

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 215

Poznań, czwartek dnia 12 maja 1932

Rok XXVII

Oświadczenia Klubu Narodowego

Czytelnicy znają z wydania porannego uchwały parlamentarnego Klubu Narodowego oraz jego telegram do J. E. ks. kardynała Prymasa Hłonda.

Uchwała nie wchodzi w szczególności obecnej sytuacji państwa polskiego, bo były one przez Klub Narodowy wielokrotnie oświetlane wyczerpująco. Uchwała stwierdza natomiast otwarcie, bez obstrukcji całą naga, bolesną prawdę, a mianowicie, że położenie finansowe, gospodarcze i międzynarodowe Polski jest tak ciężkie, jak nigdy nie było od chwili odzyskania niepodległości.

Ze tak jest pod względem finansowym i gospodarczym, z tego zdaje sobie sprawę niewieleż każdy obywatel państwa, choć zwolennicy rządu nie będą chcieli tego przyznać głośno. W sytuacji międzynarodowej z natury rzeczy nie wszyscy się orientują; będzie dobrze dla społeczeństwa i jego czujności państwowej, jeżeli świadomość rzeczywistego stanu rzeczy, kierunku jego linii rozwojowej i narastających niebezpieczeństw stanie się w pełni udziałem politycznie myślącego ogółu.

Kłopotliwie styka się bezpośrednio z zagranicą, stwierdza z najgłębszym żalem i największą troską, ile Polska w ostatnich latach utraciła tam w opinii publicznej i wśród sfer miarodajnych pod względem prestiżu państwowego, a nawet dobrego imienia. Smutnej tej rzeczywistości nie zasłonią żadne frazesy, ani też zamieszczane od czasu do czasu w takim czy innym piśmie zagranicznym płatne artykuły, wychwalające wodzów „sanacji”. Położenia państwa polskiego nie poprawi to ani o jotę.

Gdy tak jest na terenie zagranicznym, gdy wewnątrz kraju obóz rządzący wykazuje zupełną niezdolność opamiętania trudności i zaradzenia znu, słusznie Klub Narodowy oświadcza z naciskiem, że nie załatwia sprawy żadne półśrodki, żadne próby „bartłowania”, że istotnym warunkiem naprawy jest usunięcie obozu dziś rządzącego od władzy. Pozytywnie Klub Narodowy obświadcza przy swym żądaniu oparcia rządów państwa na podstawach moralnych i prawnych, stanowiących źródło zaufania narodu.

To wiedzie nas już do telegramu, wysłanego przez Klub Narodowy ks. Prymasowi Hłondowi w odpowiedzi na przesłany przezeń prezydentowi Klubu głośny list pasterski. Nie zawadzi depe-
szę tę raz jeszcze powtórzyć:

„Parlamentarny Klub Narodowy, zebrały w dniu 14 maja, składa ks. Prymasowi Polski wyrazy hołdu i głębokiej wdzięczności w chwili, gdy Jego list pasterski porusza umysły i sumienia społeczeństwa, wskazując Polsce dzisiejszej obowiązki, jakie nakłada na nią wielka przeszłość, a życiu państwowemu dając drogowskaz jasnych, prostych i niezłomnych zasad chrześcijańskich, które obowiązują państwo i życie zbiorowe tak samo, jak życie jednostki”.

Każdy przyzna, że trudno było w słowach bardziej prostych, jasnych, szczerych ująć istotę rzeczy. Depesza przytem świadomie nie mówi ani słowa o stanowisku i polityce Stronnictwa Na-

Manifestacja żałobna Francji

Paryż w żałobnej szacie w dniu pogrzebu śp. prez. Doumera
Z Pałacu Elizejskiego do Notre Dame

Paryż, 12. 5. (Tel. wł.) W dniu dzisiejszym od samego rana całe miasto przybrało żałobną szatę. Ze wszystkich gmachów państwowych, a również i z wielu domów prywatnych powiewają czarne chorągwie, lub też o barwach narodowych, opuszczone do pół masztu i spowite kirem. Otoczono nim również latarnie na szlaku, po którym miał kroczyć kondukt pogrzebowy.

Wszystkie sklepy od samego rana są pozamykane. Na ulicach gromadzą się duże tłumy publiczności, które zachowują pełną godności powagę i skupione milczenie. Paryż zmienił się nie do poznania, przybierając istotnie szatę żałobną. Na wszystkich twarzach maluje się przygnębienie. Dopiero teraz widać jak wielką sympatją cieszył się zamordowany prezydent.

Już od godz. 8 pędziły w kierunku Pałacu Elizejskiego, gdzie wystawiono

W Panteonie — Przemówienie prem. Tardieu nad trumną

Paryż, 12. 5. (Tel. wł.) Po uroczystej mszy św. w Notre Dame i ceremoniach żałobnych pochód ruszył następnie do Pantheonu, gdzie ustawiono trumnę na katafalku pokrytym kirem i sztandarami o barwach Francji.

Mowę żałobną wygłosił tu premier Tardieu, ze wruszeniem i w mocnych słowach uczcił zasługi tragicznie zmarłego prezydenta, stawiając go jako wzór patrioty i najlepszego syna narodu, dla którego służył przez całe życie, składając je również w ofierze na ołtarzu ojczyzny.

Defilada wojskowa pod dowództwem gen. Weyganda

Paryż, 12. 5. (Tel. wł.) Po przemówieniu Tardieu odbyła się przed prezydentem defilada oddziałów wojskowych garnizonu paryskiego oraz kompanii honorowych wszystkich broni i szkół oficerskich, którą prowadził

na widok publiczny ciało śp. prezydenta Doumera, liczne auta. Utworzył się niebawem cały korowód, tak że policja z trudem regulowała ruch.

Przy trumnie obok najbliższej rodziny zebrał się cały rząd w komplecie z premierem Tardieu na czele, korpus dyplomatyczny, oraz bardzo wielu najwyższych dostojników państwowych i kościelnych.

Gdy przybył nowo wybrany prezydent Lebrun wyruszył majestatycznie w swej żałobnej powadze kondukt pogrzebowy. Poprowadził go honorowy szwadron kawalerji. Przed trumną kroczyło liczne duchowieństwo, a za nią — rodzina, prezydent Lebrun i rząd in corpore.

Kondukt dotarł do katedry Notre Dame o godz. 9.30. Uroczystą żałobną mszę św. celebrował arcybiskup Paryża ks. kardynał Verdier.

Premier Tardieu złożył następnie uroczyste przyrzeczenie, że ta tragiczna śmierć prezydenta pozostanie po wieczne czasy w pamięci Francji, a zalety charakteru zmarłego i jego niezwykła prawosć będą przykładem dla wszystkich pokoleń, zwłaszcza niezbędnym w obecnej chwili ciężkiego kryzysu i ważkich wypadków o dziejowym znaczeniu.

Naród przejął się już tym świetlanym przykładem, czego najlepszym dowodem mogą służyć ostatnie wybory na prezydenta i pod tym znakiem zdążać będzie dalej.

gen. Weygand. Po defiladzie opuścili swoje miejsce prez. Lebrun i członkowie korpusu dyplomatycznego. Nastąpił teraz przemarsz formacji społecznych i stowarzyszeń zagranicznych.

Agent sowiecki, czy anormalny fanatyk?

Co mówi Gorgułow o swej przeszłości — Twierdzi, że nie łączą go żadne stosunki z bolszewikami

Paryż, 12. 5. (PAT.) Wczoraj odbyło się przesłuchanie Gorgułowa, który mówił o swoich studiach i zajęciach w czasie wojny. Gorgułow zaznaczył, że w czasie rewolucji przybył do Łabińskiej, gdzie należał do organizacji kozackiej antybolszewickiej, poczem był członkiem białej armji na Kaukazie do r. 1919, skąd udał się do Rostowa, gdzie prowadził studia medyczne, a następnie do Mińska, gdzie przyłączył się do organizacji Sawin-

kowa. Równocześnie stworzył narodową unję republikańską. W r. 1921 poszukiwany przez Czekę udał się do Pragi. Gorgułow zaprzeczył, jakoby w latach 1921—1931 udawał się do Rosji i oświadczył, że zamierzał dokonać kilku zamachów: na Hindenburga, Masaryka i ambasadora sowieckiego w Paryżu, u którego napróżno starał się o audiencję. Wkońcu stwierdził, że od r. 1925 zerwał wszelkie stosunki z krajem rodzinnym.

Właściwe nazwisko Gorgułowa ma brzmieć Zolotarew?

Paryż, 12. 5. (Tel. wł.) Co do osoby mordercy ś. p. prezydenta Doumera krąży tu różne domysły i przypuszczenia.

Jak twierdzi „Matin” jego współpracownik w Hawrze otrzymał wiadomość z dobrze poinformowanego źródła, że mieszkający tam konf. policji, również Rosjanin z pochodzenia doniósł władzom, jakoby morderca nie nazywał się Gorgułow, lecz Aleksy Zolotarew. Informator, którego na-

zwiska „Matin” nie wymienia ze względów zrozumiałych twierdzi, że Rosjanina o nazwisku Gorgułow bolszewicy rozstrzelali w 1918 r.

Morderca ś. p. Doumera Zolotarew miał być kolegą szkolnym tajemniczego informatora. Obaj znali się od lat dzieciennych. Zolotarewa vel Gorgułowa poznał ze zdjęć pomieszczonych w różnych pismach. Miał on piastować stanowisko komisarza ludowego w Kubaniu na Kaukazie.

rodowego i Klubu Narodowego, podczas gdy niedawno jedno ze stronnictw, pragnące mieć monopol na katolicyzm i zaufanie władz kościelnych, uważało za wskazane własną działalność polityczną połączyć z listem pasterskim ks. Prymasa

List ten pasterski należy utrzymać na poziomie ponadpartyjnym, na którym postawił go dostojny autor. Aktualny jest on sam w sobie, bez postronnych komentarzy. Ktokolwiek chce go umieć czytać, rozumie jego treść od początku do końca, rozumie wszystko, co on mówi

o polskiej rzeczywistości. List pasterski spowodowany został dzisiejszą polską rzeczywistością i jej oczywiste dotyczy przede wszystkim, bo doszło do stosunków, które wręcz krzyczą o naprawę, ale prawdy i nakazy, w liście wypowiedziane, mają walor trwały dla całej naszej przyszłości państwowej i narodowej. Żaden rząd, żaden obóz, żadne pokolenie nie będzie mogło Polski istotnie wielkiej i mocarstwowej na innym budować fundamentach.

Niesłychane postępowanie władz łomżyńskich wobec biskupa

Polska Katolicka Agencja Prasowa donosi:

W dniach 8 i 9 maja b. r. J. E. ks. dr. Sta. Łukomski, biskup łomżyński, zapowiedział kanoniczną wizytację pasterską parafji Zambrów w pow. łomżyńskim. Dnia 8 maja miały się odbyć czynności kościelne wraz z Bierzmowaniem, a dn. 9 maja przed południem katechizacja dzieci szkół miejscowych.

Dnia 8 maja zrana kilka tysięcy parafjan z ks. prałatem Misiewiczem i gronem innych księży na czele oczekiwało dostojnego gościa na rynku zambrówskim. Całe miasteczko było udekorowane, nawet domy żydowskie, jedynie ratusz świecił goliżna, jak tłumaczono się, z nakazu starosty łomżyńskiego.

Można byłoby ten brak kurtuazji pojąć milczeniem, gdyby ks. biskup nie natrafił na przeszkody w swej pracy wizytacyjnej ze strony władz łomżyńskich. I tak inspektor szkolny nie zwolnił dzieci szkół powszechnych na katechizację; dowódca dywizji gen. Młot - Fijałkowski zabronił wojsku stacjonowanemu w Zambrowie wszelkiego udziału w uroczystościach wizytacyjnych.

Ludność wyrażała głośno swoje oburzenie, że do tego w Polsce już doszło, iż na uroczysty wjazd biskupa urzędnicy państwowi zabraniają swym podwładnym witać i uczcić swego pastera i nie pozwalają dzieciom wziąć udziału w prawem przepisanej katechizacji.

Wiadomość powyższa jest tak przykra, że nie chciałoby się dać jej wiary. Możeby jednak władze centralne zainteresowały się tego rodzaju objawami szkodliwymi bardzo i z punktu widzenia państwowego.

Przed konferencją lozańską

Londyn, 12. 5. (PAT.) Dzienniki londyńskie donoszą, że wszystkie pięć wielkich mocarstw, jakie uczestniczą w planie Younga, odpowiedziały przychylnie na propozycję W. Brytanji co do programu konferencji lozańskiej.

Konferencja odbędzie się w 3 fazach: 1) reparacje niemieckie; 2) reparacje państw mniejszych a mianowicie Węgier, Bułgarii i pokrewnych długów innych państw; 3) sprawy ogólnowalutowe, poziom cen i taryfy celne.

Istnieją pewne nadzieje, że w trzeciej fazie Ameryka będzie reprezentowana przez nieoficjalnego obserwatora.

Pożyczka dla Gdyni

Warszawa, 12. 5. (Tel. wł.) Celem załatwienia formalności prawnych, związanych z pożyczką szwajcarską dla Gdyni, wyjechał do Gdyni adwokat Raczkiewicz. Zasady pożyczki zostały zatwierdzone przez ministerjum robót publicznych. Oprocentowanie ma wynosić 8 proc. Pożyczkę udzielono na lat 14. Tranzakcję zawarto bez pośrednictwa. (w)

Polityka Włoch na Wschodzie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Rzym, 9 maja.

Dyskusja nad polityką zagraniczną w izbie włoskiej miała wyjątkowo interesujący charakter ze względu na poruszone zagadnienia wschodnie i śródziemnomorskie. Sprawy ogólne jak odszkodowań, długów oraz rozbrojenia zostały jakby z rozmysłu pominięte, bo zbyt wiele mówiono się o nich i pisało w ostatnich czasach. Pominął je też w swej mowie minister Grandi. Natomiast sporo światła rzucono na politykę kolonialną i mandatową. Mówcy, którzy zabierali głos, poruszali więc tym razem problem afrykański, Bliskiego i Dalekiego Wschodu.

Posel Verga omawiał obszernie położenie Włochów w Tunisie i zarzucał rządowi francuskiemu, że, obchodząc konwencje z Włochami, naturalizuje emigrantów włoskich i że przez politykę szkolną doprowadził już do tego, że ludność francuska uzyskuje w Tunisie nieznacznie przewagę nad włoską. Szczegół to niemałej doniosłości. Według ostatniego spisu ludności, jest w Tunisie 91.000 Włochów, Francuzów zaś o 279 więcej. Do niedawna było inaczej. Wątpliwem jest, czy Francja, uzyskawszy, nie bez trudu, nadwyżkę liczbową swej ludności, pozwoli ją sobie w przyszłości wydrzeć, choćby dlatego, żeby odebrać Włochom argument, którym posługiwali się do wykazania swych praw w Tunisie.

Sprawą polityki włoskiej w Chinach i na Dalekim Wschodzie zajął się poseł Sardi. Włochy dążą do wzmocnienia w Chinach swych pozycji handlowych, bo jak dotąd zajmują tam pod tym względem jedno z ostatnich miejsc. Za to w tamtejszych misjach katolickich odgrywają naczelną rolę i to zarówno co do ilości misjonarzy, jak co do hierarchii. Rząd włoski podobnie zresztą, jak francuski, popiera gorąco misje katolickie, bo każda placówka religijna to zarazem punkt oparcia dla inicjatywy i ekspansji handlowej i kulturalnej. Jak mało jeszcze w porównaniu z innymi krajami, jest zrozumienia w Polsce dla spraw misyjnych! Nieliczne placówki misyjne polskie na Dalekim Wschodzie i w Afryce powinny spotkać się z większym zainteresowaniem całego społeczeństwa, a zwłaszcza sfer rządowych. W Rzymie ma niebawem powstać osobny Instytut Bliskiego i Dalekiego Wschodu dal rozwoju stosunków ekonomicznych i kulturalnych Italji z Azją. Poseł Sardi, mówiąc o konflikcie chińsko-japońskim, wyraził się, iż na wypadek pozostania Japonji w Mandżurji, ewentualność rozszerzenia się konfliktu między Japonją a innymi państwami (Rosja i St. Zj.) należy brać pod uwagę. Nakoniec wario zaznaczyć, że Włochy zaprowadziły nową najszybszą linię komunikacji okrętowej z Dalekim Wschodem, bijąc inne towarzystwa okrętowe.

Szczególnie jednak interesująca była dyskusja w sprawie mandatów. Kwestji tej rząd włoski poświęca szczególną uwagę, bo łączy się ona ściśle z polityką kolonialną Włoch. W niesprawiedliwym podziale kolonij i mandatów widzą nawet Włosi jedną z przyczyn ogólnego kryzysu. Przed rokiem delegat włoski w Genewie wystąpił w komisji mandatowej z wnioskiem, podkreślającym czasowy charakter mandatów i zdołał przeprowadzić zasadę, w myśl której komisja mandatowa Ligi jest obowiązana badać istotne warunki kraju, znajdującego się pod mandatem oraz bliższego określenia stosunków mandatariusza do danego kraju, po uwolnieniu go z mandatu.

Włochy są oczywiście przeciwne utrwalaniu się mandatów, a również chcą przeszkodzić, by na wypadek ustania mandatu, dotychczasowy mandatariusz mógł mieć nadal przewagę polityczną, czy ekonomiczną w kraju zwolnionym z mandatu. Domagały się więc kontroli nad ewentualnymi zobowiązaniami kraju mandatowego wobec dawnego mandatariusza. Poszły nawet tak daleko, iż żądały, by kraj zwolniony z mandatu i uznany za niepodległy składał gwarancję, że pod względem ekonomicznym będzie tak samo traktował wszystkie państwa, należące do Ligi, a tem samem nie będzie ulegał przewadze państwa, które miało nad nim mandat.

Rada Ligi rezolucją z 4 sierpnia 1931 r. przyjęła te wskazówki, ale mimo to w praktyce, jak stwierdził minister Grandi, np. traktat Iraku z Anglią (30 czerwca 1930), świeżo zwol-

nionego z mandatu, stanął u samej granicy tych wskazówek i wogóle ustroju państwa niezawisłego. Ale Italia uznała Irak i zamieniła konsulatu w Bagdadzie na poselstwo, bo włoskie towarzystwo naftowe „Agip” otrzymało od Iraku udział w angielskim towarzystwie naftowym „British Oil Development”. Minister Grandi wyraził nadzieję, że ta współpraca ekonomiczna między Irakiem a Włochami zachęci i inne kraje arabskie, które grawitują ku wschodniemu Morzu Śródziemnemu do zbliżenia się do Włoch.

Innem ważnym zdarzeniem w polityce wschodniej jest uznanie przez Wochy Ibn Sauda królem państwa Hedżazu-Neged i zawarcie z nim 10 lutego b. r. traktatów przyjaźni oraz handlowego. Traktaty te ratyfikowano i podpisano 22 kwietnia w Rzymie przez syna Ibn Sauda, Emira Faisala. Jest to znowuz, po traktacie Włoch z Jemenem z r. 1926, dalszy krok w dziedzinie utrwalenia stosunków handlowych z państwami arabskimi, położonemi na wybrzeżu arabskim Morza Czerwonego, z którymi Włochy za-

pośrednictwem swej kolonji w Erytrei utrzymują żywy kontakt. Słowem Italia systematycznie ugruntowuje swe pozycje na Wschodzie. Zaznaczył to w swej mowie minister Grandi, podkreślając, że pośród wielkich mocarstw Włochy są tym krajem, który, mając stosunkowo największą sumę interesów poza Morzem Śródziemnym i poza Oceanami, posiada najmniej możliwości obrony tych interesów i łączności z niemi. Grandi chciał przez to powiedzieć, że potrzeby flotowe włoskie dorównują conajmniej potrzebom Francji. Nakoniec dał do zrozumienia, że przy wszelkiej zmianie sytuacji politycznej, czynnik kolonialny włoski musi być wzięty pod uwagę i muszą być uwzględnione nieodparte potrzeby Włoch. Byłaby to słuszna rewizja dotychczasowej błędnej oceny w stosunku do Włoch a zarazem uwzględnieniem konieczności, związanej z interesem ogólnym, bo w interesie ogólnym leży, by nadmierne siły włoskie wylądowały się w kolonjach.

Jeżeli rząd włoski w ten sposób rozumie hasło rewizji i w tym celu tylko domaga się sprawiedliwości międzynarodowej, to przedewszystkiem w Polsce znajdzie zrozumienie i sympatje dla swych słusznych dążeń.

S. M.

List Ojca św. do Episkopatu Polski

W odpowiedzi na adres hołdowniczy konferencji Episkopatu Polski, Ojciec Św. nadesłał II. EE. Ks. Ks. Arcybiskupom i Biskupom pismo następującej treści:

Czcigodnym Braciom
Arcybiskupom i Biskupom
Rzeczypospolitej Polskiej
Pius XI Papież
Pozdrowienie i Apostolskie Błogosławieństwo.

Niezmierną pociechą było dla Nas pismo, przesłane Nam przez Przedstawiciela Naszego od Was wszystkich, Czcigodni Bracia, z ostatniego zjazdu, jakieście odbywali w Warszawie dla powzięcia ważnych decyzji co do Akcji Katolickiej oraz dla załatwienia innych spraw, zmierzających do podniesienia życia chrześcijańskiego w duszach szlachetnego narodu Waszego, tak Nam drogiego i z Nami tak ściśle związanego. A wiec najprzód mile Nam były życzenia Wasze z okazji dziesięciolecia Pontyfikatu Naszego; nawzajem zanosimy błagania do Pana Boga za każdym z Was z osobna i prosimy Go kornie, by religja i wyrobienie obywatelskie w Waszej Rzeczypospolitej codziennie krzepły, by wiara święta, która tyle sławy dziejom Waszym przyspożyła, we wszystkich przejawach życia rodzinnego i państwowego jasnym zawsze płonęła blaskiem. Wiadomość o tem, coście na tym zjeździe uchwalili i co na zjeździe we wrześniu rozważać macie, z wielką przyjęliśmy radością. Nikomu obecnie nie jest tajemną, jak bardzo Akcja Katolicka leży Nam na sercu, oraz z jaką usilnością i staraniem, zgodnie z urzędem Naszym Apostolskim, nie wrzestajemy zalecać ją biskupom całego świata: Akcje bowiem Katolicką uważamy za niezbędną, dlatego tam, gdzie ona jest w zaniedbaniu, apostołstwo katolickie nie ma siły do walki z niebezpieczeństwami szerzącego się zła; tam zaś, gdzie rozwija się wedle wskazań Naszych i kwitnie, można spodziewać się wspa-

niałego rozwoju religji i życia chrześcijańskiego jużto wskutek wyrobienia sumienia chrześcijańskiego, nad którym ona czuwa i pracuje, jużto wskutek obudzenia przez nią w społeczeństwie, u ludzi obojga płci, ducha apostołskiego. Usunięto przeto z serc Waszych wszelkie wątpliwości i, ponieważ sprawa nie cierpi zwłoki, zamiary i postanowienia Wasze w czyn zamienić. Aby zaś Wasze usiłowania cel osiągnęły, a wiara i obyczaje zasadzek błędu i zepsucia, w szczególności co się dotyczy rodziny chrześcijańskiej, uniknęły i pozostały nieskażone, uważamy za wskazane, byście wspólnymi siłami jak najprędzej jakieś pismo ściśle katolickie założyli i między ludem je rozszerzali. Sprawę te staraniu Waszemu bardzo polecamy, ufając, że w wykonaniu tego ważnego zadania nie zabraknie Wam współpracy i pomocy wszystkich dobrze myślących ludzi. Co do innych spraw, które na zjeździe rozważaliście, wyrażamy Wam Nasze całkowite uznanie, że z taką pieczołowitością i zabiegliwością dbacie o dobro diecezji Waszych, jak również wspólnym wysiłkiem potrzebom ogólnym narodu staracie się zaradzić; lecz i to najbardziej Nas ujęło, że zabiegacie usilnie, iżby katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu, w szczególności sposob z Nami związanemu, nie brakło środków koniecznych do istnienia i rozwoju. Dlatego pewni jesteśmy, że żadna diecezja nie uchyl się od niesienia mu pomocy na przyszłość w tej mierze, jak dawniej. Wreszcie życzymy Wam darów niebieskich od Najlepszego Boga naszego, by prace Wasze wydały owoc obfity oraz jako znak przychylności Naszej udzielamy Wam wszystkim, Czcigodni Bracia, z osobna i otczarniom Waszym Błogosławieństwa Apostolskiego.

Dan w Rzymie u świętego Piotra, dnia 28 kwietnia roku Pańskiego 1932, Pontyfikatu Naszego jedenastego.

PIUS XI PAPIEŻ.

Nauka polska o północnym Pomorzu

Wejherowo, 11 maja.

Młody, bardzo zdolny i uczony geograf polski, dr. Bogdan Zaborski, zastępca profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, zachęcony przez dyrekcję Instytutu Bałtyckiego, poświęcił dwa lata pracy najbardziej północnej części polskiego Pomorza — powiatowi morskemu.

Dr. Zaborski podzielił się z publicznością wynikami swoich badań na odczyty, urządzonym w Wejherowie przez Instytut Bałtycki, w dniu 8 bm. Wypełniona sala w pięknym pałacyku starostwa z wielkimi zainteresowaniem, przez dwie godziny, nadała za myślami uczonemu i zaznajamiała się z jego wywodami i spostrzeżeniami.

Odczyt dr. Zaborskiego będzie ogłoszony drukiem. W artykule dziennikarskim pozwalam sobie na omówienie ustępu, dotyczącego osadnictwa w powiecie morskim, wykazującego, że od wieków ludzie w powiecie morskim żyją w harmonji z naturą i dostosowują się do warunków fizjograficznych i

historycznych.

Ślady najstarszego osadnictwa w powiecie morskim występują na kępach: Oksywskiej, Puckiej i Swarzewskiej. Są dane — m. in. wykopaliska prof. Kostrzewskiego z Poznania pod Rzućcem, — że częściowo od czasów neolitycznych kępy te były bezleśne i zamieszkałe przez osiadłą ludność rolniczą. W końcu wieku XIII obszary niezalesione i zamieszkałe ograniczają się prawie — że tylko do pasa kęp nadbrzeżnych o szerokości kilku kilometrów. W głąb ładu osadnictwo wdziera się wzdłuż suchego pasa, położonego na pograniczu łąk i lasów w dolinach. Prócz tego pojedyncze osiedla rozrzucone są zrzadka na polanach leśnych. W końcu XVIII wieku rozkład lasów i ról w dzisiejszym powiecie morskim jest bardzo podobny do obecnego rozkładu. Tylko częściowo na żyźnych terenach kępy Swarzewskiej, rzecz dziwna, leżały wówczas pastwiska.

Dawny obszar osadniczy na kępach nadbrzeżnych pokryty jest prastarami,

zwartemi wsiami, przeważnie owalnicami (m. in. Rumja). Były to, przed rozbiorem, wsie królewskie. W całej reszcie powiatu występują obficie przysiółki bezkształtne, przetkane uliczkami, oraz wsie samotnicze. W środkowej części powiatu wsie należały do szlachty, w południowej zaś części przeważały znów królewszczyzny. Osadnictwo samotnicze na południe od doliny Redy—Leby jest wyrazem dobrego dostosowania się osiedlającego się człowieka do krajobrazu pagórkowatego. Wielka część wsi rozłożyła się na strefie, rozgraniczającej pola od łąk, wysięciających dna dolin. Wsie, położone na wysoczyźnie, chętnie sadowią się w zakleszczonych morenowych. Również na każdym większym stożku napływowym umieściła się wieś (Rumja).

Podobnie, jak osiedla, również i linje komunikacyjne ulegają wpływowi przyciągającego dolin i przebiegają najchętniej po strefie granicznej pól (lasów) z łąkami. Najważniejszym z takich pasów komunikacyjnych i zarazem osadniczych jest linja Gdynia—Wejherowo—Luzino. Jestto jakgdyby oś gospodarcza powiatu, strefa największej ruchliwości ludności. Wzdłuż tej linii umieściły się niemal wszystkie większe zakłady przemysłowe, dwa miasta, oraz wielkie osiedla wiejskie.

Gęstość zaludnienia jest w niewątpliwym związku z zajęciami ludności, a pośrednio ze środowiskiem naturalnym. Najrzadziej są zaludnione oczywiście rozległe powierchnie leśne, położone wewnątrz powiatu (mniej niż 5 mieszk. na 1 km. kw.). Obszary dworskie mają ludność wynoszącą około 30 mieszkańców na 1 km. kw., a gminy wiejskie — przeważnie ponad 60. Najgęściej są zaludnione gminy o dużym procencie ludności nierolniczej, głównie na wybrzeżu. Gęstość zaludnienia wynosi w wielu wsiach nadmorskich po stu kilkudziesięciu mieszkańców na 1 km. kw., podobnie, jak wzdłuż linii kolejowej Gdynia—Luzino.

Oprócz gęstości zaludnienia bardzo charakterystyczne są cyfry, dotyczące ilości mieszkańców, przypadających średnio na jeden dom. W gminach wynosi on od 6 do 8, niekiedy do 10, w obszarach dworskich dochodzi często do 15 (mieszkanie w czworakach). Wbrew obserwacjom z okien wagonu kolejowego, lub samochodu, budownictwo w powiecie morskim nie jest wyłącznie murowane. Wiele domów jest drewnianych. Wieś Grabowiec nie ma ani jednego domu murowanego, wszystkie budynki tej wsi są z drzewa, lub z gliny. Jak wszędzie, dobrym gruntem odpowiadają dobre domy i odwrotnie.

Struktura społeczna, gospodarcza wsi i dworu w powiecie morskim różni się bardzo. Przejściowemu ogniwem są rzadkie w Polsce, na północnych Kaszubach charakterystyczne, gospodarstwa wielkokmiecie, czyli gburstwa. Gbur jest pracodawcą, zatrudniającym nieraz cały szereg rodzin w charakterze robotników rolnych. Nie brak jednak w powiecie morskim gospodarstw drobnych, a nawet karłowatych. Jednak ich właściciele, czy wogóle użytkownicy mają najczęściej inne źródła dochodu, jak pracę na roli w większym gospodarstwie, lub zajęcie nierolnicze (rybołówstwo). Najważniejszą ziemiopłodami są żyto, owies i ziemniaki. Hodowla zwierząt, szczególnie bydła, odgrywa bardzo znaczną rolę (3—7 sztuk bydła na 10 mieszkańców). Najlepsze ziemie są na kępach, gdzie najkrócej leżał lodowiec.

W skład powiatu morskiego wchodzi miasta Wejherowo i Puck (Gdynia jest wydzielona) i 31 wójtostw. Granice gmin zostały uregulowane w pierwszej połowie XIX wieku, jednakże i później ulegały licznym zmianom.

Pod względem narodowościowym powiat jest dość jednolicie polski. Ledwie w szóstej części gmin i obszarów dworskich ludność polska nie posiada ponad 90 proc. Według spisu z 9 grudnia r. z. w powiecie morskim na powierzchni 1288 km. kw. mieszkało w 9344 domach — 86,857 ludzi. Tylko w dwóch jednostkach administracyjnych: gmina Karwieńskie Błota i obszar dworski Krokowo (majątek hr. von Krockow) jest większość niemiecka. Nawet w niemieckiej wsi Hel, Polacy mają 53 proc.

Całokształt badań morfologicznych i fizjograficznych dr. Zaborskiego nad powiatem morskim wykazał, że obiekt jest bardzo ciekawy pod każdym względem i zasługującym w całej mierze na studia uczonych, którzy w ten sposób jeszcze silniejszymi węzłami łączą Pomorze z innymi dzielnicami Polski.

FOB.

Zakończenie duńskiego lokautu bekonowego

Londyn, 12. 5. (PAT.) Z Kopenhagi donoszą, że duński lokaut bekonowy został dziś oficjalnie zakończony wobec przyjęcia przez znaczną większość rzeźników zaproponowanej przez rozjemcę 3 proc. redukcji płac. Coprawda komuniści sprzeciwiają się tej redukcji, ale stanowili oni znikomą mniejszość. Normalne załadowanie statków na eksport do Anglii spodzie-

wane jest za tydzień, wobec czego cały przyszły tydzień może być jeszcze wyzyskany przez eksport polski. Załatwienie zatargu uważane jest jednak w Londynie tylko jako tymczasowe, albowiem wątpić należy, aby duńscy producenci bekonowi, którzy żądali 20 proc. redukcji płac, mogli się zgodzić na redukcję 3 proc. jako zarządzenie stałe.

Burzliwe zebranie

Związku Autorów i Kompozytorów Scenicznych

Pewien odłam oskarżał zarząd o nadmierne szafowanie na koszty administracyjne i o nadużycia — Wybór specjalnej komisji

Warszawa, 11. 5. (Tel. wł.) Na walnym zgromadzeniu członków Zw. Autorów i Kompozytorów Scenicznych (t. zw. ZAIKS'u) doszło do poważniejszego zatargu. Zebrania tego związku odbywają się co trzy lata. Skupia on autorów i kompozytorów różnych utworów dla rewii, dancingów, kin i t. d. Organizacja ma rocznie około 6 milionów złotych obrotu.

W jej łonie wytworzyła się opozycja, która silnie zaatakowała dotychczasowy zarząd, zarzucając mu nieopatrne szafowanie pieniędzmi na koszty administracyjne. Miały one wynosić w związku z każdym utworem od 20 do 40 proc.

Przewodniczył zebraniu adw. Gustaw Bejlin, mandatariusz dotychczasowego zarządu, który zorientowany się, że ma większość, zaprosił od razu komisję skrutacyjną z urną, aby gromadzić podczas zebrania głosy. Skrutynjum to odbywano nawet w toku dyskusji nad sprawozdaniem, ograniczonej zresztą do 5 min.

Rozpoczął atakować dotychczasowy zarząd jeden z dyrektorów teatrzyków rewijowych i domagał się kompresji wydatków. Z kolei autor piosenek Juliusz Sulima podnosił rozmaite za-

rzuty pod tym samym adresem, twierdząc p. i., że bilans jest fałszowany i popełniano nadużycia finansowe na każdym kroku. Wymienił nawet sumę 200 000 zł, których jakoby już brakło w kasie ZAIKS'u.

W tym momencie doszło do bardzo ostrej scysji, a w dyskusji nie szczeniowano mocnych zarzutów. W rezultacie powołano komisję nadzwyczajną, która w przeciągu siedmiu dni ma zebrać wszystkie zarzuty i przedstawić je walnemu zebraniu w skonkretyzowanej formie.

Zażądano od p. Sulimy sprycyzowania tych zarzutów. Wówczas oświadczył on, że obawia się, aby nie zginęły pewne papiery i niepokoił się o nie. Udano się zatem do lokalu ZAIKS'u, ale pokój, w którym pracował p. Sulima, był już zamknięty na klucz i dopiero po pertraktacjach zgodzono się na otworzenie oraz zabezpieczenie wszelkich papierów.

Zapowiedziane na przyszły wtorek walne zebranie wywołało ogromne zainteresowanie nie tylko wśród członków ZAIKS'u, których wczoraj było około 70, ale również wśród szerokiej kół publiczności. (w)

Bilans handlowy w kwietniu

Warszawa, 12. 5. (Tel. wł.) Bilans handlowy za kwiecień wykazuje w eksporcie wartość 96 136 tys. zł, w imporcie 78 896 tys. zł, saldo dodatnie zatem wynosi 17 240 zł. (w)

„Dni Szopenowskie“

Warszawa, 12. 5. (PAT.) Wczoraj odbyło się posiedzenie komitetu wykonawczego „Dni Szopenowskich”. Omawiano sprawę sprowadzenia prochów Szopena z Francji do kraju. Uchwalono poczynić w tym celu wstępne przygotowania a przedewszystkiem zwrócić się do zamieszkałej w Warszawie krewnej Szopena, p. Marji Cichońskiej, celem uzyskania legitymacji prawnej do rewindykacji prochów Szopena. Nie ustalono jeszcze, gdzie spoczną w Polsce prochy wielkiego artysty: w Żelazowej Woli, Warszawie, czy na Wawelu.

Afera korupcyjna

Kraków, 12. 5. (Tel. wł.) Wykryto tu w dyrekcji kolejowej aferę korupcyjną.

Maszynista Antoni Olbrychtowicz, wykorzystując naiwność szeregu niższych funkcjonariuszy kolejowych, groził im redukcją i obiecywał jednocześnie pozostawienie na posadzie, domagając się poważnych kwot miesięcznych; sięgały one kilkudziesięciu tysięcy złotych.

Po wykryciu afery Olbrychtowicz zgłosił się do szpitala dla umysłowo chorych w Krakowie i prosił o przyjęcie do zakładu.

Zatarg w przemyśle jutowym

Warszawa, 12. 5. (PAT.) W przemyśle jutowym w Bielsku wypowiedziana została umowa zbiorowa, przyczem pracodawcy wysunęli żądanie obniżki płac od 20 proc. Organizacje robotnicze nie zgodziły się na tę obniżkę, proponując niższą płac w granicach 3 do 6 proc.

Wobec tego, że pertraktacje między przedstawicielami pracodawców, a delegatami organizacji pracowniczych nie doprowadziły do porozumienia, zatarg rozstrzygnięty będzie orzeczeniem inspektora pracy w Bielsku.

Na kongres eucharystyczny

Gdynia, 12. 5. (Tel. wł.) Statek „Premjer” wydzierżawili organizatorzy pielgrzymki polskiej na kongres eucharystyczny w Dublinie. „Premjer” wypłynie z Gdyni w dniu 15 czerwca.

Udział w pielgrzymce zgłosiło dotychczas prawie 300 osób, m. i. kilku biskupów. Reprezentacji polskiej w Dublinie przewodzić będzie Prymas ks. kardynał Hlond. S. B.

Strajk zecerów w Gdańsku

Gdańsk, 12. 5. (Tel. wł.) Wybuchł tu strajk zecerów, jako protest przeciw zawieszeniu socjalistycznego pisma „Danziger Volksstimme”.

Nie ukazały się dziś niemal wszystkie dzienniki gdańskie. Jedynie centrowy organ „Danziger Landeszeitung” którego personel nie przyłączył się do strajku wyszedł normalnie.

Zaburzenia w Essen

Berlin, 12. 5. (PAT.) Bezrobotni urządzili szereg pochodów, w czasie których doszło do krwawych starć z policją. W demonstracji wzięło udział przeszło 3.500 osób.

Na atak tłumy policja odpowiedziała salwą, raniąc ciężko kilku demonstrantów, oraz 6-letnie dziecko. W czasie bójki jednego z policjantów, ciężko zranionego nożem w brzuch, musiano odwieźć do szpitala. Zajścia trwały do późnej nocy.

Parowiec rozbił się

Porto, 12. 5. (PAT.) Transportowiec niemiecki „Gauss” rozbił się o skały. Uważany on jest za stracony.

Akcja ratunkowa jest bardzo utrudniona z powodu burzy. Brak jest 10 ludzi z załogi. Zdołano uratować 2 pasażerów i 4 marynarzy. Kapitan i 5 ludzi załogi odmawiają opuszczenia pokładu.

Skazanie komunistów

Sosnowiec, 12. 5. (PAT.) Wczoraj przed sądem okr. w Sosnowcu stanęło 6 członków partii komunistycznej, których wywrotowa działalność ujawniła się w listopadzie r. ub. Podczas rewizji u jednego z podejrzanych osobników znaleziono wielką ilość u-

lotek propagandowych o treści antypaństwowej oraz szapirograf.

Sąd po przesłuchaniu świadków wydał wyrok, skazujący 1 z oskarżonych na 4 lata ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw. 1 na 3 lata, 1 na 2 lata i 3 osoby na 6 miesięcy twierdzy.

Zuchwałe włamanie

Kępno, 12. 5. (PAT.) Niezwykle zuchwałe włamanie dokonano w spółdzielni „Społem” w Sieradzu, mieszczącej się w Domu Policijnym.

Złodzieje, wylamawszy 3 drzwi obrabowali skład prawie doszczętnie z artykułów męskich i tytoniu. Straty są dotkliwe tem więcej, że spółdzielnia nie była ubezpieczona. Na podkreślenie zasługuje fakt, że kradzieży dokonano w domu, w którym mieszka 10 policjantów.

Nad wysłędzeniem sprawców, pracuje cały sztab policjantów. Kradzieży dopuścili się złodzieje, którzy od dłuższego czasu bezkarnie grasują w tamtejszej okolicy.

Na karę śmierci

Lima, 12. 5. (PAT.) 8 marynarzy, uznanych winnymi udziału w buncie, który wybuchł 8 maja, skazano na śmierć. Wyrok wykonano niezwłocznie.

Groźny pożar lasów

Londyn, 12. 5. (Tel. wł.) Jak donoszą z Quebec w lasach okolicznych wybuchły liczne pożary, które wywołały ogromne spustoszenia. Wskutek lekkiego wiatru, podsycającego do pewnego stopnia ogień, zagrożone jest miasto Rouyn, które, — o ile nie przestaną w najbliższym czasie palić się okoliczne lasy — będzie trzeba opróżnić.

Usuwanie gruzów

Paryż, 12. 5. (Tel. wł.) Prace nad usunięciem gruzów w Ljonie i wydobyciem pozostałych jeszcze ofiar katastrofy wciąż trwają. W ciągu dnia wczorajszego obok kilku zwłok znaleziono również żyjącą 8-letnią dziewczynkę, która jednak w dwie godziny po przetransportowaniu jej do szpitala zmarła wskutek odniesionych ciężkich ran.

Mąż Gorgonowej

Warszawa, 12. 5. (Tel. wł.) — Do Lwowa nadeszła wiadomość, że w drodze z Ameryki do Lwowa znajduje się Erwin Gorgon. (w)

Urządowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 12. 5. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.)

Ceny transakcyjne:
Żyto 495 tonn par. Poznań 28,75
Pszenica 15 tonn par. Poznań 29,90

Ceny orientacyjne:

Żyto 28,50—28,75
Usposobienie stałe
Pszenica 29,75—30,00
Usposobienie stałe
Jęczmień 64—66 kg. 22,25—23,25
Jęczmień 68 kg. 23,25—24,25
Usposobienie spokojne
Jęczmień browarowy 25,00—25,50
Usposobienie spokojne
Owies 22,75—23,25
Usposobienie stałe
Mąka żytnia 65% wł. work. 42,25—43,25
Usposobienie stałe
Mąka pszenna 65% wł. work. 44,25—46,25
Usposobienie stałe
Otręby żytnie 18,25—18,50
Otręby pszenne 16,50—17,50
Otręby pszenne (grube) 17,50—18,50
Gorzycza 30,00—35,00
Groch Victoria 23,00—26,00
Groch Folgera 32,00—36,00
Łubin niebieski 11,00—12,00
Łubin złoty 14,00—15,00
Makuch lniany 36—38% 26,00—28,00
Makuch rzepakowy 36—38% 18,00—19,00
Makuch słonecznik 46—48% 18,50—19,50
Ogólne usposobienie stałe

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 45 tonn, pszenicy 60 tonn, otrąb żytnich 45 ton.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.87 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.00 zł., gotówką 209.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.31 do 174.57 zł., gotówką 173.97 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 12. 5. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana. Z pożyczek państwowych płacono w dalszym ciągu za 5 proc. Poż. konwers. 36½ proc. pozatem poszukiwano 4 proc. Poż. inwest po 84%, jednakże bez oddawców. W papierach lokacyjnych P. Z. K. wykazały dalszy spadek 8 proc. listy dol. stare, notując 60—59% w oddaniu, natomiast wzmocniły się w kursie 4 proc. listy zast. konwert., za które płacono 27¼ proc., oraz 6 proc. listy żytnie, które poszukiwano po 13¼. 14—Pozatem handlowano 8 proc. oblig. m. Poznania z r. 1926 po 92.— w tranzakcjach. Akeje bankowe wzgl. przemysłowe bez obrotów i notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 36½% P.
8% oblig. m. Poznania z 1926 r. 92% +
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred.
60—59% O.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziemstwa Kred.
27.75% P.

(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt.
13.75, 14.— P.
Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 12. 5. 1932 r.

Waluty **Gotówka**

Dolary St. Zjedn.: tr. 8.86½, sp. 8.88½, kup. 8.84½.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	125,15	125,46	124,84
Gdańsk	174,75	175,18	174,32
Holandja	360,75	361,73	359,93
Londyn	32,85	32,99	32,67
Nowy Jork czek	8,898	8,918	8,878
Nowy Jork kabel	8,903	8,923	8,883
Paryż	35,13	35,22	35,04
Praga	26,38	26,44	26,32
Szwajcaria	174,30	174,73	173,87
Berlin	212,40		

Tendencja niejednorodna.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	35,00
4% poż. inw.	88,75—89,00
5% poż. konw.	58,00
4% poż. dolarowa	46,75
6% poż. dol.	56,00
7% poż. stabil.	51,75—48,75

Tendencja przeważnie słabsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—70,00
Starachowice	0,00—5,00

Tendencja utrzymana.

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 12. 5. 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	273,00—275,00
Tendencja stała.	
Zyto march. 72—73 kg.	206,00—208,00
Tendencja słabsza.	
Zyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp.	195,00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień brow.	186,00—198,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	178,00—185,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	164,00—169,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	33,00—36,50
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia 70%	25,80—27,75
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	11,00—11,90
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	9,75—10,25
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	17,00—23,00
Groch drobny jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	15,00—17,00
Peluszka	16,00—18,00
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—18,00
Łubin niebieski	10,00—11,50
Łubin złoty	14,00—15,50
Seradela nowa	28,00—34,00
Kuchy lniane 37%	10,70
Kuchy z orzecha ziemnego	11,40
Kuchy mielone (mączka)	11,40
Wyłoki suche paryt. Berlin	9,00
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,70
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,40
Płatki ziemniacz. w wolnych obrotach	16,00—16,40
Ziemniaki jadalne białe	1,30—1,40
Ziemniaki jadalne czerwone	1,50—1,60
Ziemniaki inne żółte — bez nerkowych	2,30—2,40
Ziemniaki fabryczne w fg. za funt	7—8

Ogólna tendencja spokojna.

Kanclerz Brüning o polityce Niemiec

Stosunek do Polski — Dyskusja — Posel niemiecko-narodowy Kleiner nazywa hr. Gravinę „mężem, zasłużonym dla Niemiec“

Donosiliśmy już pokrótce o wczorajszej mowie kanclerza Brüninga w Reichstagu. Obecnie uzupełniamy ją paru ważniejszymi ustępami.

Mówiąc o sprawie rozbrojenia, kanclerz stwierdził, że wymiana poglądów z przedstawicielami mocarstw w Genewie utwierdziła kanclerza w przekonaniu, że teza niemiecka znajduje coraz większe zrozumienie zagranicą, aczkolwiek dotychczas utrzymuje się w pewnych delegacjach pogląd, który w najbliższym czasie spowodować musi wielkie tarcia i dyskusje na konferencji. Niemcy spokojnie oczekują tych rozpraw, wierząc w słuszność swoich żądań (!). Zagadnienie rozbrojenia obchodzi w równej mierze wszystkie kraje. Dla Europy posiada ono specjalne znaczenie, że względu na dysproporcję w zbrojeniach Niemiec i ich byłych sojuszników z jednej strony a mocarstw zwycięskich z drugiej. Stan taki dalej istnieć nie może. Żądamy powszechnego rozbrojenia i przywrócenia równouprawnienia. Te dwa cele są tak ze sobą związane nierozdzielnie, że stanowią jedno wspólne żądanie. Zrównanie Niemiec z wysoko uzbrojonymi innymi państwami oznacza dla świata przywrócenie sprawiedliwości (!) i zaufania (!). Dążymy do usunięcia różnic przez zmniejszenie uzbrojenia innych państw według miary, zastosowanej przed dwunastu laty do Niemiec“.

Przechodząc do kwestji reparacji, kanclerz oświadczył z naciskiem, że program rządu w tej sprawie nie uległ dotychczas żadnej zmianie, a nawet zyskał zrozumienie w innych krajach. Pewne rządy, uznając to, uważają, że Niemcy po upływie paru lat będą mogli podjąć płatności. Kanclerz przeczy temu, podkreślając, że zaprzetywania rzeczoznawców zagranicznych na przyszłość rozwoju gospodarczego są zbyt optymistyczne. Ten optymizm doprowadził nawet do trudności kredytowo-walutowych, które najdotkliwiej odbiły się na Niemczech. Rząd niemiecki w tej sytuacji musi wyciągnąć konsekwencje. Z drugiej strony rząd Rzeszy wraz z Bankiem Rzeszy zdecydowany jest za wszelką cenę utrzymać walutę niemiecką. „Jedno jest tylko nieszczęście. Odnosi się ono w równej mierze do wszystkich krajów i polega na tem, że kryzys w najbliższych tygodniach i miesiącach wzrastać będzie w tak niesłychanym stopniu, iż dalsze zwlekanie, chociażby tylko na przeciąg tygodni lub miesięcy, wprowadzić musi świat w położenie, z którego żaden kraj nie będzie mógł znaleźć wyjścia“.

„Stwierdzam — oświadczył kanclerz — że żaden rząd niemiecki ze względów rzeczowych nie będzie mógł w kwestji reparacyjnej wyjść poza ramy tego, co powiedziałem w styczniu“. W tem miejscu kanclerz przerywa czytanie swego rękopisu i zwracając się w stronę hitlerowców oświadcza, że wywody narodowego socjalisty Strassera, dotyczące walki z bezrobociem, bardzo go zainteresowały, ponieważ pokrywają się one w dużej mierze z zarządzeniami, przygotowanymi przez rząd Rzeszy. Kanclerz odrzuca projekt finansowania walki z bezrobociem, jako zagrażający inflacji, na którą Niemcy nie mogą sobie obecnie pozwolić. Prace przygotowawcze do akcji kolonizacyjnej zostały ukończone i rząd w każdej chwili przystąpić może do ich wykonania na szeroka skalę.

Zkolej minister Schlange przedstawił stan pomocy na rzecz niemieckiego wschodu, stwierdzając, że przy obejmowaniu przez niego urzędu wschodnie obszary Rzeszy znajdowały się w stanie ostatecznej agonji pod względem populacyjnym i narodowopolitycznym. Na terenach wschodnich, a zwłaszcza w Prusach Wschodnich, stoi Rzesza niemiecka jako na starej swej podstawie aprowizacyjnej. Zanim będzie mogła być podjęta akcja osiedleńcza na szerszą skalę, muszą być stworzone bardziej normalne warunki dla ludności tubylczej.

Posel niemiecko-narodowy Kleiner motywował następnie wniosek swego stronnictwa, domagający się ułatwienia przed rząd rewizji granic wschodnich. Mówca zaatakował rząd Brüninga, podnosząc jednak, że w słowach kanclerza daje się obecnie wyczuwać pewien postęp. Zupełnie słusznie kanclerz podkreślił, że wszel-

kie zło ma swój początek w traktacie wersalskim. Oświadczając, że zwolennikami ducha, wypływającego z tego traktatu, są Francja i Polska. „Kto walczy przeciwko traktatowi wersalskiemu, musi walczyć z Francją i Polską“. Rząd obecny — zdaniem mówcy — nie wykorzystał sposobności, nadarzącej się w Genewie, aby, wskazując na niebezpieczne położenie niemieckiego wschodu, podjąć inicjatywę w kierunku skutecznej ochrony niemieckich granic. Prezydent senatu gdańskiego oświadczył wprawdzie, że każdy atak na Gdańsk musi się spotkać ze zbrojnym oporem, rząd niemiecki nie podejmuje jednak żadnych kroków w obliczu groźb polskich. Na granicy polskiej stoją zupełnie zmobilizowane polskie dywizje. Od dłuższego czasu Polska prowadzi bojkot gospodarczy, skierowany przeciw Gdańskowi i przygotowuje się do ostatecznego ataku na suwerenność Gdańska; jeśli zaś komisarz Ligi Narodów, Włoch, chce dopomóc Niemcom w dochodzeniu ich praw, wówczas organ Reichsbanneru wraz z Polakami domaga się odwołania tego zasłużonego męża. (Na ławach prawicy głośne okrzyki: „Słuchajcie“).

„Musimy wreszcie — woła mówca — stworzyć Grenzschutz i z całą energią wysunąć kwestję niemieckiego wschodu. Zapędy agresywne Polaków wstrzymuje jedynie ich przeświadczenie, że w obronie granic niemieckich staną miliony Niemców“.

Wywody p. Kleinera są oczywiście jeszcze jednym przejawem kampanji, mającej na celu odwrócenie uwagi od agresywnych zamiarów Niemiec.

Hitlerowcy pobili dziennikarza w gmachu Reichstagu

Berlin, 11. 5. (Tel. wł.) Na wstę-

pie dzis. posiedz. Reichstagu przyjęty został wniosek partji rządowych o zmianie ustawy, normującej stosunek służbowy urzędników niemieckich. Następnie przeszła nowa ustawa o likwidacji długów i o pełnomocnictwach kredytowych większością 287 głosami przeciw 260.

Po ogłoszeniu wyniku głosowania prez. Loebe przerwał posiedzenie wskutek ogólnego zamieszania na sali w związku z wiadomością o pobiciu w kularach jednego z dziennikarzy niemieckich.

Wypadek ten wydarzył się w czasie obrad w sali restauracyjnej. Kilku posłów hitlerowskich zaatakowało raptem jednego ze znajdujących się przy bufecie dziennikarza, znenawidzonego przez nar.-socjalistów za ostrą krytykę ich poczynań na ławach prasy. Dziennikarz nazwiskiem Klotz już raz padł ofiarą napadu bojówki „nazi“.

W czasie dzisiejszego posiedzenia Klotz stał spokojnie przy bufecie. Raptem rzuciło się na niego kilku hitlerowców, wszakże inni posłowie pospieszili z pomocą i wyparli napastników z sali restauracyjnej.

Na tem się zajęcie jednak nie skończyło, bowiem niebawem w kularach po prawicy sali Klotza ponownie zaatakowało około 50 posłów nar.-socjalistycznych i dotkliwie poturbowało.

Klotz swego czasu był bardzo blisko partji Hitlera, później jednak zerwał z nią i przeszedł do socjalistów, ostatnio należał do Reichsbanneru. Był on autorem szeregu broszur o czolowych osobistościach hitlerowskich m. in. głośnej broszurze o kap. Roehmie.

Odrzucenie wniosków o votum nieufności dla Brueninga

Berlin, 12. 5. godz. 14 (Tel. wł.) Posiedzenie Reichstagu wznowiono po jednogodzinnej przerwie.

Wszystkie zgłoszone wnioski komunistyczne, hitlerowców i niemieckonarodowych o votum nieufności dla gabinetu Brueninga i poszczególnych ministrów odrzucono 287 głosami przeciw 257 głosom opozycji.

Spadkobiercy Kostka-Biernackiego

Nie minęła niepostrzeżenie niedawna deklaracja ideowa t. zw. Legjonu Młodych, czyli grupy młodzieży, związanej z obozem rządzącym, uchwalona 20 marca b. r., a ogłoszona dopiero w miesiąc później, przyczem zaznaczono („Kurj. Wil.“ z 22 kwietnia), że główny wpływ na uchwałę miały okręgi wschodnie, wileński, wołyński i lwowski.

Deklaracja Legjonu Młodych, zaczynająca się od stwierdzenia, że p. Piłsudskiego uważają za „swego wodza ideowego“, a siebie za „spadkobierców“, zawiera m. in. takie poglądy:

„Nowy ustrój gospodarczy musi się opierać na kontroli państwa nad produkcją oraz na przymusowych związkach zawodowych. Prawo własności warsztatów pracy jest funkcją społeczną, której wykonanie reguluje państwo, czuwając nad sprawiedliwym rozdziałem dochodu społecznego“.

Przytoczywszy główne ustępy deklaracji Legjonu Młodych, pisze wychodząca w Nieświeżu jako pismo ziemii nowogródzkiej „Wspólna Sprawa“ (nr. 9a po konfiskacie z 7 maja br.):

„Prawdopodobnie każdy po przeczytaniu powyższych sentencji pomyśli, że przedrukowaliśmy je z jakiegoś pisma przeszmuglowanego z Mińska sowieckiego, lub wydanego w tajnej drukarni bolszewickiej w Polsce. Niestety nie: To są wyjątki dosłownie przedrukowane z uchwalonej świeżo „deklaracji ideowej Legjonu Młodych...“

Następnie dodaje „Wspólna Sprawa“ następujące wiadomości o Legjonie Młodych na obszarze rządów p. wojewody nowogródzkiego Kostka-Biernackiego:

„Młodzi legjoniści twierdzą, że są sukcesorami „ideologii“ dzisiejszych, a ci znowu bynajmniej nie wypierają się adoptowanych dziatek. Jako najlepszy tego dowód podamy wyjątki z istic „wzruszającego“ opisu podanego w „Kurjerze Nowogródzkim“, „sanacyjnym“:

„W dniu 3. IV. w Stonimie... odbyła się uroczystość inauguracyjna Legjonu Mł-

dych Związku Pracy dla Państwa. Piękna to była i pełna treści duchowej uroczystość... Nastąpiło zaprzysiężenie nowych członków Legjonu. Pochylił się sztandar, wzniosły młode prawice... czuło się, że w tym momencie dzieje się coś wielkiego, coś co na całe życie przemożny wpływ wywiera... przysięga!... Czuło się, że chwila ta znaczeniem swoim daleko przerasta zwyčajną inaugurację jeszcze jednej na naszym terenie organizacji, że to jest potężna manifestacja państwową. Szczególnie silne wrażenie wywołał list p. wojewody nowogródzkiego, p. k. Kostka-Biernackiego“.

„Tu korespondent przytacza ulubioną widać maksymę p. wojewody, bo i w Nieświeżu opowiadana, o porywaniu się z motyką na słońce, o dmuchaniu przeciw wiatrom i bicie głową o mur. Małoby nas ta beznadziejna recepta optymizmu obchodziła, gdyby nie takie zakończenie listu najwyższego na naszym terenie przedstawiciela władzy państwowej:

„Kiedy znudzony pracą i wiekiem w wasze młode ręce oddawać będziemy zdobyte krwawym trudem państwo polskie, musimy mieć pewność, że na tym posterunku zostawimy po sobie wypróbowanych, najlepszych i śmiałych synów ojczyzny“.

„Jakie zasady mają „najlepsi“ i „wypróbowani“, a tak popierani przez p. wojewodę Kostka-Biernackiego, twórcy — mniej więcej zilustrowaliśmy powyżej. Wybór w takich warunkach między spadkodawcami a spadkobiercami trudny i skomplikowany. Jabym chętnie oddał jednych, żeby nie mieć drugich“.

Pasowanie Legjonu Młodych na spadkobierców p. Kostka-Biernackiego jest zdarzeniem godnym, by je znano w całym kraju.

Zajścia antyżydowskie w Rawie Mazowieckiej

Prasa żydowska donosi o zajściach antyżydowskich w Rawie Mazowieckiej. Do gmachu rady miejskiej, gdzie odbywał się koncert żydowski, wtargnęła większa grupa młodzieży wnosząc okrzyki przeciw Żydom, koncert przerwała.

Kilka osób poturbowano. Policja dokonała licznych aresztowań. Aresztowanych po pewnym czasie zwolniono.

JEŻELI W WARSZAWIE TO TYLKO

NOVA GOSPODA RESTAURACJA - BAR

WARSZAWA, JASNA 4. REVELACYJNIE NISKIE CENY

np 10 094

Zbiórka na „Dar Narodowy 3 Maja“ w Poznaniu

Trzymujemy następujące podziękowanie:

Urządzona przez Centralę T. C. L. zbiórka na „Dar Narodowy 3 Maja“ w Poznaniu przyniosła ogółem 2.555,51 zł, a więc prawie tyle co ubiegłego roku. Świadczy to mimo pogłębienia kryzysu o dużej ofiarności i o społeczeństwie na cele oświatowe i o rozumieniu doniosłego zadania Towarzystwa Czynelnego Ludowych.

Niemniej do tego wyniku przyczyniła się i sprawna organizacja samej zbiórki, a głównie ofiarna pomoc Pań i liczny udział chętnych młodzieży akademickiej żeńskiej i męskiej.

Zarząd Główny T. C. L. składa tą drogą serdeczne „Bóg zapłać“ Paniom: Bartłitzowej, Bochenkowej, Domagaliskiej, Herniczekowej, Kahlowej, dr. Kapuścińskiej, red. Kędziarskiej, Kleczyńskiej, dyr. Maćkowiakowej, Nowakowskiej, Pniewskiej, Raczkowskiej, Ranachowskiej, Śniegockiej, dr. Sołankiewicz, Surmowej i mec. Urbańskiej, dalej Młodzieży Wszepolskiej, Korporacjom, które wydelegowały po kilku swych członków do zbiórki t. j.: Baltii, Demetrii, Filomati, Posnaniensis, Husarii, Imperii, Legii, Magna-Polonii, Masovii, Palestrii, Panславii, Posnanii, Quiritii, Selenii, Sigismundii, Slensanii, Surmie oraz Stowarzyszeniu Młodz. Polskiej żeńskiej i męskiej, Towarzystwu gimn. „Sokół“, oddział żeński i Katolickiej Szkole Społecznej.

Zarazem składa podziękowanie p. dyr. Głowackiemu (firma Hugger) i p. Kazimierzowi Przybyłemu, którzy bezinteresownie użyli aut do zbiórki i jej propagandy.

Dzień czwarty

Dzisiaj mija czwarty dzień Tygodnia Polskiego Czerwonego Krzyża. Czy w trosce o zapewnienie bezpieczeństwa sobie i swoim najbliższym spełnił obowiązek poparcia materialnie Polskiego Czerwonego Krzyża przez zapisanie się na członka, złożenie ofiar itp.

Starajcie się, by Polski Czerwony Krzyż był sprawny i przygotowany do niesienia Wam pomocy.

Sprawne przygotowanie sanitarne Polskiego Czerwonego Krzyża, to uratowanie od śmierci tysięcy Waszych synów, braci, ojców, matek.

Jeśli Polski Czerwony Krzyż nagromadzi środki pieniężne, tem szybciej wyszkoli odpowiedni personel, tem skuteczniej nieść będzie pomoc poszkodowanym.

Pomóż Polskemu Czerw. Krzyżowi ratować ciebie!

Zaprzeczenie

Prezydjum korporacji „Historica“ nadsyła nam oświadczenie, stwierdzające, że wbrew informacjom prasy, korporacja ta nie przystąpiła do t. zw. Federacji Korporacji Akademickich, utworzonej niedawno w Warszawie.

Od siebie dodajemy, że owa Federacja jest, siabiatkiem zresztą, nowotworem „sanacyjnym“, mającym na celu walkę ze Związkiem Polskich Korporacji Akademickich.

Podróż „Kościszki“

Gdynia, 12. 5. (Tel. wł.) Polski statek transatlantycki „Kościszki“, który wczoraj popołudniu wypłynął do Ameryki północnej ze 109 pasażerami, przybędzie do Nowego Jorku 23 b. m. i weźmie na pokład przeszło 500 Polaków amerykańskich. Odbędzie on na tym statku ośmiodniową wycieczkę do Greath Yarmouth w Nowej Szkocji (Kanada) i z powrotem do Nowego Jorku.

Jako kapelan okrętowy pojechał na „Kościszki“ ks. prob. Dembiński z Dłużyny w pow. kościańskim. S. B.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z życia spółdzielni kredytowych

W ostatnim czasie odbyły się w Poznaniu, w Katowicach, w Bydgoszczy i w Grudziądzu konferencje przedstawicieli Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu, a działających na terenie ziem zachodnich. Na porządku obrad konferencji, którym przewodniczył Patron Spółdzielni p. dr. Włodzimierz Seidlitz, były referaty, przedstawiające aktualne położenie spółdzielni kredytowych oraz zasady działalności i wskazania na najbliższą przyszłość.

Referenci z Patronatu przedstawili obszernie warunki gospodarcze, które utrudniają normalne funkcjonowanie spółdzielni kredytowych, zmuszając do ściśnienia ich działalności kredytowej, podwyższenia wymagań co do zapewnienia udzielonych kredytów i do odpowiedniej płynności kasowej. Stwierdzono, iż przy zastosowaniu tych zasad spółdzielnie kredytowe są przygotowane, by stawić czoło trudnościom, wynikającym z anormalnych stosunków. Do daleko idącej ostrożności, a nawet restrykcji w działalności kredytowej zmuszają spółdzielnie ostatnio wydane ustawy i rozporządzenia, mające na celu ochronę rolnictwa. Zagadnieniu temu poświęcono dużo uwagi i omawiano sposoby przystosowania działalności instytucji kredytowych do nowego stanu rzeczy, wynikającego ze zmniejszonej wypłacalności rolnictwa.

Kierownicy ruchu spółdzielczego byli zgodni w tem, że mimo trudności gospodarczych Banki Ludowe stanowią nadal żywotne instytucje oszczędnościowo-pożyczkowe, oparte na ugruntowanych podstawach kapitałowych i zaufaniu społeczeństwa, oraz że nadal są ostoją warstw średnich i drobnych, dla których dobra zostały powołane do życia i od kilkadziesiąt lat pracują nad ich gospodarczym podniesieniem. Dzięki zdrowym zasadom organizacyjnym, wypróbowanym przez wieloletnie istnienie oraz dzięki oparciu swej działalności na współpracy szerokich warstw społeczeństwa, Banki Ludowe znoszą ciężkie skutki kryzysu bez wstrząsów. W światłej opinii społeczeństwa coraz bardziej gruntuje się przekonanie, że spółdzielnie kredytowe, jednocząc zarówno rolnictwo jak i handel, rzemieślnictwo i drobny przemysł, dla swoich zalet szczególnie są powołane do tego, aby na drodze samopomocy i współdziałania swoich członków przyspieszyć odrodzenie gospodarcze kraju.

Stosunki handlowe z zagranicą

Firma brazylijska pragnie wejść w bezpośrednie stosunki handlowe z polskimi importerami sierści, rogów, goleni i kopyt. Firmy, pragnące wejść w stosunki handlowe z firmą „Aurora” w Hillegon (Holandia) zechcą się uprzednio skomunikować z Izłą Przem. - Handlową w Poznaniu.

Pomimo ostrych restrykcji dewizowych na Węgrzech tamtejszy Bank Narodowy zgodził się na eksport towarów bez obowiązku odprowadzania walut w granicach 10.000.000 pengő. Towary te winny być zakupione przez importerów zagranicznych za pengő w czasie trwania Targów Międzynarodowych Budapeszteńskich od dnia 7—16 maja b. r. i od firm, wystawiających na Targach. Spis towarów, które można kupić za walutę węgierską, jest do przejrzania w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

W czerwcu i lipcu b. r. odbędą się III Targi Międzynarodowe w Rio de Janeiro. Prospekt Targów jest do przejrzania w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu. W sierpniu i wrześniu odbędą się Targi Międzynarodowe w Sao Paulo.

Z ZAGRANICZNY

(z) **Nowy spis trzody chlewnej w Niemczech.** Wyniki tymczasowego spisu nierogacizny w Niemczech, sporządzonego na dzień 1 marca rb., wykazują łączny stan nierogacizny 20,6 milj. sztuk w porównaniu do 21,8 milj. sztuk, co oznacza zmniejszenie o 5,3proc. Komisja rzeczoznawców przy min. wyżywienia Rzeszy komentuje te cyfry w ten sposób, że wobec wzrostu ilości świń zdanych do uboju należy się liczyć w najbliższych miesiącach ze wzmoczoną podażą i naciskiem na ceny. W ten sposób zostanie osiągnięty najniższy punkt koniunkturalny na rynku nierogacizny. W lecie rb. sezonowa niżka podaż ma się zarysować o wiele silniej niż to było dotychczas, zaś na jesieni i w zimie wobec dużego spadku ilości prosiąt i świń prośnych przewidywać należy wyższe ceny, która rozpocznie okres pomyślny dla hodowli. Dalesze ograniczenia przychówku wspomniana komisja uważa za niewskazane.

Preferencje dla surowców rolnych

Niema w Polsce nikogo, kto sprzeciwiłby się słuszności hasła: „Kupuj towary krajowe!”. Co innego z hasłem, tak bliskim pierwszemu: „Kupuj surowce krajowe”. Tutaj ilość sprzeciwów i zastrzeżeń jest niespodziewanie wielka. W szczególności spotykamy się z częstymi i głośnymi próbami przeprowadzenia wyraźnej różnicy pomiędzy zastosowaniem zasady preferencji dla surowców pochodzenia górnego, czy przemysłowego i dla surowców pochodzenia rolniczego. Różnice te są zresztą w dużej mierze usankcjonowane przez naszą politykę gospodarczą. Stwarza to znaczną niejednorodność polskiej polityki surowcowej, łaskawej dla surowców pochodzenia górniczo-przemysłowego, a niełaskawej dla surowców rolniczych.

Podstawowy surowiec — węgiel koryzsta z preferencji, wynikającej zarówno ze specjalnej polityki wysokich cen wewnętrznych, jak i z odmiennego traktowania węgla krajowego przez taryfę kolejową. Sól korzysta z wydanej ochrony celnej. Ropa naftowa chroniona jest cłem przywozowym w wysokości 15 zł od 100 kg, co stanowi 90 proc. obciążenia ad valorem. Zarówno produkcja rudy żelaznej, jak i żelaza kryje się za murem celnym. Cynk chroniony jest cłem wynoszącym 47 proc. ad valorem. Preferencja dla krajowych nawozów sztucznych znajduje swój wyraz nie tylko w cłach przywozowych, lecz i w zakazach importu.

O ile idzie natomiast o podstawowe surowce rolnicze, to — jak wiadomo do niedawna surowce te nie korzystały z jakiegokolwiek ochrony celnej. Dopiero w ostatnim czasie, w związku z ogólnym kryzysem rolniczym, polska polityka gospodarcza uznała koniecz-

ność i celowość zastosowania zasady preferencji do produktów rolniczych. Wskutek tego, w pewnych dziedzinach, import spadł b. znacznie, a nawet zanikł zupełnie. Ale, niestety!, w całym szeregu wypadków istniejąca ochrona celna jest niedostateczną, wskutek czego importujemy poważne ilości takich produktów, które mogą być zastąpione w całości lub częściowo pokrewnymi surowcami produkowanymi w kraju. Odnosi się to do takich artykułów, jak tłuszcz egzotyczny, zwłaszcza tłuszcz jadalny, surowce włókiennicze (wełna, bawełna, juta), ryby, chmiel, siód, skóry, tytoń.

Oczywiście, rozumiemy doskonale, że ryczałtowe zastosowanie preferencji dla wszystkich wymienionych wyżej artykułów byłoby szkodliwym absurdem. Chodzi jedynie o to, aby sama zasada rozciągnięcia preferencji (tak szczerze i chętnie przyznawanej surowcom pochodzenia górniczo-przemysłowego) również i na surowce pochodzenia rolniczego znalazła w kraju postuch, na jaki całkowicie zasługuje. Z zaś odłamy prasy gospodarczej, reprezentującej pewne partykularne interesy, które — z zasady — wszelkie projekty z tego zakresu odrzucają, jako fantastyczne, nierealne i szkodliwe. To powinno ustać!

Zjazd samorządu gospodarczego wyraził życzenie, aby czempredziej przystąpiono do gruntownych studiów nad kwestją preferencji dla surowców rolniczych. Słusznie! Niestety na te „studja” czekamy nadaremnie od długich miesięcy, mianowicie od czasu powzięcia odnośnej uchwały przez radę gospodarczą ministerstwa rolnictwa... Może jednak wreszcie czegoś się doczekamy?

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Bilans handlu zagranicznego Polski m. kwiecień.** Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i w. m. Gdańska w kwietniu 1932 r., według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego, przedstawia się, jak następuje: wywóz — 1.067.252 tonn, wartości 96.136 tys. zł., przywóz — 122.706 tonn, wartości 78.896 tys. zł. Saldo dodatnie wynosi 17.241 tys. zł. W porównaniu do marca wywóz zmniejszył się o 195 tys. zł., przywóz wzrósł o 13.291 zł., saldo dodatnie zmniejszyło się o 13.485 tys. złotych.

(k) **Spółka eksportowa warzyw i owoców.** Wielkopolska Izba Rolnicza donosi, że w Poznaniu powstaje „Spółka eksportowa warzyw i owoców”, która między innymi zajmie się odpowiedzialnym ujęciem produkcji i handlu warzywami na większą skalę i organizacją handlu owocami. Ze względu na sprawne funkcjonowanie zainicjowanej Spółki, konieczne jest sporządzenie dokładnych wykazów wspomnianych produktów ogrodniczych, które w roku bieżącym będą wyprodukowane i których wywóz zagranicę jest pożądanym. W tym celu zwraca się Wielkopolska Izba Rolnicza do większych producentów z prośbą o nadesłanie wykazów poszczególnych warzyw i owoców z podaniem odmian oraz ilości produktów, które przypuszczalnie będą do zbycia. W Wielkopolskiej Izbie Rolniczej są do otrzymania bezpłatnie spisy tych odmian, warzyw, które Związek producentów warzyw w Warszawie — ul. Grójecka nr. 12 uznał za najwięcej nadające się do eksportu.

(k) **Licytacja bydła rozplodowego** Wielkopolskiego Towarzystwa hodowców bydła nizinnego czarno-białego odbędzie się dnia 1 czerwca 1932 r. w Poznaniu na terenie Targów Poznańskich. Zgłoszenia do katalogu należy nadesłać najpóźniej do 14 maja br. do Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

(k) **Poznański Bank Ziemiań S. A. w Poznaniu.** W dniu 11 maja br. odbyło się w lokalu Banku w Poznaniu walne zgromadzenie akcjonariuszów pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej, p. dr. B. Amrogowicza. Z wyłożonego sprawozdania zarządu za rok operacyjny 1931 wynika, że rok sprawozdawczy był nietylko okresem zastrzonego kryzysu gospodarczego, ale także okresem specjalnie krytycznym dla Poznańskiego Banku Ziemiań. Suma bilansowa obniżyła się do wysokości 13.432.481,91 zł. Zmniejszenie się obrotów zmusiło zarząd do obniżenia kosztów handlowych, które w roku 1930 wynosiły 1.095.426,94 zł., w roku 1931 — 497.348,46 zł. Poważne trudności sprawia ocena dłużników i w związku z tem ustalenie, które pretensje należy odpisać na straty. W roku 1931 odpisano 292.345,26 zł., jednak zarząd jest zdania, że są one niewystarczające. Kwestję uskutecznienia dalszych odpisów na dłużnikach, odłożono do późniejszego walnego zgromadzenia, tembardziej iż nadzór sądowy i po-

wodu zbyt krótkiego czasu, który miał do dyspozycji, nie mógł jeszcze zdecydować o przedłożeniu wierzycielom konkretnego planu sanacyjnego. Dalsze losy instytucji oraz możliwość zaspokojenia wierzycieli zależeć będzie przedewszystkiem od tego, czy po pertraktacjach z wierzycielami uprzywilejowanymi uda się ustalić masę, z której będą mogli być zaspokojeni wierzyciele nieuprzywilejowani. Bilans wraz z rachunkiem zysków i strat zatwierdzono i udzielono absolutorjum zarządowi i radzie nadzorczej. Stratę wykazaną w kwocie 746.469,42 zł. uchwalono pokryć z kapitałów własnych, przez zniesienie rezerwy, a także częściowo z kapitału zapasowego. Ustępującym z koleji członków rady nadzorczej pp. Wiesława Tucholke, Fr. Czapskiego, Szudrzyńskiego i dr. Krzysztofa Wizego wybrano ponownie. (PAT)

(k) **Goplana, fabryka czekolady S. A. w Poznaniu.** W dniu 10 maja br. odbyło się w lokalu spółki walne zgromadzenie akcjonariuszy. Zebranie zajął i przewodniczył prezes rady nadzorczej p. dr. Jagielski. Sprawozdanie oraz bilans z rachunkiem zysków i strat przedstawił p. dyr. Prądzyński. Rok sprawozdawczy był rokiem ciężkim, szczególnie pod względem wypłacalności dłużników. Bilans zamyka się po obu stronach sumą 4.307.063,37 zł. Zebrani przyjęli bilans z rachunkiem zysków i strat i udzielili pokwitowania przez absolutorjum zarządowi i radzie nadzorczej. Czysty zysk wynoszący 3.904,32 zł. postanowiono przenieść na rok następny. Ustępującego z rady nadzorczej p. Szanieckiego wybrano ponownie, w miejsce p. Bejdowskiego wybrano p. Reinharda. Zarząd spoczywa w rękach p. dyr. Tad. Prądzyńskiego. (A.W.)

(k) **Fabryka wapna i cementu „Plechcin” Sp. Akc. w Plechcinie pod Pakością.** W dniu 30 kwietnia br. odbyło się w Poznaniu walne zgromadzenie akcjonariuszów pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. Ludomira Frezera. Sprawozdanie przedstawił członek zarządu p. Namysłowski, zaznaczając, że kryzys gospodarczy w tej dziedzinie przemysłu uległ dalszemu pogłębieniu. Wytwórczość wapna palonego, głównego artykułu zbytu wynosiła 73,5 proc. produkcji z r. 1930 a zaledwie 22 proc. pełnej produkcji. Spadek wytwórczości uniemożliwiający należyte wykorzystanie zdolności produkcyjnej przedsiębiorstwa, nie zezwolił na utrzymanie rentowności na poprzednim poziomie. Bilans zamykający się sumą 4.600.612,41 zł jest realny, a przedsiębiorstwo oparte na trwałych podstawach. Bilans na dzień 31 grudnia 31 r. zatwierdzono i udzielono absolutorjum zarządowi i radzie nadzorczej. Zysk bilansowy w kwocie 95.187,72 zł. podzielono w formie proponowanej tak, że na dywidendę i superdywidendę przypada 6 proc. Ustępujących członków rady nadzorczej wybrano ponownie. Zarząd tworzy p. Namysłowski. (PAT)

Z WIELKOPOLSKI

— **Jarocin.** (Z gimnazjum.) Dnia 10 bm. odbył się egzamin dojrzałości w tut. gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki. Egzamin zdali wszyscy dopuszczeni uczniowie, mianowicie: Doktor Zbigniew, Malinowski Stanisław, Miękus Józef, Niedbala Czesław, Nowak Stefan, Piętko Bernard, Piosik Czesław, Podemski Stanisław, Prusak Marjan, Staszkievicz Zygmunt, Stein Tadeusz, Sławewski Stefan, Sworowski Feliks i Szeyna Jan. (ek)

— **Koźmin.** (Z życia towarzystw.) Bractwo Kurkowe wyruszyło w pochodzie z orkiestrą na czele do Strzelnicy na uroczyste strzelanie o godność zwycięzcy 3 Maja. Godność tę zdobył p. Fr. Golab, II miejsce zdobył p. M. Błaszczak, III p. Urbaniak.

Na zebraniu w dniu 6 bm. „Sokoła” wygłosił treściwy referat p. J. Podlewski na temat „Historja gimnastyki”. P. Podlewski zamierza wygłosić szereg referatów na miesiecznych zebraniach.

Uroczyste zebranie Tow. Cyklistów i Motocyklistów odbyło się dnia 8 bm. Po odbyciu zebrania wyruszyło 24 cyklistów i motocyklistów na wspólną wycieczkę do Dobrzycy.

Dnia 8 bm. odbyło się miesieczne zebranie Klubu Mandolinistów „Hawajska Gitara” pod przewodnictwem p. Rogala. Uchwalono założyć przy klubie oddział chóru męskiego oraz urządzić w miesiącu czerwcu w Koźminie i Borku koncert skrzypcowy i mandolinowy. (s. a.)

— **Nowy Tomyśl.** (Przeniesienie inspektoratu szkolnego.) Z dniem 1 maja rb. przeniesiono biura inspektoratu szkolnego do Grodziska.

— (Dzień Matki.) Niedzielny obchód „Dnia Matki” rozpoczął pochodem dzieci szkolnych na nabożeństwo. Następnie udał się pochod z orkiestrą „Sokoła” na Nowy Rynek, gdzie przed ratuszem odbyła się defilada. Tutaj wygłosił burmistrz p. Konieczny przemówienie o znaczeniu kobiety w świecie i państwie. Wspomnił również o wybitnych matkach polskich, m. in. o Emilji Sczanieckiej z pobliskiego Michorzewa. Pieśnią „Boże coś Polskę” zakończono uroczystość.

— (P. C. K.) W niedzielę urządził oddział P. C. Krzyża w sali „Kresowianka” przedstawienie teatralne, które cieszyło się poważną frekwencją publiczności. — Odegrane zostały „Kukusia podlotkiem” i „Wesele na Pradniku”. Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna.

— **Oborniki.** (Uroczystość strzelecka.) W drugie święto Zielonych Świątek urządził Bractwo Kurkowe w ogrodzie Strzelnicy doroczną uroczystość strzelecką.

— (Pobór roczn. 1911.) Tegoroczny pobór rocznika 1911 miasta i powiatu odbędzie się w czasie od 27 bm. i potrwa do 7 czerwca rb. (kko)

— **Rawicz.** (Koncert.) 5 bm. odbył się na sali Strzelnicy koncert orkiestry J. Borowiaka z Śremu. Zespół ten w sile 18 osób, wykazał doskonałe wyrobienie muzyczne.

— (Dzień Robotnika.) Z okazji poświęcenia sztandaru Katolickiego Tow. Robotników Polskich pod wezw. św. Wojciecha w Sobiałkowie, urządzono tamże „Dzień Katolickiego Robotnika”. Sztandar przywiózł miejscowy proboszcz ks. Kasior, jako dar robotników z Westfalji. Na uroczystość tę zjechała się mnoga ilość towarzystw ze sztandarami. Mszę św. na intencje dnia i towarzystwa odprawił ks. prob. Kasior. poczem patron okręgowy ks. prob. Wierzchaczewski z Bojanowa wygłosił wnieśliście kazanie. W pochodzie podążono potem na akademię, gdzie ks. prefekt Czwojdzinski wygłosił przepiękny referat o stosunku Kościoła do robotnika i odwrotnie. Po wręczeniu poświęconego sztandaru odbyło się wzbijanie gwóźdźi pamiątkowych. Występy chóralne „Jutrzenki”, przemowy, oraz deklamacje, przyczyniały się do uświetnienia dnia, który zakończono miłą zabawą towarzyską. (rs)

— **Rogoźno.** (Przedstawienie amatorskie.) Staraniem pań sekcji dożywiania dzieci przy szkole powszechnej, urządzono w ubiegłą niedzielę w sali hotelu Centralnego przedstawienie amatorskie, które cieszyło się poparciem miejscowego społeczeństwa. Odegrano dramat Zeromskiego p. t. „Ponad śnieg”. Gra amatorów zasługuje na uznanie.

— (Sport wioślarski.) Miejskowy gimnazjalny klub wioślarski pod kierownictwem prof. p. Czaplickiego urządził ostatnio uroczyste opuszczenie na wody jeziora rogozińskiego kilku kajaków. Sport kajakowy znajduje coraz więcej zwolenników wśród młodzieży.

— (Tydzień Matki.) Lokalny komitet „Dnia Matki” postanowił urządzić „Dzień Matki” w niedzielę, dnia 29 bm. (aka)

— **Września.** (Ze szkoły wydziałowej.) Dwie bardzo miłe imprezy urządziła w ostatnim czasie szkoła wydziałowa żeńska. Gmina szkolna kl. IV. urządziła akademię ku uczczeniu pamięci Konopnickiej. Całość zawierała wykład, śpiewy, deklamacje i ogólnie bardzo się podobała. W drugiej imprezie dziewczęta wystawiły utwór sceniczny „Laleczka z saskiej porcelany”. Licznie zebrana publiczność przyjęła występy dzieci zycyliwie.

— (Osobista.) Dotychczasowy administrator majątku pp. prezyd. Zychlińskich w Gorzdzowie p. Dodot przejął w dzierżawę folwark Braciszewo pod Gnieznem, należący do kurji biskupiej. (j)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Zielone Świąta w Poznaniu pod znakiem dwóch imprez

Strzelanie o godność Zielonoświątecznego „króla kurkowego“

Zbliżają się tradycyjne uroczystości zielonoświąteczne Bractwa Kurkowego. Obecnie zarząd Bractwa czyni już przygotowanie, ażeby strzelanie o godność króla zielonoświątecznego, które trwać będą od 16 do 22 bm., wypadły w roku bież. jak najlepiej. Zarząd Bractwa, pragnąc wszystkim członkom umożliwić wzięcie udziału w historycznym wymarszu, a szczególnie w strzelaniu, obniżył przedewszystkiem znacznie t. zw. strzałowe, ilość zaś wyznaczonych premij zastosował w takiej mierze, iż przy średnich zdolnościach i miernym powodzeniu w strzelaniu, szanse dla każdego zawodnika są dość korzystne. Strzelanie rozpoczyna się w drugie święto 16 o godz. 16,30 i trwa do soboty, 21 bm. Strzelanie odbywać się będzie codziennie od 14 do zmroku, zaś w sobotę, 21 bm. od 10 do 16 godziny.

Dnia 16 bm. nastąpi rano o 6 podbudka orkiestry wojskowej 58 p. p. przed mieszkaniem króla kurkowego, prezydenta miasta, prezesa Bractwa, prezesa honorowego Zjednoczenia, rycerzy zielonoświątecznych, komendanta i t. d. O 9,30 brać kurkowa zbiera się na dziedzińcu wojewódzkim, skąd

Impreza sportowa Aeroklubu i Automobilklubu na lotnisku cywilnym

W dniu 16 bm. (drugie święto Zielonych Świąt) o godz. 15 na lotnisku cywilnym w Ławicy odbędzie się uroczyste otwarcie sezonu sportowego przez „Aeroklub“ poznański. Zapowiedziane poprzednio na dzień 8 bm. otwarcie sezonu przelożono na termin późniejszy z tego powodu, iż nastąpiło połączenie otwarcia sezonu ze zjazdem gwiazdzistym Automobilklubu Wielkopolski. Będzie to więc otwarcie sezonu sportowego obu tych klubów.

Program uroczystości przewiduje o godz. 15 otwarcie sezonu, podniesienie sztandaru narodowego i bandery klubowej, przemówienia okolicznościowe; o godz. 15,30 rozpoczyna się pościg samochodu za samolotem (lisem). O godz. 15,45 rozpoczynają się loty pasażerskie. A o godz. 17 spodziewany jest powrót samochodów z pościgu za lisem. O godz. 18,30 odbędzie się herbata z tańcami w

Samobójstwo przy grobie narzeczonej

W sprawie samobójstwa na cmentarzu ewangelickim św. Piotra przy ul. Grunwaldzkiej dowiadujemy się dalszych szczegółów. Samobójcą jest 39-letni Czesław Kłemeński, ul. Kręta 4, a nie, jak podaliśmy, Skryta. Przy dogorywającym na grobie swej narzeczonej desperacie, znaleziono dwie butelki, z których jedna była już pusta, a druga napełniona była lyzolem. Kłemeński pozostawił list, w którym wyjaśnia, że odbiera sobie życie z powodu śmierci ukochanych mu osób. (k)

Sp. Kazimierz Sporakowski

Onegdaj zmarł po kilkutygodniowej chorobie w wieku 37 lat mistrz piekarski sp. Kazimierz Sporakowski, właściciel piekarni przy ul. Półwiejskiej 40. Sp. Kazimierz Sporakowski był od przeszło 25 lat członkiem zarządu poznańskiego cechu mistrzów piekarskich i przez długie lata piastował godność skarbnika cechu. Sp. Zmarły znany był z pracy obywatelskiej i był członkiem licznych towarzystw poznańskich.

Ze zmarłym schodzi do grobu człowiek prawego charakteru i ofiarny obywatel. Za zasługi około rzemiosła piekarskiego, warszawski cech piekarski mianował go swym członkiem honorowym. (k)

650-lecie cechu szewskiego

Jeden z najstarszych Cechów na ziemiach Rzeczypospolitej, Cech Szewski w Poznaniu obchodzi w roku bieżącym niezwykły jubileusz, bo 650-lecie swojego nieprzerwanego istnienia. Założony w roku 1282, trwał Cech Szewski w Poznaniu niezłomnie, w

wychodzi do kościoła farnego na uroczyste nabożeństwo. Popoł. o godz. 15 następuje zbiórka członków Bractwa w mundurach i z bronią przed mieszkaniem prezesa Michałowicza (Cieszkowskiego 6), skąd wyruszy pochód przy dźwiękach orkiestry ulicami Cieszkowskiego, Sew. Mielżyńskiego, pl. Wolności, Nową przed ratusz, gdzie na stopniach ratusza oczekiwać będzie zarząd oraz starszyzna Bractwa. Po odbytem przeglądzie następuje odmarsz do ogrodu brackiego przez ul. Wielką, W. Garbary na Szeląg. Tu strzelanie zielonoświąteczne otwiera jednym wystrzałem król kurkowy, po czym następują strzały honorowe na cześć Prezydenta R. P. i t. d. W czasie zawodów wystawione będą tarcze królewskie, wymarszowe, pierścieniowe i płytkowe. Nowością dla gości i członków Bractwa będą tarcze ruchome do dzika (3 strzały 1 w.), druga do rogacza (3 strzały 1 w.) i trzecia próbna bezpłatnie. Wyznaczone są cenne i liczne nagrody.

Uroczysta proklamacja króla i rycerzy nastąpi w niedzielę, 22 bm. w sali brackiej na Szelągu. (z)

W lokalach Linij Lotniczych „Lot“ na lotnisku, a o godz. 20 nastąpi rozdawanie nagród dla zwycięzców z pościgu za lisem w lokalach Automobilklubu Wielkopolski.

Otwarcie sezonu sportowego i wspomniane powyżej imprezy sportowe odbędą się na lotnisku cywilnym w Ławicy (dojazd do ul. Bukowskiej). W czasie od godz. 14—20 między lotniskiem cywilnym a Zamkiem kursować będą autobusy Poznańskiej Kolei Elektrycznej, które przewozić będą pasażerów. Również możliwy jest dojazd na lotnisko tramwajami do końcowych przystanków linii 6 i 7, skąd dłuższym spacerem dojść można na lotnisko cywilne Aeroklubu Poznańskiego.

Nie wątpimy, że szeroka publiczność zainteresuje się ciekawymi imprezami sportowymi i przybędzie tłumnie na zajmujące widowiska. (k)

czasach dobrych i złych, przy swoim sztandarze cechowym i przy sztandarze ojczyzny, zabiegając zarówno o dobro kraju, miasta, jak i swoich członków.

Niecodzienny jubileusz obchodzony będzie uroczysto w dniu 3 lipca r. b. Już obecnie zaprasza Jubilat wszystkie bratnie cechy oraz cechy innych zawodów na zjazd jubileuszowy, który — mimo panującego kryzysu — zdecydowano jednak urządzić, choć w skromniejszych ramach.

Niebawem ukaże się drukiem historia Cechu, pióra p. radcy Z. Zaleskiego, znanego historyka miasta Poznania. Autor barwnym i żywym stylem opisuje najważniejsze wydarzenia historyczne, w jakich Cech brał udział, a przedewszystkiem kładzie duży nacisk na uwypakowanie, jak to przed wiekami nasi przodkowie umieli żyć i pracować solidnie.

KALENDARZYK

Czwartek, 12 maja 1932.

Słońce: wschód 4,02 — zachód 19,37 — długość dnia 15 godzin 35 min.

Księżyc: wschód 9,04 — zachód 1,13 — I. kwadra.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska plus 7 st. Cels. — Pochmurno. — Wiatr południowo-zachodni. — Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 14 st. Cels., najniższa plus 6 st. C.

Kal. rzk.: Pankracy — jutro Serwacy.

Kal. słow.: Wszemil — jutro Cichostaw.

Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka im. K. Marcinkowskiego w „Bazarze“ przy ulicy Nowej. — Apteka 27 Grudnia 18.

Wilda: Apteka „Fortuna“, Górna Wilda 96. — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22. — Apteka „Pod Opactwem“, ul. Dąbrowskiego 76.
Lazarz: Apteka Lazarska, ul. Małeckiego, nar. ul. Strusia.

OSOBISTE

— Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu p. Stefan Bełżyński wyjechał na kilka dni do Warszawy w sprawach służbowych.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Piąty zjazd Kół Polonistycznych odbędzie się w dn. od 14 do 19 bm. w Wilnie. Przedmiotem obrad będzie likwidacja C. Z. K. P. i stworzenie Wydziału Kół Polonistycznych przy Ogólnop. Zw. A. K. N. Na powyższy zjazd Koło Polonistów organizuje wycieczkę, która zwiedzi Wilno i okolice (jezioro trockie) a w drodze powrotnej Warszawę. Odjazd wycieczki już w czwartek (13 bm.). Zbiórka o godz. 19 w lokalu Koła Polonistów U. P., Zamek, pokój 15.

— Zebranie Narodowej Organizacji Kobiet odbędzie się dziś, w czwartek, dn. 12 bm. o godz. 20 w salce św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22. Referaty wygłoszą: p. Zóltowska - Dąbrowska n. t.: „Z ważnych zasadnień państwowych“ oraz p. posłanka Grossmannówna: „Najświeższe wiadomości polityczne“.

— Sekcja apologetyczna - pedagogiczna przy Sodalitacji Pań w Poznaniu. Zebranie odbędzie się 13 bm. o godz. 17 na sali św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. Na porządku obrad wykład p. Zofji Rzepeckiej p. t. „Zona i Matka według myśli Bożej“.



Zamordowanie prezydenta Francji

Autentyczne zdjęcia z zamachu, dokonanego przez rosyjskiego emigranta.

Statek straceńców w Gdyni

Ilustrowana korespondencja o pobycie tajemniczego okrętu w polskim porcie.

Sensacyjne zdjęcie i opis podróżnika poznańskiego w artykule p. t.

W gościnie u bajkowego władcy

Wszystko w najnowszym (20-tym) numerze „Ilustracji Polskiej“.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokiego kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy. Nabyć można u kolporterów ulicznych, w kioskach dworcowych „Ruch“ w księgarniach oraz w agenturach miesięczny abonament 1,50 zł. kwartalnie 4.— z bez kwotów przesyłki. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji — Poznań św. Marcina 70.)



KRATKI SĄDOWE

Sąd zarządza ekshumację zwłok

Dnia 9 marca rb. w godzinach przedpołudniowych rozegrała się w Świeciu w mieszkaniu pp. Mrozów krwawa tragedia. W jednym z pokoi znajdowali się marynarz Kowalski, e-lew orkiestry kadry marynarskiej i jego narzeczone, 19-letnia Anna Mrozówna. Narzeczeni, nie mogąc się pobrać ze względów materialnych, postanowili odebrać sobie życie. Kowalski miał brzytwą poderznąć gardło narzeczonej, a później sam się pozbawić życia.

Krytycznego dnia Kowalski poderznął gardło siedzącej na krześle Mrozównie, poczem ciężko raną złożył na posłaniu; sam postanowił popełnić samobójstwo przez powieszenie. Przed popełnieniem samobójstwa, Mrozówna odzyskała na chwilę przytomność, prosiła narzeczonego, aby odstąpił od

Z powodu przypadających na niedzielę i poniedziałek dnia 15 i 16 maja 1932 r. Zielonych Świątek

ukazać się ostatni przed świętami numer Kurjera Poznańskiego

W sobotę, dnia 14-go maja, o godzinie 15 tej W pierwsze i drugie święto pismo nasze nie wyjdzie.

We wtorek, dnia 17 maja, ukażą się jak zwykle o godz. 7 rano „Wiadomości Sportowe“, a po południu również o zwykłym czasie — pierwsze wydanie poświęcone Kurjera Poznańskiego.

Biura zamykamy w sobotę, 14. 5. 1932 r., godzinę wcześniej, t. j. o godzinie 17-tej, a ekspedycję gazet o godzinie 17,30.



Przy zaparciu stolca, przekrwieniu podbrzusza, bólach w krzyżu i w bokach, braku oddechu, biciu serca, migrenie, szumie w uszach, zawrotach głowy i ogólnym złym samopoczuciu powoduje naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa“ wydajne i obfite wypróżnienie i zanik poprzednich objawów niepokojących. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 10454

WYKŁADY

— Profesor U. P. dr. L. Jaxa Bykowski wygłosi staraniem Konferencji Pań św. Wincentego a Paulo parafii archikatedralnej odczyt o „Ustroju szkolnym“ w dniu 19 bm. o godz. 20 w sali 17 Collegium Minus. Odczyt znakomitego uczonego, świetnego znawcy szkolnictwa, zainteresować powinien najszersze warstwy społeczeństwa ze względu na aktualność zagadnienia. W chwili dzisiejszej, gdy specjalnie kwestia wychowania jest przedmiotem pierwszej wagi, od której zależy nasza przyszłość, odczyt prof. Bykowskiego zwrócić musi uwagę rodziców i wychowawców. Problem ustroju szkolnego należy do podstawowych spraw naszego bytu państwowego i aby zrozumieć jego istotę, warto wysłuchać prelekcji wybitnego badacza polskiego. Na odczyt ten niechaj pospieszy każdy, rodzice i nasze nauczycielstwo, młodzież akademicka i gimnazjalna. Wstęp 50 gr; dochód przeznaczony na ubogich parafii archikatedralnej. Bliety przy kasie od godz. 17.

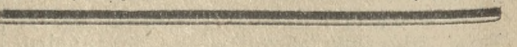
WYCHOWANIE, KURSY

— Kurs dla kierowniczek kolonij harcerek. W dniach 14, 15 i 16 bm. odbędzie się w Sierakowie pod Międzybuzem kurs dla kierowniczek kolonij i obozów harcerek, połączony ze zjazdem starszyny harc. w dniach 16 i 17 bm. Komenda Chorągwi Harcerek prosi druchny - instruktorki o liczny udział w zjeździe. — Kierowniczką kursu jest druchna hm. Alina Ratajczakowa.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Sodalitacja Pań Zawodu Kupieckiego — Sekcja Eucharystyczna. Adoracja wspólna odbędzie się w piątek 13 bm. o godz. 19 w kaplicy ul. Zielona 2

— „Lata krwi i chwały“ czyli „Śmierć ks. Skorupki“. Już kilka dni zaledwie dzieli nas od wielkiego widowiska batalistycznego, które nieodwołalnie odbędzie się w dniu 15 bm. o godzinie 18 na boisku „Sokoła“. Aktualny scenariusz pióra Romana Niewiarowicza, tak żywo ilustrujący walki naszych bohaterów wojak, uświadamia nam całą grozę czerezwyczajki i czekistów. Męczeńska



powziętego zamiaru. Po kilku godzinach M. zmarła na skutek upływu krwi, a sprawca tej ciężkiej tragedii oddał się do dyspozycji władz wojskowych.

Za czyn swój odpowiadał K. we wtorek, 10 bm. przed sądem okręgowym w Grudziądzu. Po przesłuchaniu świadków podniósł rzeczoznawca sądowy, p. dr. Targowski z Grudziądza, że świadectwo lekarskie nie stwierdza pozytywnie przyczyny śmierci Mrozówny. U Mrozówny, będącej w stanie odmiennym, nastąpiło krótko po poderżnięciu gardła poronienie. Dr. Targowski wnosi więc o dokładne zbadanie przyczyny śmierci.

Sąd podzielać opinję rzeczoznawcy odroczył rozprawę, zarządzając ekshumację zwłok i przeprowadzenie sekcji. (ski)

Śmierć ks. Skorupki za Wiarę i Ojczyznę będzie przykładem po wsze czasy dla następnych pokoleń. Pięć obrazów jakby żywcem wydartych ostatniej wojnie: I. Krwawe dożynki, II. W bolszewickiej niewoli, III. Wierni do końca, IV. Śmierć ks. Skorupki, V. Hold — składają się na nadzwyczaj emocjonującą całość. Pozostałe bilety wcześniej nabywać można w składzie cygar p. Zygarewskiego, ulica Gwarna, zaś w dniu widowiska od godziny 13 na boisku „Sokoła”. Całkowity dochód przeznaczono na cele kulturalno-oświatowe żołnierza polskiego.

— **Sodalicia Pań Miejskich** pod wezw. Matki B. N. przypomina członkom, że zgłoszenia celem udziału w pielgrzymce do Turska, przyjmuje się tylko do piątku 13 bm. włącznie w firmie p. Koźlickiej pl. Wolności 3.

— **Ze Związku Zawodowego Pracowników Bankowych.** Zarząd okręgu poznańskiego organizuje kurs pisania na maszynach wszystkich systemów dla mężczyzn. Lekcje odbywać się będą między godz. 5—9 wiecz. codziennie w lokalu znanego biura odpisów i powielania na maszynie (J. Załuska) ul. Piekary nr. 6, parter. Zgłoszenia przyjmuje codziennie Sekretariat Związku, Aleje Marcinkowskiego 24 (dom ogrodowy), od godziny 5—8 wiecz., gdzie przyjmuje się za datkę w kwocie 5 zł. Wszyscy kandydaci mogą natychmiast rozpocząć lekcje. Po ukończeniu uczestnicy kursu otrzymają świadectwo. Na skutek starań Zarządu Związku otrzymają wszyscy członkowie Związku 15 proc. zniżki od rachunków za pobyt w pensjonacie „Quo Vadis” na Helu, li tylko za okazaniem legitymacji członkowskiej. Opłaty ulgowe obowiązują już od maja do września rb. włącznie.

— **Uwaga Kajakowcy!** Przesunięta uroczystość otwarcia sezonu kajakowego oraz poświęcenie kajaków odbędzie się nieodwołalnie w pierwszy dzień Zielonych Świąt 15 bm. o godz. 11 przed poł. przy moście kolejowym Tamy Garbarskiej, naprzeciw przeładowni miejskiej. W programie przewidziane jest opuszczenie wieńca do Warty ku czci zatopionych kajakowców. O liczny udział kajakowców oraz sympatyków tego sportu prosi Pierwszy Poznański Klub Kajaków.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Pogotowie Lekarckie w kwietniu.** Pogotowie Lekarckie Zw. Lek. Z. P. przy ul. Pocztowej 30 (tel. 55-55) dyżuruje bez przerwy w dzień i w nocy. W miesiącu kwietniu rb. udzielono ogółem 652 porady, z czego na wizyty w miescie przypada 372, zaś na konsultacje na stacji 280. — Ubogim udzielono ogółem 116 porad, w czem 50 wizyt i 66 konsultacji. Pogotowie Lekarckie interwenjowało w 184 wypadkach nieszczęśliwych a to: 81 ran, 8 oparzeń, 7 otruc, 23 krwotoków, 26 stłuczeń, 9 zwichnięć, 6 złamań i 24 innych wypadkach. Do klinik i szpitali przewieziono 127 chorych. Pogotowie Lekarckie Zw. Lek. Z. P. posiada cztery wozy sanitarne do przewożenia chorych w miescie i poza miasto. (k)

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **Jarocin.** (Z walnego zebrania Banku Przemysłowo - Kupieckiego Spółdzielczego.) Walne zebranie Banku Przemysłowo - Kupieckiego odbyło się 9 bm. z udziałem 30 osób. Zebranie zagalai prezesa rady nadzorczej p. Fr. Basińskiego, powołując na sekretarza dyr. banku p. Jana Paczyńskiego. Zgodnie z porządkiem obrad odczytano protokół komisji rewizyjnej, który walne zebranie przyjęło do wiadomości. Następnie nastąpiło sprawozdanie zarządu i rady nadzorczej. W imieniu zarządu wygłosił obszernie przemówienie dyr. banku p. Jan Paczyński, w którym stwierdził, że bank mimo ciężkiego kryzysu pomyślnie się rozwija. I tak porównawcze zestawienie zysków z zyskami ubiegłego roku, wykazuje obrót na 742 043,68 zł. W stosunku do roku 1930 obrót w roku 1931 powiększył się o 85 proc. Niemal wszystkie pozycje wzrosły. Bank cieszy się coraz większym zaufaniem, czego dowodem jest fakt, że wkłady oszczędnościowe powiększyły się o 34,5 proc. Rachunek zysków i strat przedstawia się po stronie „Ma” 14 340,73 zł, zaś po stronie „Wnien” 11 702,65 zł, tak, że do dyspozycji walnego zebrania pozostaje 2 638,08 zł. Bilans zamyka się po stronie aktywów jak i pasywów sumą 44,549,00 zł, co stanowi w stosunku do roku 1930 wzrost o 24 proc. Również liczba członków wzrosła o 14 proc. Sprawozdanie to przyjęto jednogłośnie, jak również sprawozdanie rady nadzorczej. Następnie przyjęty został bilans, poczem po dyskusji, walne zebranie udzieliło zarządowi i radzie nadzorczej pokwitowania Z czystego zysku walne zebranie uchwalilo 8 proc. dywidendy w wysokości 2 020,80 zł, zaś pozostała reszta 617,28 zł przelano do rezerwy specjalnej. Następnie walne zebranie przyjęło nowy statut spółdzielni i zatwierdziło nowy regulamin dla rady nadzorczej i komisji rewizyjnej. Dokonano również wyboru nowych członków rady nadzorczej w miejsce ustępujących. W skład rady nadzorczej weszli ponownie pp. Fr. Basiński, Fr. Walendowski i A. Kukwisz. (jr.)

— **Koźmin.** (Wystawa robót.) Po przeprowadzeniu kursu robót ręcznych przez Żeńskie Tow. gimn. „Sokół” pod fachowym kierownictwem prezesa p. Pelagii Kulowej, odbyła się od 1 do 5 b. m. w

Dzieło „nieznanych sprawców“



Fotografia przedstawia zdemolowaną przez nieujetych dotąd zbirów politycznych świetlicę O. W. P. we Wrześni. Bandyci polityczni zbezczeslili przytem godło państwowe.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Brutalny kierowca samochodu.** Niezwykły wypadek niesumienności ze strony kierowcy samochodu, zaszedł ub. nocy na ul. Warszawskiej. Krótko przed północą samochód ciężarowy P Z 10 434, prowadzony przez Hieronima Ryszczyskiego z Poznania (ul. Fabryczna 30), najechał na wóz, stojący bez zaprzęgu. Szofer po najechaniu wozu ruszył w dalszą drogę i nie zwrócił żadnej uwagi na poranienia pilnującego wozu robotnika, Jakóba Ciborka z Papierni na Malcie. Wypadek ten zauważył przejeżdżający motocyklista, p. Jan Kaczmarek (Al. Marcinkowskiego 3a) i przy pomocy posterunkowego, począł ścigać niesumiennego kierowcę samochodu ciężarowego. Ryszczyskiego dopędzono na Chwaliszewie i stwierdzono jego personalną. Również doniósł władzy o wypadku przejeżdżający samochodem p. dr. Wize. Ciężko poranionego p. Ciborka opatrzyło przywołane pogotowie ratunkowe, które z powodu dotkliwych ran na głowie i potłuczeń na całym ciele, przewiozło go do szpitala miejskiego. (k)

Śrem czy Meksyk?

Zabawa „rewolwerowa“ w Ostrowiecku pow. Śrem

Ostrowiecko, 12 maja. W niedzielę 8 bm. odbywała się na wsi Ostrowiecko w powiecie śremskim zabawa, urządzona przez członków przysposobienia wojskowego. Na zabawę, która odbywała się na salce p. Szymaniaka, przybyła również grupka znanych w okolicy zawadzaków z sąsiedniej wsi Studzienny. Przybyłe uzbrojeni byli w laski, noże, a nawet jak się później okazało, w rewolwery. W czasie zabawy powstał z niewiadomych przyczyn zatarg między podochocnymi parobczakami a resztą uczestników zabawy. Zatarg początkowo niegroźny, przybrał wskutek roznamiętnienia rozmiary krwawej bójkii: od słów do lasek, poczem do noży, wreszcie do ostrej strzelaniny. Kilku uczestników nieszczęsnej za-

bawy poraniono, reszta w ucieczce musiała szukać ocalenia. Salka, w której zabawa się odbywała została doszczętnie splądrowana. Powybijano szyby, obrabowano i zniszczono bufet, a właściciela, jego żonę i córkę, pobito dotkliwie. W przeciągu kilku minut miejsce obojętnej zabawy zamieniło się w stos zdruzgotanych, pobryzanych krwią sprzętów.

Nie była to pierwsza krwawa awantura i pierwsze zniszczenie zawadzających parobczaków ze Studzienny. Należy napiętnować krwawe wskutkach występki opryszków. Społeczeństwo miejscowe zwraca się do posterunku policji państwowej z prośbą o stanowczą likwidację meksykańskich stosunków, panujących w naszym powiecie. H.

stwowych w Poznaniu o obniżenie cen drzewa opałowego nie został uwzględniony. W wolnych głosach omawiano kryzys gospodarczy oraz sprawy podatkowe. — (Z rady miejskiej.) Publiczne posiedzenie rady miejskiej zagalai p. burmistrz Rzeźnik. Sprawozdanie z rewizji kasy miejskiej i gazowni za miesiąc marzec rb. przyjęto do wiadomości. Uchwalono statut o samoistnym podatku komunalnym od psów na rzecz miasta. W związku z rozporządzeniem o przepisowych targowiskach miejskich, uchwalono zniesienie dotychczasowych jarmarków na bydło, konie i trzodę chlewną. W wolnych głosach przemawiał p. burmistrz w sprawie likwidacji Miejskiej Kasy Oszczędności.

— **Osobiste.** Kierownik tutejszego urzędu pocztowego p. Edmund Droszcz został przeniesiony z dniem 6 b. m. do Czarnkowa.

— **Sieraków.** (Postrzelony przy kradzieży ryb.) Przy jeziorze w nadleśnictwie państwowym postrzelono podczas kradzieży ryb robotnika Stanisława Buchwalda z Sierakowa. Pocisk utkwiał w ramieniu poniżej łokcia, tak że musiano dokonać natychmiastowej operacji. Stan. Buchwalda nie jest już niebezpieczny. Dotychczas nie ustalono, kto Buchwalda postrzelił. (k)

— **Chodzież.** (Z Dnia Matki.) W niedzielę rano odbyło się uroczyste nabożeństwo z okolicznościowym kazaniem. Po nabożeństwie pochod ochronek i dzieci szkoły powsz. z orkiestrą ruszył przez miasto. Dzieci przemaszzerowały w defiladzie, poczem na dziedzińcu szkoły powszechnej nastąpiło rozwiązanie pochodu.

— (Z Klubu Szachistów.) Chodzieski Klub Szachistów zakończył ostatnio rozgrywki o mistrzostwo klubu i miasta. — Udział w rozgrywce brało 10 członków. Na czele tabeli rozgrywek kroczy długoletni mistrz dr. K. Matuszewski, nie przegrywając żadnego punktu. Następują p. Knopf i p. Henke.

Umundurowani akwizytorzy

Gniezno, 12 maja. Dnia 21 kwietnia br. podaliśmy wiadomość z Gniezna o umundurowanych akwizytorach, zbierających płatne ogłoszenia dla Kalendaraza Wojskowego. Na skutek naszych relacji sprawą tą zajęła się obecnie żandarmerja wojskowa, przeprowadzając w ubiegłym wtorek dochodzenia u koncesjonariuszy, których nabrano na płatne ogłoszenia. Dochodzenia żandarmerji idą w kierunku ustalenia nazwiska owego kapitana, który występował, jak twierdził, z ramienia ministerstwa. (br.)

Z Grudziądza i okolicy

Urząd Ziemiński rozpisal konkurs na budowę 74 budynków — Trzeci zarządca masy upadłościowej Spółdzielczej Kasy Parcelacyjno - Osadniczej — Tragiczna śmierć dziecka — Śmiałe kradzieże

Okręgowy Urząd Ziemiński w Grudziądzu rozpisal konkurs na budowę 74 zabudowań gospodarczych na działkach rozparcelowanych majątków Trąca, Gniyszewo, Księżydwór, Mała Turza, Ostrowite, Lisowo i Blizinki. Konkurs obejmuje budowę 64 obór z tymczasowymi mieszkaniami i 10 stodół. 21 budynków przypada na majątność Księżydwór pod Działdowem.

Adwokat Kolasiński, wybrany w miejsce adwokata Sokolnickiego, zarządcą masy upadłościowej Spółdzielczej Kasy Parcelacyjno - Osadniczej w Grudziądzu, w której liczni deponenci złożyli swe oszczędności na sumę około miliona 800 tysięcy złotych, rzekł się urzędu. W jego miejsce zamianował sąd grodzki adwokata Żelaznego.

W Kłodce utopiła się w rzece Trynce 5-letnia córeczka właściciela młyna, Karola Kleissa. Dziecko bawiło się nad brzegiem rzeki, wpadło do wody i utonęło nim nadbiegła pomoc. Zwiłki dziecka wyłowiono.

W nocy na 10 bm. skradziono właścicielowi majątku Skarczewy, Okławianowi Knyblowi, 40 centnarów ziemniaków. Złodzieje wywieźli je na dwóch wozach do Grudziądza. Powiadomiona o kradzieży policja przytrzymała jedną furmankę w Grudziądzu a drugą w pobliżu miasta. Złodzieje Paczkowski i Kalkowski zostali aresztowani.

Właścicielowi magazynu obuwia Hernesowi skradli niewyśledzeni dotąd sprawcy obuwia za 1.000 zł. Złodzieje weszli do magazynu, wypitowawszy dziurę w drzwiach od podwórza. (x)

Pleszew

Agencję Kurjera Poznańskiego przejął z dniem 1 maja r. b.

Stanisław Łukowski

Pleszew

ul. Poznańska 29.

Skład wyrobów tytoniowych.

Zamówienia oraz przedpłatę na maj i dalsze miesiące, prosimy uskutecznić odąd tylko u p. Łukowskiego.

Powyzsza agencja przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat.

Dostawa jeszcze tego samego dnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

WILEŃSKIE ŚWIĘTO KULTURY NARODOWEJ

Wilno, 9 maja.

W uroczystym nastroju zdążyli Wilnianie do teatru miejskiego na Pohulance, którego gmach, przystrojony orłem białym w transparencie i zalany światłem z reflektorów miał na frontonie cyfrę XXV. Czwierć wieku temu z górą został wskrzeszony w Wilnie teatr polski po tragicznym milczeniu czasów powstaniowych. Wielkie to święto polskiej myśli i mowy miało odbyć się wcześniej, bo rocznica przypadała właściwie na jesień roku minionego, lecz warunki złożyły się inaczej. Tem niemniej miało przebieg uroczysty, godny chwili, którą upamiętniło.

Trzeba bowiem pamiętać, że zamknięcie teatru polskiego w Wilnie przez rząd rosyjski w roku 1864 otworzyło erę najbezwzględniejszych prześladowań wszystkiego co polskie. „Gawarit pa polski wosprjeszczajetsja!” — to było hasło wytopienia polskości na tych „odwiecznie rosyjskich” ziemiach. Ale polskość przetrwała, ducha narodu nie można zamordować. Zapadł się w nicość Murawiew i jego następcy, a gdy w roku 1905 Rosja zadygotała od wstrząsów podziemnych, które przyszyły za klęską w wojnie japońskiej poniesioną, czynownictwo musiało rozluźnić pięści, i w ślad za tem Wilno zaczęło z entuzjazmem przyjmować polskie przedstawienia, na razie sporadyczne. Pierwsze odbyło się 5 lipca 1905 w teatrze drewnianym w ogrodzie botanicznym. Artyści warszawskich Romaitości odegrali program składany z Fredrą („Mąż i żona”), Sienkiewiczem („Czyja wina”) i Bałuckim („O Józiku”) na afiszu. Zją jeszcze świadkowie tych wieczorów i nigdy ich nie zapomną. Potem zjeżdżały jeszcze inne zespoły, a już w rok później posiadało Wilno teatr stały, swój własny.

Stworzyła go p. Nuna Młodziejowska, ziemianka z Wołynia, wkładając w swoje dzieło nietylko talent i zapał, ale, z całą ofiarnością obywatelską, także majątek. Zorganizowała, wraz z wicedyrektorem Bolesławem Szczurkiewiczem, doborowy zespół, wyposażyła go w dekoracje i kostjomy, przeobraziła i odrestaurowała salę Teatru Miejskiego w starym ratuszu i już 17 października 1906 odbyło się przy natłoczonej, drgającej wrzuceniem widowni pierwsze przedstawienie. Prolog wypowiedział przybyły umyślnie do Wilna poeta Jerzy Żuławski. Odegrano fragment z „Mazepy”, Orzeszkowej-Mellerowej „Pieśń przerwana” oraz Fredry „Pana Beneta”. Grzmot oklasków powitał wskrzesicielkę i pierwszą dyrektorkę teatru wileńskiego, gdy komitet organizujący uroczystość otwarcia wprowadził ją na scenę, zarzuconą kwiatami. Ze wszystkich dzielnic Polski nadeszły telegramy: było to święto narodowe nietylko w Wilnie.

Wkrótce p. Młodziejowska stworzyła nowy gmach teatralny, mianowicie przebudowała na teatr wielkim kosztem drewniany pawilon wystawowy w ogrodzie po-Bernardyńskim. Dyrekcja jej zapisała się wspaniałe repertorium i poziomem wykonania. — Wilno ujrzało „Dziady”, „Mazepę”, „Lillę Wenedę”, „Sen srebrny Salomei”, „Złotą czaszkę”, „Horszyńskiego”, „Wesele” — które udało się przeprowadzić przez cenzurę po długich korowodach — „Sędziów”, „Uczę Herodjady”, „Hamleta”, „Kupca weneckiego”, „Dzwon zatopiony” Hauptmanna, prawie całego Fredrę, Blizińskiego, Przybyszewskiego, Kisielewskiego, Zapolską, z obcych jeszcze Materlincę, Ibsena, Strindberga itd. itd. Prawie tysiąc przedstawień dała dyrekcja p. Młodziejowskiej między październikiem 1906, a marcem 1910. Były to najświetniejsze, do dzisiaj niezapomniane i niezastąpione czasy teatru wileńskiego.

Nie dla tego, aby następnym dyrektorem brakowało dobrej woli, czy zapału i kompetencji. Może zmieniali się zbyt często, bo od r. 1910 do 1918 przewinęło się przez Wilno coś dziesięć dyrekcji, rzadko trwających dłużej niż rok, a czasem krócej. Prawda, że zaraz w r. 1910 sala teatru miejskiego sponęła doszczętnie, co musiało nastąpić p. Młodziejowskiej, dyrektora Popławskiego, zupełnie podkopać. Po nim przeszli przez Wilno pp. Oranowski, Strycharski (z p. Pawłowskim), Wojciech Baranowski, Książek, parę działówek, Z. Smałowski i

Henryk Cepnik. Otwarcie nowo zbudowanego wielkiego gmachu na Pohulance także nie wiele oddziało. — Ale teatr istniał, przetrwał okupację niemiecką, przetrwał najazd bolszewicki i wyzwolenie Wilna w r. 1919 powitał „Kościszka pod Raclawicami” graną dla wojska polskiego.

Najdłużej wytrwał potem F. Rychnowski, prowadząc teatr przez czasy 1921—1929, poczem przyszedł okres Reduty, po której objął teatr Zelwerowicz jako pełnomocnik Związku Artystów Scen Polskich a teraz w tym samym charakterze prowadzi naszą scenę p. M. Szpakiewicz.

Wszystko to przypominał widzom jubileuszowym w swoim wstępnym przemówieniu p. J. Wierzyński. Wielu pamiętało to bez przypomnienia. — Niejeden z pośród nich człowiek w sile wieku, niemal jeszcze młody, był młodzińcem w teatrze Młodziejowskiej, i zachował w myśli wspaniałe te wieczory poświęcone narodowej sztuce. Przypomniało mu się może, jak na „Dziady” — mickiewiczowskie w mickiewiczowskim Wilnie, z cełą Konrada na scenie! — zjeżdżano się kawalkatami sań z dalekiej nierzaz okolicy. Jak zaczęła o zmroku „Lilla Weneda” w teatrze letnim zakończyła się dobrze po świtanie, a nikt nie opuścił teatru, aby nie stracić ani jednego słowa. Ich to ręce najgłośniej chyba uderzyły o sienie, gdy po drugiej odsłonie „Zemsty”, obrane na jubileuszowe przedstawienie, ukazała się na scenie p. Nuna Młodziejowska (grająca Podstolinę) z dyr. Szczurkiewiczem (który grał Rejenta Milczka). Scenę zajął komitet jubileuszowy oraz artyści, zastawiono ją kwieciami i wieńcami, zaczęły się przemowy.

Imieniem ministerstwa oświecenia przemówił p. Zawistowski, imieniem komitetu jubileuszowego Folejewski, imieniem Uniwersytetu prof. Sławiński, imieniem miasta wiceprezydent Czyż, imieniem Związku Artystów Scen Polskich p. Pawłowski, zakończył imieniem obecnego teatru dyr. Szpakiewicz, poczem odczytano mnóstwo depesz z całej Polski. P. Młodziejowska, do łez wzruszona, dziękowała wszystkim, życząc scenie wileńskiej, aby zawsze była placówką kultury narodowej na kresach — mocną i piódną w czyn.

Wskrzesiciele teatru polskiego w Wilnie wręczono szereg darów, w tem wspaniały album pamiętek wileńskich, ułożony według projektu Ferdynanda Ruszczyca i zaopatrzony pełną czci dedykacją, dalej od Uniwersytetu wydawnictwa jubileuszowe, od miasta przepiękny wieniec z mchów i palemek wielkanocnych wileńskich, przepasany samodzielną płótnem.

Przedstawienie potoczyło się dalej wśród podniosłego nastroju. Zakończył je raut w sali rady miejskiej. A dodać należy, że uroczystości zaczęły się rano od solennego nabożeństwa w kościele po-Bernardyńskim. Celebrował je ks. biskup Michałkiewicz, który też przemówił od ołtarza do p. Młodziejowskiej, składając jej życzenia jubileuszowe i rzucając przy tem głębokie myśli i uwagi o sztuce teatralnej i o scenie narodowej.

Przeżyliśmy piękny dzień. Zamknął się jeden rozdział w dziejach polskiego Wilna — ale otworzył się drugi, oby równie chwalebny. W. Z.

Pisma nadesłane

„Tęcza”, Nr. 5. Treść: G. K. Chesterton: „Kraj bez niedzieli”. — G. Morcinek: „Cisza”. — Fenger: „Rachunek sił”. — J. Kisielewski: „Rozmowa przed stalugami”. — Błoński: „Francja na zwrotnicy”. — Karwatka: „Metamorfoza mieszkania”. — Królikowski: „Wiosna i miłość”. — Cz. Kędziński: „Historja o pięknej Dorocie”. — Wasylewski: „Walka o wiosnę”. — Ankietta tematowa. — Izdebska: „Poeta z pod „Lazurowej strzechy”. — Gałaczewski: „Mogilom archangielskim i murmańskim”. — Z dziennika Marii Kasprycowej. — Reutt-Witkowska: „Z Wieńca o Szcześciu”. — W. Caine: „Przekupstwo”. — Dr. T. Cyprjan: „Dalsze uwagi o konkursie fotogr.” — Werner: „Magja bridge’a”. — Jakże zagadnienie będzie przedmiotem nowej powieści W. Miłaszewskiej. — Najważniejsze sprawy miesiąca. Adres Red.: Poznań, Aleje Marcinkowskiego 22.

Przegląd Księgarski. Nr. 8. Treść: W sprawie sezonu szkolnego. — 25-lecie pracy księgarskiej p. Wandy Reguńskiej-Musiłowej. — Z życia organizacyjnego. Adres Red.: Warszawa, Okólnik 9

ŻYCIE KULTURALNE

TEATR TORUŃSKI ZAGROŻONY.

Z Torunia donosi nam nasz korespondent (A. M.):

Magistrat i rada m. Torunia skreśliły z budżetu miejskiego subwencję dla teatru na rok 1932-33. Uchwała ta, mająca za tło trudności kryzysowe, pozbawiła teatr subwencji już od dnia 1 kwietnia a temsamem podważyła byt naszej sceny. Stało się to pomimo, że kierowany przez dyr. Bendę teatr nasz pracuje z niezwykłą energią i przy poważnych rezultatach artystycznych. W bieżącym sezonie od jesieni wystawiono 27 premier. W jednym miesiącu ukazały się na scenie: Kaweckiego „Para nie para”, Winawera „Poprostu truteń”, Kistemaeckera „Szpieg”, Klabunda „Kredowe koło” i Verneulla „Pan Lamberthier”, ponadto na 3 maja „Pani Chorażyna” a teraz przygotowuje się już premierę Rapackiego „Papa się żeni” w reżyserji Wasilewskiego. Jest to niezawodnie rekord pracowitości.

Spółceństwo toruńskie docenia ważność teatru jako placówki narodowo-kulturalnej, na naszym terenie pomorskim jeszcze może ważniejszej, niż na kresach. Utworzył się był Komitet Popierania Teatru tak pod względem moralnym, jak i materialnym. Jeżeli jednak nie przyjdzie z pomocą Pomorskie Starostwo Krajowe oraz władze warszawskie, to byt teatru będzie zupełnie podkopany. Zależy to w szczególności od tego, czy w pomorskim samorządzie krajowym zwycięży koncepcja naprawdę racjonalna, że należy sfinansować pod względem teatralnym Toruń z niezgodnym do utrzymania osobnego teatru Grudziądem. Łatwo pojąć, jaką szkodę narodowo kulturalną byłby upadek teatru toruńskiego. Miejmy nadzieję, że czynniki powołane dołożą starań, aby temu zapobiec.

NAUKA

Odniesienie polskiego matematyka. Królewska Akademia Serbska w Belgradzie na swem dorocznym posiedzeniu wybrała prof. W. Sierpińskiego na swego członka-korespondenta, z zaliczeniem do Akademii nauk przyrodniczych.

Z Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika. Oddział lwowski odbył posiedzenie naukowe z referatem doc. R. Romana Kuntzego, p. t.: „Działalność B. Dychowskiego w dziedzinie zoogeografii i systematyki ssaków”.

Z Pol. Tow. Chemicznego. Oddział krakowski odbył posiedzenie z odczytem prof. K. Dziewońskiego p. t. „Zastosowanie syntetyczne acetyleny”.

LITERATURA

Apologia Ludwika XIV. Nam, laikom, którzy „Króla Słońce” znamy głównie z podręczników szkolnych i z Dumasa, nowością będzie to, co o francuskich poglądach na tego monarchę mówi p. Stanisław Wasylewski we wstępie do przerwanej przez siebie „Ludwika XIV” pióra p. Bertrand, członka Akademii Francuskiej. Małżonek Anny Austrjaczki został nam w pamięci jako wielki władca, któremu Francja zawdzięcza dziewięć dziesiątych swego ładu, bogactwa i chwały, a zawdzięcza mu w szczególności tak mocną organizację państwową, że przetrwała bez szkody postępujący rozstrój monarchji pod Ludwikiem XV i XVI, wstrząśnienia Wielkiej Rewolucji i epopeję napoleońską razem z jej wylotami i katastrofami. Czytamy, że we Francji umniejsza się lub wprost postępuje Ludwika XIV. Ze go się krzywdzi i usuwa w cień. Całą swoją książką polemizuje p. Bertrand z tymi pomniejszaczami wielkiego króla i idzie w swych chwalebach, podobno nawet za daleko, jak p. Wasylewski w przedmowie zapewnia. Ta strona pracy p. Bertranda jest dla nas raczej daleką. Nie znając szczegółowo zarzutów, nie ciekawimy się ich zbiciem. Ale poza tem daje świetny pisarz francuski mnóstwo materiału, który każdego musi zainteresować: daje całe życie monarchy, od dzieciństwa do zgonu, rzucone na tło epoki, która występuje z czarującą plastyką i barwnością. O kulturze i cywilizacji Francji w tym okresie dowiadujemy się mnóstwa rzeczy ciekawych i podanych zajmująco. Przekład tętni życiem, szata graficzna (nakład Wydawnictwa Polskiego w Poznaniu) wytworna i artystyczna. (In)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wzorowe domki drewniane. Z Warszawy donoszą nam: Mamy, jak wiadomo, stworzyć „Polskę drewnianą”, za pomocą drzewa budowlanego, którego tyle jest w Polsce, a które ulega zagranicą w walce z dumpingiem sowieckim i coraz trudniej je wywozić. Związek słuchaczy architektury na naszej Politechnice urządza w ogrodzie Bagateli dwutygodniową (14 do 30 maja) wystawę pod hasłem „małe mieszkanie i jego wnętrze”. Zbudowany będzie m. in. wzorowy domek drewniany. Ma on pokój, alkowę-sypialnię, kuchnię, przedpokój i werendę, będzie na wewnątrz urządzone skromnie ale wygodnie i nowoczesnie, a co najważniejsza ma kosztować 3500 złotych... na raty. Nadto pokazane będzie w hali wystawowej wnętrza nowoczesnego mieszkania w projektach. (tw)

SŁOWIANIE I MY

UCZCZONA ZASŁUGA

Warszawa, 11 maja.

Rzadko odbywają się obchody tak zasłużone, jak ten, którym — jak już pokrótce donosiłem — uczciła naukowo i literacka Warszawa trzydziestolecie pracy prof. dra Juljusza Benesića, profesora naszego Uniwersytetu, a nieustrudzonego wśród rodaków krzewiciela związków polsko-jugosłowiańskich na polu kultury.

Prof. Juljusz Benesić urodził się 1 marca 1883 roku we wschodniej Chorwacji, w Iloku nad Dunajem. — Gimnazjum ukończył w Osijeku i rozpoczął studia medycyny. Wkrótce jednak postanowił poświęcić się slawistyce i literaturze i po studiach w Wiedniu, Zagrzebiu, Pradze i Krakowie uzyskał absolutorjum na Uniwersytecie Jagiellońskim z zakresu slawistyki w roku 1907. W latach 1908 do 1916 dr. Benesić prowadził feljton teatralny w czasopiśmie „Narodne Novine”. Przez pewien czas był dyrektorem Teatru Narodowego w Zagrzebiu. Obecnie od kilku lat pracuje w Warszawie, wykładając na tutejszym uniwersytecie literaturę serbo-chorwacką i wydając bibliotekę przekładów z literatury serbo-chorwackiej i słoweńskiej.

Prof. Juljusz Benesić ma poza sobą duże zasługi na polu literackim, oraz na polu kulturalnego zbliżenia polsko-jugosłowiańskiego. Już na ławie uniwersyteckiej dużo pisał i tłumaczył z polskiej literatury. W samodzielnym dorobku literackim zyskał miano wybitnego poety i pisarza. W roku 1921 wydał tom poezji pod tytułem „Istrgnuti Listovi” („Wyrwane kartki”). W roku 1922 wyszedł w Zagrzebiu tom jego wybranych feljtonów teatralnych i literackich pod tytułem „Razgovori” („Rozmowy”).

Ogromne zasługi położył jako tłumacz literatury polskiej na język chorwacki. Dzięki jego wytrwałej pracy rozpowszechnia się w Jugosławji znajomość naszej twórczości, przede wszystkim z okresu romantyzmu oraz współczesnej. Nietylko tłumaczył i wydawał książki polskie i wystawiał w teatrach jugosłowiańskich sztuki polskie, ale zajmował się też czynną propagandą, pisał w czasopismach artystycznych o naszej sztuce i literaturze, organizował i wygłaszał liczne prelekcje i odczyty dla kół artystycznych i inteligencji jugosłowiańskiej. W ciągu 30 lat pracy wyrósł z tego dorobek niemały. A i obecnie, przebywając w Warszawie, prof. Benesić nie ustaje w pracy i znów piśmiennictwu polskiemu przyswaja arcydzieła literatury jugosłowiańskiej, jak ostatnio poemat Ivana Gundulića „Osman”, dedykowany w XVIII wieku polskiemu królowi Władysławowi IV.

Jako tłumacz, prof. Benesić przyswoił literaturze chorwackiej m. in. Słowackiego „Lillę Wenedę” i „W. Szwajcarij”, Wyspiańskiego „Bolesława Śmiałego” i „Studjum o Hamlecie”, dalej „Chłopów” Reymonta, „W pustyni i puszcy” Sienkiewicza, „Raz w życiu” Perzyńskiego.

W okresie swej dyrekcji w Teatrze Narodowym w Zagrzebiu zasłużył się wielce propagandzie sztuki polskiej zagranicą. Dzięki niemu sceny jugosłowiańskie ujrzały 35 arcydzieł i świetnych dzieł polskiej literatury dramatycznej. Żeby wymienić tylko najważniejsze tytuły, jak: Mickiewicza „Dziady”, Słowackiego „Balladyna” i „Lilla Weneda”, Fredry „Damy i huzary”, Wyspiańskiego „Kłątwa”, „Wyzwolenie”, „Warszawianka” i „Sędziowie”, Zeromskiego „Uciekla mi przepióreczka”, Perzyńskiego „Aszantka” i „Lekkomyślna siostra”, Szaniawskiego „Zeglarz”, Nałkowskiej „Dom kołbi”. —

Obchód jubileuszowy był wyrazem szczerzej wdzięczności i uznania Polscy dla świetnego uczonego i pisarza. Osoba jego jest żywym symbolem sympatji węzłów kulturalnych, jakie łączą Polskę z Jugosławją. T. W.

Jutro

WIELKI POLSKI WYNAŁAZEK

przez

Zygmunta Wasilewskiego.

Dramat w zamku Mayerling

Dnia 30 stycznia 1889 r. zginął tragiczną śmiercią jedyny syn cesarza Franciszka Józefa, następca tronu monarchii austriackiej, arcyksiążę Rudolf. Znalezione go w położonym w pobliżu Wiednia zamku Mayerling z strząsną głową. Mimo, że dwór austriacki wszelkimi sposobami usiłował sprawę utrzymać w tajemnicy, przedostała się przecież do publicznej wiadomości, że razem z arcyksiężciem znaleziono bez życia także, należącą do towarzystwa dworskiego, 17-letnią baronównę Mary Vetsera.

Przez 43 lata opinia publiczna daremnie usiłowała odkryć tajemnicę zamku Mayerling, aż wreszcie opublikowane zostały zapiski zmarłego w tym roku kamerdynera arcyksięcia, Jana Loschka, który w owej nocy znajdował się w sąsiednim pokoju i jako pierwszy znalazł się w sypialni swego pana, która była widownią tragedji. Loschek opisuje przebieg zajścia następująco: Wieczorem dnia 29 stycznia 1889 roku przybył arcyksiążę Rudolf w towarzystwie baronówny Mary Vetsera do zamku Mayerling dorożką, którą powoził zaufany arcyksięcia dorożkarz Bratfisch. Zapowiedziane na następny dzień polowanie, na które przybył jako jedyny gość hrabia Hoyos, zostało odwołane. Wieczorem zjadł arcyksiążę w towarzystwie hrabiego. Był niezwykle roztargniony i jakby nieprzytomny. Przy wyjściu na spacerunek arcyksiążę zapowiedział mi: nie wolno nikogo wpuszczać do mnie, choćby to był sam cesarz. Przez całą noc słyszałem jak arcyksiążę i baronówna ze sobą w tonie poważnym rozmawiali, jednakże nie rozumiałem, co mówili. O godzinie 6 min. 10 wyszedł Rudolf zupełnie ubrany do mego pokoju i kazał mi zaprzęgać. Nie zdołałem jeszcze wyjść na dziedziniec, kiedy usłyszałem dwie detonacje. Podążyłem natychmiast z powro-

tem ku sypialni arcyksięcia, którego drzwi jednakże wbrew zwyczajowi były zamknięte na klucz. Pobiegłem po hrabiego Hoyosa, poczem obaj, wybiwszy drzwi, weszliśmy do sypialni. Oczom naszym przedstawił się straszliwy widok; na jednym łóżku leżał w ubraniu z przestreloną skronią arcyksiążę, na drugim łóżku leżała również ubrana z raną w głowie baronówna. Obok arcyksięcia leżał jego rewolwer wojskowy. Oboje spędzili noc bezsenne. Jasnem było, że Rudolf najpierw zastrzelił baronównę, a następnie siebie.

Zawezwałem telegraficznie lekarza przybocznego arcyksięcia barona de Widerhofer i dwóch adiutantów barona Giesta i hrabiego Rosenberga. Na stoliku nocnym arcyksięcia znajdowała się kartka, zaadresowana do mnie z następującymi słowami: Proszę sprowadzić natychmiast księdza i pochować nas w wspólnym grobie w Heiligenkreuz. Biżuterje mojej drogiej Mary wraz z jej listem proszę wręczyć jej matce. Dziękuję Ci za twoją wierną, tyloletnią służbę. List do mojej żony proszę wysłać najkrótszą drogą. Rudolf. Dnia 30 stycznia wieczorem zwłoki arcyksięcia odwiezione zostały do Wiednia, gdzie je oczekiwały tłumy publiczności.

Zwłoki baronówny Mary Vetsery pochowane zostały w parku zamku Mayerling. Wyjaśnienie dramatu mayerlingowskiego, jakie daje kamerdyner Loschek, jest bardzo proste i nieskomplikowane i dla tego przemawia do przekonania.

Głębokie uczucie spadkobiercy korony habsburskiej dla pięknej baronówny z jednej strony, a dzielące ich przeszkody nieprzezwyciężenia z drugiej strony, oto motywy, które parę nieszczęśliwych ochotników pchnęły w objęcia śmierci.

W i P.

nych organów ludzi z przed tysięcy lat. I cóż tam znalazł?

Egipskie damy i panowie cierpieli na arteriosklerozę chorobę cukrową, słowem, na wszystko, czego może zapragnąć dusza badacza - patologa.

Brakło jedynie objawów chorób zóciowych. Może dlatego, że nasi pradziadkowie szybko wyładowywali swą złość nie dusząc jej w sobie.

I na ten fakt mamy dowody w postaci wyraźnych śladów na szkieletach: czaszki ludzi z epoki kamiennej wykazują wyraźne pozostałości uderzeń, które chirurg z epoki kamiennej wcale umiejętnie łątał.

Awicę nie mamy czego zazdrościć naszym przodkom z przed setek tysięcy lat...

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Ciekawa sprawa spadkowa

Bardzo ciekawa sprawa spadkowa zachodzi w Warszawie o 40.000 dolarów, które padły na dolarówkę nr. 262.703. Sumę tę wygrał starzec - nędzarz, emigrant rosyjski Paweł Czerkasow. Po zainkasowaniu gotówki Czerkasow przeniósł się do hotelu Bruehlowskiego i przez 3 miesiące żył bez troski. Pewnego ranka znaleziono go bez życia. Pogłoski o wielkiej wygranej rozniosły się szybko wśród kolonii rosyjskiej. Do tej sprawy wtrąciły się władze. Pokój w hotelu Bruehlowskim opieczętowano. Okazało się że pieniądze w sumie 320 tysięcy złotych znajdują się zdeponowane w P. K. O. Rosyjski komitet emigracyjny zwrócił się do władz z prośbą o przydzielenie przedstawicieli komitetu przy wszystkich czynnościach sądowych zwłaszcza że bratanica nieboszczyka, młoda Ksenia Czerkasówna, przed kilku dniami wysoczyła oknem z drugiego piętra przy ulicy Inżynierskiej na Pradze i odtąd znajduje się w szpitalu. Tymczasem do władz sądowych wpłynęło sensacyjne zgłoszenie po spadku od dwóch sióstr Czerkasowa zamieszkałych w Moskwie. Sprawa gmatwa się o tyle, że gdyby pieniądze odesłano do Rosji, to uległyby tam konfiskacie przez rząd sowiecki, który żadnych spadków nie uznaje.

Zabójstwo z litości

w zakładzie dla umysłowo-chorych.

Do zakładu dla umysłowo-chorych w Tworckach pod Warszawą, przybyła w odwiedzin do pozostającego tam na kuracji nauczyciela z Chelma Antoniego Baranowskiego narzeczona jego Janina Berczatkówna. W czasie swego pobytu strzeliła do niego, trafiając go w głowę, poczem wystrzałem z rewolweru w serce odebrała sobie życie. Rozpaczliwy krok Berczatkówny spowodowany został wiadomością, iż stan narzeczonego nie pozwala żywić żadnych nadziei na wyzdrowienie.

Z statystyki szkolnej na G. Śląsku.

Zapisy tegoroczne do szkół w powiecie rybnickim przedstawiają się następująco: Na ogólną liczbę 4864 dzieci wpisanych zostało do szkół polskich 4754.

Z życia towarzysztw

Z Tow. Przemysłowców w Główniej. W poniedziałek 9 bm. odbyło się miesięczne zebranie Tow. przy licznych udziałach członków. Zagał obrady i przewodniczył im wiceprezes p. Ign. Witkowski. Po przyjęciu protokołu, odczytał sekretarz jako referat artykuł o walce z kryzysem w Polsce. Dowodem zainteresowania się referatem była ożywiona dyskusja.

W dalszym ciągu obrad omówiono sprawę udziału Tow. w procesji Bożego Ciała, oraz urządzenia w niedzielę 12 czerwca wycołki do Wierznicy. Poza tem uchwalono skreślenie z Tow. tych członków, którzy zalegają z opłatą składek więcej niż 6 miesięcy. Postanowiono również, że miesięczne zebrania Tow. odbywać się będą w drugi czwartek każdego miesiąca. Po załatwieniu jeszcze innych spraw organizacyjnych, zakończono zebranie. (jaz)

Podróż samolotem

da ci moc

cudnych wrażeń!

Informacje i bilety:

Telefon nr. 78-45

i biura podróży.

zw 14 252

Wielki koncert kompozytorski prof. Jana Skrzydlewskiego

W dniu 1 czerwca rb., o godz. 20 odbędzie się w Auli Uniwersyteckiej koncert kompozytorski prof. Jana Skrzydlewskiego, znanego kompozytora i cenionego pedagoga. W koncercie wezmą udział łaskawie najwybitniejsze siły artystyczne Poznania, mianowicie znakomita pianistka p. prof. Nadzieja Padlewska, p. Janowska-Kopczyńska, b. primadonna opery lipskiej i p. prof. Stanisław Pawlak, ceniony skrzypek. Bliższe szczegóły podamy w najbliższym czasie. Dochód z tej wysoce interesującej i artystycznej imprezy przeznacza kompozytor na cele Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo dziel. św. Łazara.

SPORT

Automobilizm

Automobilizm Wielkopolski donosi: W dniu 16 bm. odbędzie się na lotnisku cywilnym w Ławicy otwarcie sezonu sportowego Aeroklubu Poznańskiego, oraz samochodowy pościg za samolotem, organizowany przez Automobilklub Wielkopolski wspólnie z Aeroklubem Poznańskim. Podczas pościgu przewidziane są loty pokazowe i pasażerskie. Na miejscu przygrywać będzie orkiestra wojskowa. Autobusy P. K. E. będą kursować z ul. Wjazdowej przy Zamku począwszy od godz. 14. Początek imprezy o godzinie 15.

O puchar Davisa

Danja i Jugosławia 1:0. W pierwszym dniu spotkania w Kopenhadze Henricksen (D) pokonał Scheffera (J) 4:6, 6:0, 6:3, 11:13, 6:1; drugie spotkanie Ulrich (D) i Kukuljivic (J) przerwało przy stanie 8:10 z powodu zmroku. (tel. w.)

Piłka nożna

„Legja” i „Naprzód” — Lipiny. Mecz ten odbędzie się w poniedziałek o godz. 17 na stadionie miejskim i zapowiada się bardzo ciekawie ze względu na dobrą formę obu zespołów.

Mecz „Amira” i „Sokol” VII Śródka z okazji drugiej rocznicy istnienia gniazda odbędzie się w poniedziałek 16 bm. (a nie w pierwsze święto) o godz. 11 na boisku miejskim na Śródce.

Pięściarstwo

Zamknięcie tegorocznego sezonu w Warszawie wypadnie imponująco. Ostatnią imprezą będzie dwudniowy turniej w cyrku, 15 i 16 bm. W oba dni zawody rozpoczną się o godzinie 20. W programie znajdują się następujące walki: w. musza: Rogalski i Pasturczak (Wr); w. kogucia: Polus, Zbierski (Wr), Kazimierski (Wr) i Borensztajn (W); w. piórkowa: Rudzki (Śl), Aders (Wr), Cyran (L) i Goss (Wr); w. lekka: Bakowski (Wr), Rozenbaum (Wr), Wdowiński (W) i Pernak (Wr); w. półśrednia: Seweryniak (L), Wysocki (Wr), Arski i Pilnik (Wilno); w. średnia: Karpiński, Zaydel (L), Majchrzycki i Stahl II (L); w. półciężka: Wystrach i Wurm; walki odbywać się będą w trzech rundach olimpijskich: 3 min., 3 min. i 4 min. W wadze ciężkiej rozegrana zostanie walka w 6 rundach: Stibbe (Łódź) i Wocka (Śląsk). (PAT)

Stadion miejski

Poniedziałek, 16 maja, godz. 17-ta

Naprzód-Lipiny **Legja**
mistrz ligi śląskiej **Poznań**
zw 14650

Pływanie

Nadzwyczajny zjazd delegatów PZPN mający się odbyć 29 bm. przypuszczalnie przelożony zostanie na czas późniejszy, bowiem PZP dotychczas nie pozostał wiadomością do klubów. (wz)

Nowy system rozgrywek piłki wodnej, który w myśl uchwały ostatniego zjazdu delegatów miał być ustalony do 1 kwietnia nie ukazał się dotychczas. Wobec bliskości sezonu, którego kalendarzyk większość okręgów już opracowała, zapewne rozgrywki tych w bieżącym roku nie będzie można zrealizować. (wz)

Oficjalne otwarcie sezonu przez POZP odbędzie się w bieżącym roku na byłej pływalni „PTP” w drugi dzień Zielonych Świąt. O godz. 9 jest msza św. w kościele św. Rocha na Miasteczku, poczem o godz. 10.30 nastąpi wciągnięcie flagi oraz szereg pokazów. (wz)

Zebranie informacyjne dla klubów P. O. Z. P. odbędzie się dziś o godz. 20 w gospodzie „Sokoła” przy Drodze Dębińskiej. Celem jego jest omówienie różnych spraw w związku z rozpoczynającym się sezonem a więc przydział kabin, porządek na pływalniach, imprezy itd. (wz)

Tennis

Turniej otwarcia sezonu sekcji tenisowej AZS odbędzie się od 14 do 16 bm. na kortach przy ul. Noskowskiego 4. Turniej ten zapowiada się ciekawie. W rozgrywkach wezmą udział czelowi tenisistów „A. Z. S.”, „Wojsk. Kl. Sp.”, „Warty”, „HCP”, „Stelli” oraz w. i. klubów miejscowych i zamiejscowych. Rozgrywki rozpoczną się 14 bm. o godz. 15, a w dniach następnym od godz. 9 do zmroku.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Sereja Jezusowego: M. K. 2 zł; — I. Kamiński, Ostrów, 5 zł; — F. D. z prośbą o zdrowie dla brata 10 zł; — St. K. o wystuchanie prośby 1,50 zł; — Brzostowski, Warszawa 10 zł; — H. W. Poznań z podziękowaniem za otrzymanie łaski z prośbą o dalszą opiekę 20 zł; — razem z poprzednio pokwitów 495,50 zł.

Na kaplicę św. Antoniego w Nazarecie: M. K. z prośbą o wystuchanie prośby 2 zł; — razem z poprzednio pokwitów 233 zł.

Włoski następca tronu

członkiem Bractwa Pielgrzymów

(KAP) W neapolitańskim kościele pielgrzymów (Chiesa dei Pellegrini) odbyła się ostatnio niezwykle ceremonia przyjęcia księcia Humberta, włoskiego następcy tronu, w poczet Bractwa Pielgrzymów, powołanego do życia w XVI w. przez Filipa Neri, założyciela zakonu Oratorjanów. W licznej asyście duchownej i w obecności wielu osobistości, dokonał kardynał Ascalesi ceremonii przyjęcia dostojnego członka do nowicjatu tego Bractwa. Gubernator Neapolu wygłosił do ks. Humberta przemówienie, wskazując na wielkie zasługi tej organizacji, która m. in. zajmuje się też służbą samarytańską. Mowa gubernatora została następnie zapisana do Złotej Księgi Bractwa.

Angielka wśród dzikusów Australji

Donoszą z Melbourne do prasy londyńskiej, że amerykański podróżnik Paul Withington, który wyruszył z wyprawą naukową w północno - zachodni głąb Australji, dokonał niezwykle osobliwego odkrycia. W jednym z plemion tubylców, należących do najdzikszych szczepów krajowców, napotkał na kobiecie białej rasy, o wybitnie jasnych włosach. Udało mu się ustalić, że jest to Angielka, która przed 11 laty jechała z Anglii do Australji na parowcu, który uległ rozbiciu. Na pół martwą znaleźli ją na brzegu tubylcy, wśród których też pozostała do tej pory. W chwili katastrofy okretowej Angielka była młodzieńką dziewczynką, to też nie dziwnego, że z łatwością przyjęła obyczaje, zwyczaje i mowę swych zbawców. Zapomniała doszczętnie język swój macierzysty i stanowczo odmówiła propozycji Withingtona, który chciał ją zabrać i zawieźć z powrotem do cywilizowanej Anglii. S. F.

Kraj bez koszar mieszkaniowych

„W państwie śródka” nieznanie są olbrzymie koszary mieszkaniowe, podobnie jak w sąsiedniej Japonji, która przyjęła starszą kulturę chińską. Na dalekim wschodzie nie żyją ludzie stłoczeni w wielopiętrowych koszarach, kładzie się tam raczej nacisk na to, by domy mieszkalne dostosowane były do natury krajobrazu. Najcharakterystyczniejszą cechą sposobu budowania chińskiego jest, że budowle chińskie nie obliczone są na dziesiątki lat. Dla większości świątyn obowiązuje nawet przepis, że winny one być odnawiane co 20 lat. Tak np. sławne świątynie Shinto od lat tysięcy znajdują się na tem samym miejscu, lecz były stale odnawiane.

Najważniejsze materiały budowlane w Chinach i Japonji — to drzewo, glina i dachówka. Przy ich pomocy wytworzył Chińczyk wysoce artystyczny styl, odpowiadający w przybliżeniu naszemu stylowi rokoko. Architektura ich jest lekka i misterna, prawie jak zabawka, a przytem bogata w motywy groteskowego humoru. Jest to ten sam humor, który odnajdujemy we wszystkich przejawach artystycznych, a także w mądrości życiowej dalekiego wschodu.

Dominujące miejsce w konstrukcji budowli zajmują dach, który nie tylko chroni dom przed opadami, lecz jest także najpiękniejszą ozdobą budynku. Śiega on prze- ważnie jeszcze jako okap ponad otaczające

dom werandy i strzela w ostrej, ku wnętrzu lekko wygiętej linii w górę.

Także stare pałace cesarskie są tylko parterowe, nieliczne kilkupiętrowe budowle służą celom religijnym. W tych wypadkach poszczególne kondygnacje podzielone są dachami, w narożnikach i załamaniach bogato zaopatrzone w dzwonki i inne dekoracje. Budowla taka robi wrażenie, jakoby się składała z kilku wzniesionych w siebie budynków. Dachy utrzymane są w kolorach, przeważa kolor brązowy, zielony i żółty.

W ten sposób budowle na dalekim wschodzie robią wrażenie o wiele weselsze niż kolosy kamienne. WiP

Co kosztują wybory

Wybory do parlamentu kosztują we Francji bardzo drogo, zwłaszcza akcja wyborcza w Paryżu pochłania ogromne sumy. Plakaty agitacyjne, zebrania, ulotki, przedstawiają wydatek zgórą 20 000 franków, z której to sumy połowę pokrywa komitet wyborczy, połowę zaś musi wyłożyć kandydat na posła z własnej kieszeni. Przeciętny koszt obioru jednego posła wyraża się sumą około 60 000 franków. Jede z posłów socjalistycznych wyrachował, iż koszty agitacji wyborczej, które poniósł jeden z kandydatów pravicowych dla uzyskania mandatu w dzielnicy robotniczej Paryża, Crenelle - Javel, dosięgły sumy 355 000 franków.

Szpitala w epoce kamiennej były przepelnione

Istnieje szeroko rozpowszechniony pogląd, że za wszystkie nasze nieszczęścia ponosi winę cywilizacja, technika nowoczesna.

Gdybyśmy byli tak prymitywni, tak pierwotni, tak zespoleni z naturą, jak nasi prapraszczurowie, byłibyśmy szczęśliwi, a przedewszystkiem zdrowi fizycznie.

Gdybyśmy wiedli życie na wzór naszych przodków, przed pół miliona lat, czy człowiek neanderthański z przed „tylko” 25 tysięcy lat, albo przynajmniej, jak pierwsi Egipcjanie, ach, jakże byłibyśmy silni i zdrowi!

Ci nasi przodkowie mieli mocne mięśnie, jasne spojrzenie, nie wiedzieli, co to katar, reumatyzm, artretyzm, czy niedyspozycje żołądkowe!

Nic dziwnego! Nie znali przecież tytoniu, kawy, cockailów, wódki, nie znali nawet białego chleba! Musieli być zdrowi...

I oto nagle zjawia się pewien uczoney angielski, Logan Clendening i jednym zamachem burzy nasze promienne pojęcie o człowieku z neanderthalu.

Co wy mówicie? Człowiek pierwotny miał jasne spojrzenie zdrowych oczu? Ależ u prymitywnych ludów rozpowszechniona była trachoma! (egipskie zapalenie oczu.) Czarny chleb utrzymuje w zdrowiu zęby? Ależ, właśnie znaleziono zęby człowieka neanderthańskiego. I cóż się okazało? Prawie wszystkie były popsute od korzeni.

Nie było reumatyzmu? Znaleziono kości wykazujące zmiany, typowe dla schorzeń reumatycznych.

Szkielety ludzkie z przed tysięcy lat noszą ślady gruźlicy kości.

Tyle mówią kości.

Resztę odnajduje uczoney w przestarych dokumentach.

W słynnym papirusie Ebera jest wzmianka o tem, że znano już olej rycynowy jako lekarstwo na żołądek.

Uczoney sir Armand Ruffar robił sekcje mumji. Udało mu się dotrzeć do wewnętrz-

KAPELUSZE damskie i męskie DARMO przefasonuje firma TOMASEK, ul. Pocztowa 9

przy zakupie nowego kapelusza. Habig i Borsalino po cenach niższych. d.w. 5 227

RADJO

Programy radiotelefoniczne:

Piątek, dnia 13 maja 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa); godz. 13.05 koncert życzeń z płyt; godzina 14.00 notowania giełdy; godz. 17.05 „Więści z frontu”; godz. 17.10 (W); godz. 17.35 (W); godz. 19.15 lekcja języka włoskiego; godz. 19.30 komunikat Związku Harcerstwa Wielkopolskiego (Komendy Chorągwi śląskiej); godz. 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godz. 20.15 koncert symfoniczny (tr. z Filharmonii warszawskiej); solista: Diez Weissmann (skrzypce); godz. 22.40 (W); godz. 22.45 „Z nad krawędzi” (95 pogadanka Brata Cezarego); godz. 23.00 komunikat sportowy i policj.; godz. 23.15 muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. 11.45 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.10 płyty; godz. 13.35 utwory wiolonczelowe w wykonaniu Casals (płyty); godz. 14.45 muzyka lekka w wyk. ork. G. Dinicu z płyt; godz. 15.15 z życia Polsk. Zesp. Śpiew.; godzina 15.25 „Film a poradnictwo zawodowe”, wygł. dr. L. Karpowiczowa; godzina 15.50 pieśni ludowe w wyk. Polskiej Kapeli Ludowej (płyty); godz. 16.20 odczyt ze Lwowa; godz. 16.40 arje w wyk. C. Galeffi'ego, baryton (płyty); godz. 16.55 język angielski; godz. 17.10 odczyt z Wilna; godz. 17.35 koncert popołudniowy; wyk.: chór męski Dyr. Tramw. Miejskich „Surma”: pod dyr. W. Lachmana i Ork. Reprez. D. T. M. pod dyr. L. Cymmermana; godz. 19.15 transmisja z Wilna; godz. 19.30 wiadomości sportowe; godz. 19.15 stare walece (płyty); godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; godz. 20.00 pogadanka muzyczna; godz. 20.15 koncert symfoniczny z Filh. Warsz. Wyk.: Ork. filh., P. Scheinpflug (dyr.) i Diez Weissmann (skrz.); g. 22.40 dodatek do prasow. dziennika radiowego; godz. 22.45 urzędowy kom. P. I. M. i kom. policyjny; godz. 22.50 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Huizen (1875 m) 20.40 koncert ork.; 23.10 muzyka organowa; **Paryż** (1724 m) 22.00 muzyka z płyt; **Mota-**



Michał Świerzyński, kompozytor, profesor Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej, urzęduje w Radju dzisiaj o godz. 21 koncert swoich utworów.

la (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) 19.30 wieczór wesóły, 21.00 muzyka wojskowa, 22.00 transmisja koncertu z sali; **Kalundborg** (1153 m) 22.15 koncert symfoniczny; **Budapeszt** (550 m) 19.45 koncert popularny, 21.10 muzyka Mozarta; **Wiedeń** (516 m) 19.30 transmisja z opery wiedeńskiej; **Praga** (488 m) 19.20 pieśni i duety włoskie, 20.30 słuchowisko, 22.30 muzyka z płyt; **Beromuenster** (459 m) 20.00 muzyka Schuber-

ta; Rzym (441 m) 20.45 koncert; **Bukareszt** (394 m) 19.40 „Lucja z Lammermooru” op. Donizettiego; **Dawentry** (393 m) i **London** (356 m) 22.10 transmisja III aktu op. „Walkirji” Wagnera; **Morawska Ostrawa** (263 m) 19.20 koncert popularny; **Królewiec** (217 m) 21.05 koncert symfoniczny.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Sodalicia Marjańska Panów S. E.** Zebranie miesięczne dziś o godz. 20, po czym o godz. 21 wspólna adoracja.

— **Tow. Uczniów Handlowych.** Zebranie plenarne odbędzie się w piątek 13 bm. o godz. 20 na sali Domu Kupiectwa, ul. Zwierzyniecka 12. Na porządku obrad bardzo ciekawy i zajmujący referat p. Michałowskiego p. t. „Ziemie Wschodnie Rzeczypospolitej Polskiej”

— **K. S. „Sparta”.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę dnia 14 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18

— **Tow. Uczniów Handlowych.** Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, 13 bm. o godz. 20 na sali Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. Zwierzynieckiej 12. Na porządku obrad referat p. Michałowskiego n. t. „Ziemie wschodnie Rzeczypospolitej Polskiej”

— **Stow. Porządku Publicznego Poznań Stare Miasto.** Wycieczkę do ogrodu p. Godurkiewicza w Szelagu przesunięto z powodu niepogody na drugie święto Zielonych Świątek godz. 14.

— **Stow. Porządku Publicznego Dzielnica III Śródmieście.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę 14 bm. o godz. 20 w lokalu p. Czekalę „Cukiernia Warszawska”, ul. Podgórna 5.

— **Koło Śpiew. „Gęźba” Poznań - Winiary.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę 14 bm. o godzinie 19.30 w ewangel. „Sokoła” przy ul. Obornickiej.

— **Tow. Cech Czeladzi Piekarskiej** w Poznaniu uprasza o wzięcie udziału w pochodzie o godz. 12.45 z gospody piekarskiej przy ul. Woźnej 13 oraz w nabo-

żeństwie w pierwsze święto Zielonych Świąt w kościele Pana Jezusa przy ulicy Zydowskiej.

— **Z Wolnego Cechu Krawieckiego.** Zebranie plenarne odbędzie się dopiero po świętach, w środę, 18 bm. o godz. 20 w lokalu spółdzielni, ul. R. Szymańskiego nr. 10.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 11 maja 1932 r.

Marja Simon z d. Kapelska, wdowa, 56 l. Cecylja Czarnańska, uczeń szkolna, 12 l. Stefan Urbański, samodz. szewc., 63 l. Agnieszka Wielgościówna, służąca, 64 l. Kazimierz Sporakowski, mistrz piekarski, 67 l. Michalina Zielińska z d. Ławniczakówna, wdowa, 69 l. Marta Michalska z d. Borkowska, 27 l. Marja Tekla Bnińska z d. Czarnańska, 53 l. Marja Bardzikiewiczowa z d. Piatkówna, 23 l. Henryk Domański 6 m, 27 d. Marja Lidja Przybylska 5 m. Feliksa Franciszka Wojciechowiczowa z d. Niespodziewańska, wdowa, 66 l. Henryk Dembiński 1 miesiąc. Zbigniew Stanisław Kołodziej 5 m, 24 d. Halina Barbara Przybylska 1 r, 7 m, 8 d. Marjan Kubala 6 l, 11 m, 23 d. Kazimierz Rosiński, handlowiec, 21 l. Franciszek Borecki, strzelec, 21 l

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Nowość **MARASKA** Nowość

Czekoladę kremową odżywcza poleca:

A. Piasecki S. A. Kraków
nr 10 285



Która matka

nie pragnęłaby obdarzyć swego dziecka obfitością przeróżnych smakolewków, by się cieszyć jego radosnym zdziwieniem i dobrym apetytem. — Przecież tak łatwo sprawić tą niespodzianką

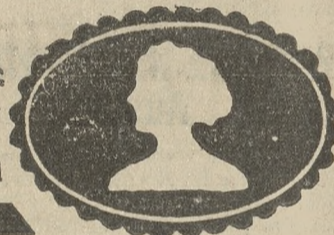
Dra Oetkera galaretką

lub przyrządzeniem aromatycznego budyniu Oetkera.

Radość dzieci - szczęście rodziców!

Dużo przepisów zawiera barwnie ilustrowana książeczka z receptami, wydanie F., którą za 40 gr. można nabyć w każdym składzie, a w razie wyczerpania za nadesłaniem znaczków pocztowych dostarcza

Dr. August Oetker - Oliwa



Dnia 10 maja r. b., o godz. 16.15, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, w 68 roku życia, nasz zacny kolega, Członek Zarządu Głównego i skarbnik Wielkopolskiego Związku Cechów Piekarskich, który to urząd z zamiłowaniem do ostatniej chwili sprawował, ś. p.

Kazimierz Sporakowski

W Zmarłym straciliśmy zacnego kolegę i sumiennego współpracownika. Żegnamy ś. p. Zmarłego z wielkim żalem i pamięć Jego zachowamy na zawsze. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 13 maja, o godzinie 5 po południu, z Zakładu św. Józefa na cmentarz św. Marciński przy ulicy Bukowskiej. zw 14646

Zarząd Wielkopolskiego Związku Cechów Piekarskich.

Prosimy Cechy o wzięcie udziału w pogrzebie ze sztandarami.



W dniu 10. 5. 1932 r. zmarł, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Kazimierz Sporakowski

mistrz piekarski

długoletni gorliwy członek Zarządu naszego Cechu oraz urzędujący skarbnik, którego nieublagana śmierć zabrała z posterunku, a Zarządowi serdecznego i cenionego kolegę, po którym pamięć pozostanie niezatarta.

Zarząd Cechu Mistrzów Piekarskich

zw 14647

w Poznaniu.

Z okazji bolesnej rocznicy wypadków majowych 1926 r., odbędzie się w piątek, dnia 13 maja o godzinie 8,30 w kolegiacie farnej

nabożeństwo żałobne

za dusze ś. p. korporantów poległych na ulicach Warszawy.

zw 14648

Poznańskie Koło Międzykorporacyjne.

Dnia 10. 5. 1932 roku zmarł członek naszego Bractwa, jubilat, ś. p.

Kazimierz Sporakowski

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 13 b. m., o godz. 5-tej po poł., z Zakładu św. Józefa na cmentarz św. Marciński.

Szan. Członków prosimy o liczny udział w pogrzebie, zaś członków Straży Honorowej wzywamy obowiązkowo do stawiania się w mundurach bez broni.

Cześć Jego pamięci!

Zarząd Bractwa Kurkowego w Poznaniu

zał. 1253 r.

Pw 18245-55,90

Dnia 10. b. m. zmarła nasza długoletnia członkini, ś. p.

z Kapelskich

Marja Simoni

Pogrzeb odbędzie się dnia 13-go b. m. o godz. 15-tej z cmentarza w Górczynie O liczny udział członków w pogrzebie prosimy

Tow. Kobiet Wzajemna Pomoc w Poznaniu.

zw 14645



We wtorek, dnia 10 maja 1932 r., o godz. 5-tej rano, zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza troskliwa i najdroższa matka, teściowa babka i ciotka, ś. p.

**z Bogdańskich
Cecylja Stamm**

w 80 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 13 b. m., o godz. 6 po południu, z kostnicy Zakładu św. Józefa na cmentarz św. Marciński przy ul. Towarowej.

W ciężkim smutku pogrążona
zw 14644 **rodzina.**

Osobnych uwiedomień nie wysyła się.



Dnia 9 maja, o godz. 11 wiecz., zasnął w Bogu, opatrzony Olejami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, mój najukochańszy mąż, nasz najdroższy ojciec, brat, szwagier i wuj, ś. p.

Stefan Urbański

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 13 maja, o godz. 6 po poł., z kostnicy cmentarnej w Dębcu.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodziną.

Ul. Półwiejska 7, mieszk. 6. zw 14643



Czy w święta pogoda
Czy pada wokoło
Przy gramofonie
Zawsze wesoło.

**Doskonałe
GRAMOFONY**

już od 58,— zł.

Ogromny wybór płyt!

dw 3803

Poznań „Kastor” św. Marcin 55

DO WIADOMOŚCI

Szanownej mej Klienteli, że z dniem 1 maja r. b. zwinąłem moją filię przy ul. Fr. Ratajczaka nr. 32. Pozwalam sobie zatem polecić z mojej Centrali przy ul. Pocztowej 12 znane z swej dobroci

pieczywo i wyroby cukiernicze.

Polecam nadal moje przedsiębiorstwo łask. względem Szan. Publiczności. zw 14649

LUDWIK BRĘCZEWSKI

Piekarnia i Cukiernia

Poznań, ul. Pocztowa 12, telefon 25-76.

**Zjednoczone Browary Warszawskie
Haberbusch i Schiele**

zawiadamiają uprzejmie P. T. smakoszy piwa o otwarciu

oddziału przy ulicy Szamarzewskiego 4-6

Telefon 71-62

i polecają: w beczkach, syfonach jak i w butelkach znane ze swej dobroci piwa jasne, dubeltowe, porter i słodowe z obsługą w dom.

Pw 18 207-19.32

1500 mtr. szyn do kolejki polnej

(Spalding 4 2 mtr. długie) i 2 lorki kupię.

Proszę o podanie ceny i miejsca pobytu. E. BEYER, Poznań, Towarowa 21. zw 14642

Do wynajęcia

w Poznaniu, przy ul. NOWEJ 2

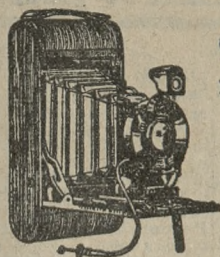
1 skład większy z 2 wystawami

1 skład mniejszy z 1 wystawą

ewentualnie obydwa składy jako jeden duży.

Informacje The Gentleman, 27 Grudnia 4.

Pw 18 246-19.81



Chcesz sobie zapewnić
naprawdę wesołe i godziwe

Zielone Świątki?

To zakup jeszcze dziś

aparatury fotograficznej

— świeże klisze i błony
z firmy:

FOTO-GREGER

(KAZIMIERZ GREGER)

POZNAŃ 3 — ulica 27 Grudnia 18

Największy w Polsce Magazyn Aparatów i Przyborów Fotograficznych. — W rękach założyciela od roku 1910.

Pw 18 202-19.13

Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń Ska Akc. w Poznaniu zaprasza pp Akcjonariuszów na **ROczne WALNE ZGROMADZENIE**, które odbędzie się w Poznaniu, dnia 8 czerwca 1932 roku, o godzinie 11-tej, na salce posiedzeń „Vesty”, Poznań, ul. św. Marcina 61.

Po myśli § 14 statutu udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu mogą wziąć ci wszyscy pp. akcjonariusze, którzy są zapisani w księdze akcyjnej i odpowiadają warunkom z art. 59 ust. 1 prawa o spółkach akcyjnych.

Walne Zgromadzenie odbędzie się według następującego porządku dziennego:

1. Sprawozdanie Zarządu oraz przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok 1931.
2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.
3. Przyjęcie bilansu i udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń.
4. Uzupełniający wybór członków Rady Nadzorczej
5. Upoważnienie członków Rady Nadzorczej do uczestniczenia we władzach towarzystw, należących do koncernu „Vesta” i Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń.
6. Uchwalenie pisma, w którym należy drukować ogłoszenia w myśl art. 27 prawa o spółkach akcyjnych.
7. Wolne wnioski.

Dotatkowe sprawy na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia mogą być zgłoszone najpóźniej do dnia 25 maja 1932 r. włącznie i powinny odpowiadać ustawowym warunkom.

Poznań, dnia 7 maja 1932.

Prezes Rady Nadzorczej (—) Seweryn Samulski,
Zarząd: Dr. Tadeusz Borne, Arpad Czerwiński,
Teodor Prądzyński, Mieczysław Wiczorek.

W dniu 7 czerwca 1932 r., o godzinie 10-tej przed poł., odbędzie się na sali Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 4-6

ROczne WALNE ZGROMADZENIE

„Vesty” Banku Wzajemnych Ubezpieczeń w Poznaniu, na które zapraszamy wszystkich członków uprawnionych do głosowania w myśl §§ 7, 8 i 9 statutu.

Udział w Walnych Zgromadzeniach jest dozwolony tylko za przedłożeniem karty wstępu, które wydaje Biuro Zarządu w Poznaniu, ul. św. Marcina 61.

Chcący brać udział w Walnym Zgromadzeniu muszą do dnia 4 czerwca 1932 r. włącznie zgłosić się o kartę wstępu, przyczem należy przedłożyć posiadane certyfikaty lub polisy oraz ostatni wykupiony kwit składkowy. Zastępcy powinni wykazać się odpowiedniemi pełnomocnictwem (§ 9 statutu).

Walne Zgromadzenie odbędzie się w/g następującego porządku dziennego: 1. Przedłożenie i rozpatrzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za rok 1931: a) w dziale ubezpieczeń na życie, b) w dziale ubezpieczeń od odpowiedzialności, c) w dziale ubezpieczeń od n/wypadków, d) w dziale ubezpieczeń samochodowych. 2. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej w poszczególnych działach ubezpieczeń. 3. Przyjęcie bilansu i podziału zysku oraz udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi: a) w dziale ubezpieczeń na życie, b) w dziale ubezpieczeń od odpowiedzialności, c) w dziale ubezpieczeń od n/wypadków, d) w dziale ubezpieczeń samochodowych oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian ewtl. zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. 4. Uzupełniający wybór członków Rady Nadzorczej. 5. Wybór członków Komisji Rewizyjnej. 6. Uchwalenie zmian nowego statutu opartego na przepisach prawa o spółkach akcyjnych w myśl rozporządzenia z dnia 10 września 1930 roku (Dz. Ust. Rz. P. nr. 66/1930 poz. 523) oraz z dnia 24 sierpnia 1931 (Dz. Ust. Rz. P. nr. 85/1931 poz. 669) oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian redakcyjnych zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. 7. Uchwalenie zmian ogólnych warunków ubezpieczeń na życie z badaniem i bez badania lekarskiego oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian redakcyjnych zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. 8. Upoważnienie członków Rady Nadzorczej do uczestniczenia we władzach towarzystw należących do Koncernu „Vesta” i Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń. 9. Uchwalenie pisma, w którym należy drukować ogłoszenia w myśl art. 27 prawa o spółkach akcyjnych. 10. Powtórzenie uchwał Walnego Zgromadzenia z czerwca 1931 r. 11. Wolne głosy.

Dotatkowe sprawy na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia mogą być zgłoszone najpóźniej do dnia 24 maja 1932 r. włącznie i powinny odpowiadać warunkom z §§ 6 i 10 statutu.

Poznań, dnia 7 maja 1932 r.

(—) Edward Potworowski, prezes Rady Nadzorczej.

W dniu 7 czerwca 1932 roku, o godzinie 17-tej po poł., odbędzie się na sali Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, ul. Franciszka Ratajczaka 4-6

ROczne WALNE ZGROMADZENIE

„Vesty” T-wa Wzaj. Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu, na które zapraszamy wszystkich członków uprawnionych do głosowania w myśl § 10 i 11 statutu

Udział w Walnych Zgromadzeniach jest dozwolony tylko za przedłożeniem karty wstępu, którą wydaje Biuro Zarządu w Poznaniu, św. Marcina 61.

Chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu muszą do dnia 4 czerwca 1932 r. włącznie zgłosić się o kartę wstępu, przyczem należy przedłożyć posiadane certyfikaty lub polisy oraz ostatni wykupiony kwit składkowy. Zastępcy winni wykazać się odpowiedniemi pełnomocnictwem (§ 11 statutu).

Walne Zgromadzenie odbędzie się według następującego porządku dziennego: 1. Przedłożenie i rozpatrzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za r 1931: a) w dziale ubezpieczeń od ognia, b) w dziale ubezpieczeń od gradobicia, c) w dziale ubezpieczeń od kradzieży z włamaniem, d) w dziale ubezpieczeń szyb od rozbicia. 2. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej w poszczególnych działach ubezpieczeń. 3. Uchwalenie tantjemy Radzie Nadzorczej w myśl § 23 statutu. 4. Przyjęcie bilansu i podziału zysku oraz udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi: a) w dziale ubezpieczeń od ognia, b) w dziale ubezpieczeń od gradobicia, c) w dziale ubezpieczeń od kradzieży z włamaniem, d) w dziale ubezpieczeń szyb od rozbicia oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian ewtl. zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. 5. Uzupełniający wybór członków Rady Nadzorczej. 6. Wybór członków Komisji Rewizyjnej. 7. Uchwalenie nowego statutu opartego na przepisach prawa o spółkach akcyjnych w myśl rozporządzenia z dnia 10 września 1930 r. (Dz. Ust. Rz. P. nr. 66/1930 poz. 523) oraz z dnia 24 sierpnia 1931 roku (Dz. Ust. Rz. P. nr. 85/1931 poz. 669). 8. Uchwalenie pisma, w którym należy drukować ogłoszenia w myśl art. 27 prawa o spółkach akcyjnych. 9. Upoważnienie członków Rady Nadzorczej do uczestniczenia we władzach towarzystw, należących do Koncernu „Vesta” i Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń.

Dotatkowe sprawy na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia mogą być zgłoszone najpóźniej do dnia 24 maja 1932 r. włącznie i powinny odpowiadać warunkom z § 9 statutu.

Poznań, dnia 7 maja 1932.

(—) Adam hr. Zóltowski, prezes Rady Nadzorczej.

Skład żelaza

istniejący 30 lat, w większym mieście powiat., jest zaraz na korzystnych warunkach z powodu choroby właściciela **do sprzedania.** Ewentl. przyjęcie wspólnika czynnego. Informacji udzieli

Firma Bracia Deierling, Poznań,

Składowa 4.

Pw 18 275-19.83

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 14 b. m., o godz. 13-tej, sprzedawcą będą najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą w garażach firmy „Elbor”, ul. Gąsiorowskich nr. 6:

podwozie gruntownie wyremontowane marki „Fiat” 501, całe podwozie rozebrane marki „Om”, samochód 6-cio osobowy otwarty marki „Brazier” w zupełnie dobrym używalnym stanie.

Przetarg odbędzie się nieodwołalnie. Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem.

Daroszewski, kom. sąd. Poznań, ul. Szamarzewskiego 36.

DYWANY i KILIMY

pozostałe z licytacji wyprzedają w dalszym ciągu na **Gieldzie Handlowej ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej.**

Władysław Wojciechowski, uprawniony licytator i taksator ul. Stawna 13. — Tel. 28-08
Pw 18 228-55.80

Siatki na płoty

Okucia do drzwi
Okucia do okien
Blacha cynkowa
Blacha mosiężna
Gwoździe i łańcuchy
Śruby i nitki
Drut do prasowania
słomy
Artykuły rolnicze
poleca korzystnie
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkołna 3
Tel. 35-18 i 35-43.

Pw 18 274-19.82

Na raty
miesięcznie
EXPRESS 20 zł



Kromczyński, Poznań,
Aleje Marcinkowskiego 5.
Agenci do sprzedaży
maszyn do szycia potrzebni.

Pw 12 019-14.82

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Najszczęśliwsze

losy poleca Kedziora kolektura. Poznań Sieroca 5/6. zdw 47 926

Maszynę

do pisania walizkową okazynie sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 57 829

Skład

wraz z urządzeniem na Ratajczaka przy Placu Wolności do odstąpienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 996

Nadzwyczajna

okazja taniego kupna biżuterii z powodu wyjazdu. Bijoux d'occasion. Poznań, Fr. Ratajczaka 2. zdw 57 995

Szyfonierka

mahoniowa. stół, bufet sprzedam zaraz tania. Ul. Ogrodowa 16. II. p., m. 4. godz. 9-10 i 4-5. zdw 58 223

Zakopane

115 000 gotówki, 80 000 reszta na 21 lat. 14 pokojowa murowana, komfortowa nowa umeblowana willa w centrum. ewentualnie wydzierżawie. Ernst, Warszawa, Wspólna 83/22. zdw 58 291

W. Czyst

Szkolna 11 urządził wyprzedż zapasów pochodzących z likwidowanej filii po cenach znacznie niższych. Pw 14 007-17.23

Kapelusze

modne najtaniej sprzedaje Ceglowski. Poczta 5. nw 10 182

Koszule

na miarę wykonuje materiały własne. Ceglowski. Poczta 5. nw 10 181

Antykwarnia

Aleje Marcinkowskiego 28 poleca okazynie tania różne meble starożytne, srebra, porcelane, platy, obrazy, sztychy, drobiazgi dekoracyjne. Ceny krzyżosowe. Pw 16 026-18.80

Nowy

Dom Komisowy Woźna 16, sprzedaje i kupuje meble używane garderobe różne inne przedmioty. Pw 16 033-15.16

Parcele budowlane

przy Szosie Warszawskiej w stronę Główniej bezpośrednio przy Osiedlach „Dom Własny”. Praca, wodociąg, kanalizacja, dogodna komunikacja sprzedaje właściciel Małecki Droga Debińska telefon 11-90. Pw 13 091-15.79

Meble kuchenne

kupuje się najkorzystniej Łakowa 4a. Stolarnia. zdw 51 142

Sypialnie

solidne, ładne, nowoczesne, najtaniej oddaje stolarnia „Kwiatowa 6”.

Folwark

600 mórg, wysoka kultura, drewny, szosa, cena 350 zł morga, wpłata 100 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 57 869

Wielka wyprzedaż

torbek damskich po cenach niższych o 50%. Modne fasony od 2,75 zł, portfele skórzane od 1,25 zł Spółka Rymarzy Podgórna 14 zdw 55 178

Restauracja

zaraz na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdw 57 524

Zbiór

znaczków pocztowych, polskie znaczki w arkuszach sprzedam. Różana 4 a. m. 17. zdw 58 306

Maszyna

do pisania Underwood powodu wyjazdu okazynie na sprzedaż. Grobla 6. m. 24. zdw 58 284

Kapelusze damskie

wielki wybór pięknych najnowszych modeli letnich poleca E. Ruszkowski, Półwiejska 6. ceny niskie. zdw 58 336

Smoking

nowy. Mielżyńskiego 22. m. 19. zdw 58 380

Wiatrówka

„Diana - Luftwehr” doskonałym stanie 50 zł. Telefon 79-47. zdw 58 323

Parcele pod Mosiną

obszaru 600-1600 m kw. korzystne nad drogą Sowińska 0,50 do 1 zł m kw. Sprzedaż 14 maja godz. 16 Urzędnicza, Ostroroga 27 zdw 58 319

Parcela większa

przy Solcu 21 4,50 m kw. - Oferty Kurjer Poznański zdw 58 192

Parcele

660 m² blisko Debyń, ulica brukowana woda światło, korzystnie do nabycia. Ul. Debiecka 21. zdw 58 313

Parcele

Dąbrowskiego sprzedam 5 zł m kw. Maciejewski Dąbrowskiego 88. telefon 62-68. zdw 57 911

Tanio

przystawka do aparatu fotograficznego (powiększenia). Zgłoszenia od 13. 5. pomiędzy 16-18 - Szamarzewskiego 37. m. 24. zdw 57 950

W. Groszkiewicz, Poznań

ul. Wrocławska 3 hurt - detal poleca po cenach niższych dywany, imitacja perskich 175x250 od 42 zł, bouel 175 x 250 od 125 zł, welur ang. prima 2 x 3 198 złotych, linoleum, dywany i z metra chodniki od 1,75. Serwety pluszowe, gobeliny, Inlety stolowizna, piótna. Pw 16 036-19.34

Parcele

Poznań front, słoneczny sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 015

Płaszcz

damski. Wierzbice 39 a. m. 4. zdw 58 881

Dom

piętrowy ogrodem 13 000 wpłaty ugodowo (Jeżyce). Oferty Kurjer Poznański zdw 58 371

Skład

mieszkaniem ruchliwa ulica, niska dzierżawa sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 58 363

Sarole'a

Supersport tania. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 389

Sprzedam

dom 6 pokoi, kuchnie, ogród 1 000 m za 12 000. hipoteka. Cztery parcele po 506 m Osiedle Warszawskie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 102

Samochodowe

podwozia nadające się na wozy mleczarskie itp. oraz samochód Ford mod. T nadający się na półciężarówkę bardzo dobrym stanie sprzedam A. Króla, Jeżycka 27. telefon 78-49. zdw 58 402

Rzetelny

zakup Kapeluszy Koszul Krawców, Czapek, Piętrozkowski. Wielka 8. Pw 18 232-13.116

Bieliznę

własnego wyrobu z pięknych materiałów oraz bielizna jedwabna, trykotowa jak Paw. Femina i Rogana poleca po cenach bezkonkurencyjnych. H. Wojtkiewicz, Nowa 11. zdw 58 481

Nieruchomość

położona w Stobnicu powiat obornicki sprzedam bardzo korzystnie. Oferty do Kurjera Poznańskiego dw 3 592

Łóżeczko

dziecięce na sprzedaż. Poczta 15 mieszkanie 5. zdw 57 960

Rowery

„Lucznik” i innych marek od 200 gotówka ratami. Rymkiewicz, Wielkie Garbary 9. dw 3 388

Tania

sprzedaż pończoch Bemberega 2,75. 3.-, 3,75. 4,50 zł. Ołbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A. Szymański, Poznań, św. Marcin 1 przy placu św. Krzyszka. Pw 18 270/1-19.60

Tanio

elegancki wózek, maszyna damska. Stary Rynek 76. m. 4. zdw 58 430

93

morgi pszennej ziemi przy stacji, zabudowaniem, inwentarzem, 30 tysięcy, wpłaty 15 000, amortyzacji 8 000. Małecki, Poznań Rybaki 20 a. zdw 58 406

Kilka

nowych powozów w tem 1 polowczyk, kilka par szorów wyjazdowych z niklowym okuciem sprzedam tania. St. Warguła, Wołczyńska Poznańska 18. zdw 58 461

Wypożyczalnia płyt gramofonowych

zamiana, tania sprzedaj przebieżów. Fa. Jarosz, ul. 27 Grudnia 3. Wały Zygmunta Augusta 10. zdw 58 474

„Ford”

karetkę 4-drzwiową, nowa sprzedam. Mylna 15. m. 18 od godziny 13-16. zdw 3168

Samochód

4-osobowy, Cabriolet, dobrze utrzymany od właściciela okazynie do nabycia. Zgłoszenia, telefon 69-51. zdw 58 538

Kolonjałkę

tania spiesznie oddam, centrum. Adres Kurjer Poznański zdw 58 494

Wózek

dziecięcy sprzedam. Wielkie Garbary 1. m. 11. zdw 58 428

Sypialnie

sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybaki 15. nw 8857/8

Maszynę

do szycia. Długa 4, Bączkowska. zdw 58 501

Singera

maszynę dywan sprzedam 27 Grudnia 19. m. 16. zdw 58 548

Okazyjnie

przy szosie i stacji kolejowej w dużej wsi kościelnej gospodarstwo 30 mórg, dogodnych warunkach sprzedam. Informacje, oferty sklep Mleczarni Lubowskiej, Gniezno, Chrobrego 10. zdw 58 508

Zakład

fryzjerski obok St. Rynku kompletnie korzystać sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 487

Radjo

4 lampowe tania sprzedam. 3 Maja 6. skład 2. zdw 58 609

Okazyjna sprzedaż

jadalnie 12 osobowa, salonik wiejski, sypialnie biała, dwie korony i inne rzeczy. Zgłoszenia: Dąbrowskiego 4. skład cukierków. zdw 58 587/8

Leżanka

tania na sprzedaż Chwałszewo 64 skład towarów skórzanym. zdw 58 051

Drzewka i krzewy owocowe

zdobne oraz różę po cenach niższych Szóstki Drzew A J Jeste Jelenek poczta stacja kolej Złotnicki k. Poznań. Telefon 3 Cenniki na żądanie. Dojazd autobusami z ul. Szyperskiej w kierunku Obornik. Pw 11 280-8.11

Cyna

ang. 100% za beżcen do oddania Krzyżmiński Swardz. zdw 57 578/9

Rowery

zupelnie nowe damski, męski tania. Słowackiego 43 II. prawo. zdw 58 559

Kiosk

sprzedam do objęcia 1200.-. Sołacka nar. Niestachowska. zdw 58 529

2 platformy

i 1 wóz 2 cal. na sprzedaż. Żydowska 28. zdw 58 573

Samochód limuzyna

Oldsmobile jak nowy, okazynie. Objeżdż Piotra Wawrzyńska 28/30. zdw 58 571

Samochód

Chevrolet, oryg. karos. 4 cyl. dobre gumy, gotów do jazdy sprzedam. Tama Garbarska 28. mieszkanie 25. zdw 58 544

Gospodarstwo

26 mórg ziemi buraczanej. Piękne zabudowania, niedaleko Poznańa cena 13 000, sprzedam Maciejczyk, Kantaka 8/9 (przy kinie). zdw 58 520

Majątek

Poznańskiem, 900, ziemia buraczana, Wysoka bonitacja. Piękne zabudowania, bogate inwentarze. Cena 280 000.-. Władysław Maciejczyk, Kantaka 8/9 (przy kinie). zdw 58 521

Samochód

(sportówka) 2 osobowy gotowy do jazdy, bardzo oszczędny co do paliwa i podatki tania na sprzedaż. Słusiarza Sporny, Przewoźnik, Grochowa Łąki 7, telefon 55-69. zdw 58 524

Gospodarstwo

kim od Leszna, 63 mórg, w jednym planie inwentarz żywy i martwy nadkompletny, dom (willa) 6 pokoi światło elektryczne, sprzedam przy wpłacie 20 000 zł natychmiast. - Balon, Leszno, Dworcowa 23. nw 10 456

Gramofon

tbnowy, nadający się do orszadu, gościnka sprzedam. Banaszyński, Kraszewskiego 1. jw 3 163

Najtaniej!

Płaszcz kostjumy i kapelusze damskie piękne modele wiosenne poleca P. Szczawińska • Ska ul. Wodna 1. Przyjmujemy asygnaty „Kredytu”. Pw 11 289-9.73

Sprzedam

korzystnie 15 mórg dobrej ziemi. Zgłoszenia Kijowski, Naramowice. zdw 58 483

Sypialnia

lüksowa, gruska afrykańska, sypialnia biała z gotowalnią korzystnie, Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pw 18 240-19.77

Samowar

elektryczny jak nowy tania, Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pw 18 243-19.74

Szafa

żelazna, mała, zgrabna bardzo tania, Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pw 18 238-19.78

Salonik

pluszowy czerwony bufet, kredens szafa do garderoby, stoliki szachowe mahoniowe, do gry do robót stojaki do kwiatów, garderobianka biureczka do maszyny lustra z podstawą, siodła, maszyny krawieckie kuśnierskie i dużo różnych innych przedmiotów odda po cenach niższych Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pw 18 289-19.76

„Antyki”

meble używane sprzedaje, kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 18 272-55.73

2 elektroluxy

i progreff, odkurzacze bardzo tania. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 18 241-19.79

Jadalnia

ciemna, zegarem Beckera okazynie. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 18 242-19.80

10 stołków

restauracyjnych, okrągłe, płyty marmurowe okazynie, Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 18 244-19.78

Piekarnia

w ruchliwym mieście w Rynku zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 96. nw 10 461

Kawiarękę

Stary Rynek sprzedam, Kopernicka 4 mieszkanie 5. rw 5 749

Biurka amerykańskie

żaluzyjne kilka innych sprzedam okazynie. Nowy Dom Komisowy, Woźna 16. rw 5 742

Sprzedam

2 stragany rynkowe z planami. Oferty Kurjer Pozn. rw 5 740

Skład

elektroinstalacyjny w centrum zaprowadzony, z powodu zmiany stosunków rodzinnych sprzedam zaraz. Oferty Kurjer Poznański rw 5 741

A jednak

Porcelanę świąteczną Kieliszki świąteczne Szklanki świąteczne najtaniej kupuje się tylko wprost w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24 podwórze. zdw 58 625

Rzadka okazja

Piec do palenia kawy jak nowy na 26 funtów siem sztalugi miedziane, płytami szklannymi tania sprzedam. Oferty zdw 58 628

Lisy

jasne, ciemne, Wierzbice 13. 3. zdw 58 614

Fortepian

dobry 350 zł sprzedam. Jackowskiego 40 parter, prawo, 10-11. 3-5. zdw 57 502

Parcele

wszystkich dzielnicach Poznańa sprzedaje „Biuro Agrarne” plac Wolności 9. zdw 58 576

Cholewkarzel

Maszyna Mansfelda sprzedam 70 zł. Zełmanowicz, Wierzbice 24 b. zdw 58 575

Parcele

Dąbrowskiego, Bukowska od 0,40 zł, wpłata 100.- zł reszta długoletnie spłaty, Grunwaldzka, Górczyn, Winiary, Antoninek, Kleczk, Puszczykówo etc. sprzedaje DE-KA-HA, Aleje Marcinkowskiego 13. p. 13. zdw 58 589

Świetna okazja

Skład kolonialny, nabiału, świetnie prosperujący, bez konkurencji, bardzo ruchliwym punkcie Poznańa sprzedam z powodu rodziny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 540

Klubowy

zarnitur elegancki jak nowy sprzedam 170. Grobla 4. m. 2. zdw 58 550

5 KUPNA

Za beżcen

antyki, meble używane. Poczta-wa 22. zdw 57 713

Aparat Leica

względnie kompletny kupie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 018

Kupię

gospodarstwo wprost od właściciela, pszenna drenowana ziemia budynkami, wpłata 20 tys. zł. - Agenci wykluczeni. Oferty Chocim, u. Dobra pow. Turek, Antonina Kurwska. zdw 58 157

Kupujemy

lekkie platformy jedno- lub dwukonne oraz podwozie samochodu ciężarowego bez motoru z dobrymi oponami, dętkami i resorami. Oferty z podaniem nośności, rozmiarów i ceny prosimy złożyć do „Par”. Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 19. Pw 18 197-19.9

Kupię

dom otoczony 4 do 10 morgami roli przedmieście Poznańa Oferty podaniem ceny oraz miejscowości Kurjer Pozn. zdw 58 617

Piękna wille

lub dom z ogrodem w uroczym okolicy kupie! zaraz. Dokładne podanie. Kurjer Poznański zdw 58 632

Makinę

Mieszkania
dwupokojowego poszukuje młode małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 469

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje mieszkania pokojowego kuchnia względnie 1 pokój duży i gospodarski a czynszem miesięcznym. Al. Marcinkowskiego 15, m. 10. zdw 58 552

Mieszkania
2 pokojowe wrost gospodarza szory 1000. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 564

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Mieszkanie
w centrum 5 pokojowe zamienię na 3 pokojowe na I. piętrze. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 58 286

Zamienie
pokój kuchnie portierstwo na dwa pokoje kuchnie bez portierstwa możliwie w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 4701

11 POKOJE UMEBL.

Dwuosobowy
balconowy wynajme. Chwałiszewo 5, m. 5. zdw 58 356

Ładny
jednej dwom paniom. utrzymania bez. Fredry 3 prawe skrzydło parter. zdw 57 764

Śródmieście
pokój czysty, elektr., intelig. osobie. Waty Jagielly 18, I prawo. zdw 58 254

Dwu-
jednosobowy wony. Grottgera 4 m. 4. zdw 57 593

Wspólny
panience (pianino). Wojciecha 3, m. 5. zdw 57 627

Pokój
próżny odnajme. Łukaszczyca 60 m. 2. zdw 58 322

Skromny pokój
wolny od 1. 6. Działyskich 1, mieszkanie 16. zdw 58 305

Dworcu
Focha 27, m. 12, także małżeństwu. zdw 58 134

Pokój
słoneczny. Niegolewskich 12, mieszkanie 8. zdw 58 065

Ładnie
umeblowany dla 1 lub 2 panów lub małżeństwa zaraz do wynajęcia. Kolejowa 40, mieszkanie 20 zdw 58 333

Pokój
Wierzbiciec 59 a, m. 4. zdw 58 332

Pokój
umeblowany ładny na niskim I. pr. z niekrepującym wejściem wdzierzawie starszemu solidnemu panu tanio. Zgłoszenia w pierwsze i drugie Święto pomiędzy 9-11. ul. Matejki 6 m. 3. zdw 58 330

Pokój
dwuosobowy lub próżny. kuchnia Matejki 45, m. 4. zdw 58 375

Dwa
pokoje kuchnia lub pokój kuchnia z ogródkiem zaraz do wynajęcia. Röhling, Łasko, poczta Zabikowo. zdw 58 306

Pokój
klatki schodowej lepszymu panu od 15. Półwiejska 8, m. 5. zdw 58 364

Park Wilsona
Pokój z komfortem. Matejki 61, m. 10. zdw 58 354

Pokój
Matejki 68, m. 3 z utrzymaniem. bez. zdw 58 353

Pokój
Waty Zygmunta Augusta 2 mieszkanie 4, front. zdw 58 306

Pokój
czysty, elektryczny, pierwszorzędne utrzymanie. Ścieś światła, obsługa 100. Plac Nowomiejski 5, dom ogrodowy, m. 31. zdw 58 384

Elegancki
frontowy Wodna 11, mieszkanie 2. zdw 58 411

Młyńska 3
mieszkanie 9, frontowy. zdw 58 409

Pokój
Mostowa 5 a, mieszkanie 6. zdw 58 476

Student
poszukuje kolegi na wspólny pokój od zaraz. Fr Ratajczaka 14, m. 21. Zgłoszenia od 7-8 wieczorem. zdw 58 447

Pokój
jedno, dwuosobowy, dobrze umeblowany, łazienka, elektryczność wynajme. Ratajczaka 27, II, front. zdw 58 451

Rynek
Wildecki 67, mieszkanie 7. zdw 58 425

Jasna 12
mieszki, 5, gabinet i sypialnia, telefon utrzymaniem, bez zaraz. zdw 58 453

Wspólny
wynajme. Półwiejska 36, m. 6. zdw 58 437

Pokoik
wynajme. Koperska 8, parter, lewo. zdw 58 442

Skarbowa 5
parter, prawo, ładny, frontowy, dwuosobowy bez pościeli, elektryka, łazienka. zdw 58 452

Małżeństwo
panienki, panowie, panie. Mostowa 5, m. 11. zdw 58 435

Centrum
telefon, dobrze umeblowany, oddam. Aleje Marcinkowskiego 2, mieszkanie 1. zdw 58 509

Dobrze
umeblowany pokój z całkowitem utrzymaniem lub bez u niemieckiej pani Przemysłowa 40, II, mieszkanie 8. zdw 58 435

Słoneczny
światło elektryczne, dobrze umeblowany, osobie solidnej na stałe. Ul. Skryta (przy Matejki) nr. 2, mieszkanie 8. zdw 58 432

Frontowy
elektryczność 1 lub 2 osoby. Spokojna 21, mieszkanie 3. zdw 58 491

Czysty
Bernardyński 2, mieszkanie 11. zdw 58 454

Elegancki
elektryczność używaniem kuchni. Woźna 13 a, parter wysoki, lewo. zdw 58 455

Frontowy
tani, czysty, dwom panom. Grobla 1 a, II. zdw 58 456

Pokój
jeden dwuosobowy. Łąkowa 16, m. 9. zdw 58 477

Pokój
dwuosobowy centrum. Góra Przemysłowa 4, II p. zdw 58 420

Pokój
małżeństwu. Łąkowa 9, m. 9. zdw 58 423

Słowackiego
35, m. 12, dwa pokoje. zdw 58 421

Wspólny
panu. Niegolewskich 1, m. 6. zdw 58 432

Elegancki pokój
telefon, łazienka. Poznań, Przechodnia 10, I. zdw 58 541

Pokój
Ogrodowa 12, m. 11 zdw 58 543

Małżeństwu
pokój słoneczny, frontowy z używaniem maszyny do szycia i ogródka działkowego. Adres Kurjer Pozn. zdw 58 554/5

Panience
tanie. Chwałiszewo 5 m. 12. zdw 58 355

Pokoik
frontowy zaraz. Długa 9, m. 7. zdw 58 567

Jednosobowy
słoneczny osobie wejście, elektr. Grunwaldzka 20b, m. 9. zdw 58 546

Duży
frontowy, próżny, częściowo umeblowany, elektryczność, używaniem kuchni, tylko na stałym stanowisku. Grunwaldzka 20 b, m. 9. zdw 58 547

Pokój
frontowy fortepian, wysoki parter, mieszkanie 5, Wielkie Garbary 53. zdw 58 534

Pokoje
ładnie umeblowane, elektryczność Szyperska 1, I. lewo. zdw 58 519

Słoneczny
frontowy. Św. Marcin 55, m. 6. zdw 58 526

Pokój
panom, Wielkie Garbary 40, m. 8 zdw 58 530

Pokój
umeblowany, osobny, front, panu Wroniecka 16, II, lewo. zdw 58 507

Frontowy
jedno, dwuosobowy, utrzymaniem bez inteligentnym, 15 lub później. Wierzbiciec 58, m. 3. zdw 58 510

Dwuosobowy
zaraz. Wroniecka 18, mieszki. 7. rw 5750

Utrzymaniem
bez. Wielkie Garbary 8, mieszkanie 6. zdw 58 623

Magiel
używany kucio. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 624

Słoneczny
inteligentnym. Grunwaldzka 13, mieszkanie 10. zdw 58 630

Pokój
elektryka, cena 35. Górna Wilda 49, mieszkanie 7. zdw 58 613

Parterowy
duży, umeblowany. Wierzbiciec 13. zdw 58 616

Pokój
panience. Kręta 6 mieszkanie 2. zdw 58 596

Pokoje
2, 1 osobowe eleganckie tanio, elektryczność, ewentl. pianino. Stroma 27 mieszki. 5. zdw 58 607

Klatki
schodowej dla solidnego pana - Wojciech 30, m. 7. zdw 58 511

Dwa
pokoje z osobnym wejściem do wdzierzawienia od 15. 5. Cena miesięcznie 75 zł. Poznańska 76, m. 1 nar. Jasnej. zdw 58 577

Pokój
Polna 13, I. lewo. zdw 58 605

Inteligentnego
pana na wspólny pokój przyjmie. Patr. Jackowskiego 29, m. 7. zdw 58 536

Pokój
centrum tylko lepszymu panu - Pocztowa 10, m. 5. zdw 58 584

Panom
dwadzieściancie, obiady. Wrocławska 13, m. 11. zdw 58 556

Pokój
św. Marcin 54, I. piętro, m. 7. zdw 58 560

Pokój
słoneczny, elektryczność. Plac Nowomiejski 5, 3 wejście ogrodowe, II. lewo. zdw 58 561

Pokój
słoneczny dwom panom utrzymaniem, bez. Wroniecka 10, II, mieszkanie 3. zdw 58 604

Niekrepujący
światło elektryczne blisko Kapońscy. Bukowska 9 parter. zdw 58 603

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
i kuchni lub dużego próżnego pokoju poszukuje brat ze siostrą. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 58 321

Małżeństwu
bezdzielne szuka pokoju, kuchni. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 310

Pokój
umeblowany w pobliżu ul. Wielkiej niekrepujący możliwie z klatki schodowej. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 58 333

Pokoju
z kuchnią wprost od gospodarza ewentl. na periferiach poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdw 58 331

Poszukuję
2 pokój na biura parter, I. piętro, front. Plac Wolności, Marcinkowskiego, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 407

Pokój
umeblowany poszukuje pani, cena do 35 zł. okolica Łazarz, Jezyce. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 417

Pokoju
próżnego, jasnego poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 570

Dwóch
panów poszukuje pokoju w pobliżu Starego Ryńku. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 58 525

Niekrepującego
pokoju i pokoiku tanio 15, lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 539

Skład
z przynależnymi 4 pokojami zaraz do wynajęcia. Dąbrowskiego 23. zdw 58 506

Małżeństwu
poszukuje pokoju umeblowanego używaniem kuchni od 15. Oferty z ceną do Kurjera Pozn. zdw 58 502

13 LOKALE

Pl. Wolności 4
do wynajęcia: 1) lokal handlowy na parterze wraz z halą i 2) lokal przemysłowo-handlowy na I piętrze. Wiadomość na miejscu zdw 52 007

Na biura
pokoje adwokacki, lekarzowi lub handlowe centrum zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 429

1-2
ubikacji suterennych na cichy przemysł poszukuje. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 58 533

2-3
pokoi na biura razem lub oddzielnie, ul. Fredry I, piętro, od gospodarza zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 612

Restauracja
trzy-pokojowym mieszkaniem Głównej dzierżawa 60 złotych odda: „Biuro Agrarne”, plac Wolności 9. zdw 58 579

14 DZIERŻAWY

Garaże murowane
miesięcznie od 20 zł Garaże Polonia Drózbaczej 2 przy Parku Wilsona zdw 58 557

Skład
papieru, wyrobów tytoniowych, bez konkurencji, do wdzierzawienia. Objęcie 5 000. Oferty Kurjer Poznański nw 10 339

Niska tenuta
700 mórg, 10 lat od właściciela, powiat mogileński, przejęcie 16 tys. na odpowiedź znaczk. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 408

Dzierżawy
od 300-400 mórg poszukuje zawodowy rolnik od 1. 7. kompletnym żywym, martwym inwentarzem ewentl. okolicy Poznań lub bliskości powiat, miasta - wprost od właściciela. Zgłoszenia podaniem warunków proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 58 324

Gospodarz
wdzierzawę piekarni, skład - wraz calem zabudowaniem. Ludkiewicz, Zabikowo Długa 46. zdw 58 295

Dzierżawy
ca. 1500 mórg poszukuje od 1 lipca zawodowy rolnik posiadający własne inwentarze. Łaska- we oferty upraszam Kurjer Poznański pod zdw 57 645

Gościniec, kolonjalkę
sala, urządzeniem, trzy morgi ziemi, miesięcznie 60, objęcie 1500. Nowak, Poznań, Kramarska 15. zdw 58 317

Rzeźnicki
skład z towarami, urządzeniem, doborami dostawami zaraz do wdzierzawienia. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 618

Piekarni
szukam w ruchliwym miasteczku celem dzierżawy. Oferty agentura Kurjera Poznańskiego Rakoniewice. nw 10 437

15 LETNISKA

Letnisko
kotwica Boszko wo stacja kolejowa Boszko wo blisko Leszna, słiczne położenie, plaża, jezioro, oddaje pokoje z utrzymaniem dla letników - ceny przystępne. nw 10 440

Rymanów - Zdrój
(Małopolska). Szcząwa alkaliczna słońca. Najskuteczniejsza kuracja, najprzejmniejsza i najtaniej spędzone wakacje w przelicznej okolicy podgórskiej. Sezon od 20 maja, w pierwszym i trzecim sezonie ceny znacznie niższe. dw 3 558

Żegiestów - Willa Beskid
pod nowym zarządem poleca na maj pokoje z obfitem całodziennym utrzymaniem (6 zł). zdw 56 209

Krynica „Stella“
pod zarządem Julii Węgielowej (przy Nowych Łazienkach) poleca pokoje słoneczne, komfortowo urządzone z ciepłą i zimną wodą bieżącą w pokojach. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. zdw 57 310

Ciechocinek
centrum, pensjonat Marii Adamowej „Jedynaczka” pokoje słoneczne, kuchnia dietetyczna, ceny umiarkowane. dw 3 569

Ważne dla Wycieczkowiczów
„Stacja Lednoga”. Zwiedzając jezioro lednogańskie uroczą położoną z wyspą historyczną, przejazd łodziami na wyspę „Lednoga”. zdw 58 144

Letnisko
nad Bałtykiem w Orłowie, słoneczne pokoje umeblowane bez utrzymania do wynajęcia. Poczta Kolbki pow. Morski. - willa „Fala”. zdw 57 338

Letnisko
wśród lasów nad jeziorem, okolica zdrowa przyjmuje gości od 15 maja. Cena wraz z obfitem utrzymaniem: pokój 2 osobowy 4,50; 1 osobowy 5 zł od osoby. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 58 305

Letnisko
1-2 pokoje umeblowane używalność kuchni, łazienki, ogrodu, elektryczność, las. Mosina, Lipowa 1. zdw 58 361

Letnisko
we dworze ziemiańskim Wesola miejscowość. Powietrze pierwszorzędne. Blisko miasta, kuchnia wyborowa. Cena 5 zł dziennie. Zgłoszenia uprasza się nadesłać do Kurjera Poznańskiego pod zdw 58 466

Leśniczówka
przyjmie na letnisko, piękne lasy i wody. Informacje Krych. Wyspiańskiego 2, m. 9. zdw 58 446

Artrytyzm
reumatyzm, „odagry, choroby przemiany materji leczy skutecznie Innowrocław. nw 9 835

Truskawiec
cudowna Naftusia - pensjonat „Małopolanka” komfort, radio, telefon, prima kuchnia. Ceny konkurencyjne. Od 20 maja. Halina Tomaszewska. Górski. nw 10 455

Krynica
Chrześcijański Pensjonat D-ra Łazarzkiego, centrum Aleja Lip. maj, czerwiec, przedkładającym świadectwo niezamężności tużdziej urzędnikom państwowym, samorządowym policzka za trzytygodniowe obfite utrzymanie, kąpiele i kąse zdrową łącznie ryczałtem 250 zł. dw 3 602

16 OSOBISTE

Książeczkę
wojowska na nazwisko Piotr Piekarczyk, Kostrzyn zagubiono i unieważniam. zdw 57 945

Najtaniej
szybko i dobrze odwieża prasuje, reperuje, przerabia itd. garderobę meška damską Poznańskie Pogotowie Krawieckie Marcin 27, telefon 5640. Zakład chemicznego czyszczenia. zdw 58 698

Unieważnia
się indeks U. P. nr. 12 233 wystawiony na nazwisko Feliks Kaźmierczak, który zgubiono w dniu 28. 4. 32. zdw 58 338

Zgubiono
indeks U. P. nr. 17 577 wystawiony na nazwisko Kazimierza Zielonki, który unieważnia się. zdw 58 337

Torebkę
papierami zgubiłam. Proszę oddać. Koperska, Zawady. Przytoczek. zdw 58 376

Zgubiono
srebrny zegarek na reke w okolicy Placu Wolności. Znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem Jakubowski Ogrodowa 18 m. 2. zdw 58 334

Książeczka
wojowska na nazwisko Wawrzyn Frackowski. Zawady - Poznań zaginęła. zdw 58 360

Zgubiono
teke zawierająca różne dokumenty i fotografie, okolica Kościelnej i Wawrzynca. Zwrot za dobrem wynagrodzeniem. Wielkie Garbary 53, mieszki. 4. rw 5 748

22 ROZMAITE

Darmo
katalog płyt gramofonowych wysyłam pa nadesłaniu znaczka pocztowego. Ostatnie nowości. Ceny niskie. „Polska Płyta”. Warszawa. Marszałkowska 104. npw 10 360

1,45
pończochy jedwabne do prania Ia jedwab 2,90 złoty Bemberg od 3,25 pończocha jedwabna niedoścignionej trwałości od 3,80, pończochy maco od 4,5 gr jedwabny flor od 9,5 gr. Ia pończocha po 1,90 fil d'ecosse od 2,90, poczworny fil d'ecosse od 3,25. Dziecięce nr. 5 od 60 gr 10 nr. od 80 gr skarpety maskie od 45 gr deseniowe od 75 gr poleca po znacznie niższych cenach w wielkim wyborze specjalny magazyn pończoch i fabryka bielizny J. Schubert Poznań ul. Wrocławska 3. Ceny niskie - towar trwały. Pw 12 017-14.30

Tysiade chorych
na katar żołądka wzdęcia kurcze bóle niestrawność zżakie nudności, wymioty brak apetytu, ogólne osłabienie etc. Odzyskaj zdrowie używając zólka sławne go na cały świat Doktora Dietla profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zadanie bezpłatny broszury pouczającej! Adres: Leszki, Apteka. Pw 11 194-5 62.63.64

„Paryżanka“
dyplomowany salon mód wykonuje pierwszorzędnie suknie, płaszcze, kostiumy najtaniej. Stary Rynek 18/19, parter naprzeciwko Wóźnej. zdw 57 043

Podatkowe sprawy
załatwia najtaniej biuro Towarzystwa Prawnej Ochrony Podatników w Poznaniu ul. Ratajczaka 2, I. piętro. zdw 57 596

Fryzjerka
czesze w dom, poza dom, ondulacja 0,00 Stary Rynek 53/54, mieszkanie 10. zdw 58 308

Starsza
pania samotna przyjmie na dożywotne utrzymanie w dobrą rodzinę za jednorazową zapłatą. Właścicielka domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 303

Abażury
jedwabne, celofanowe i kwiaty nauze w ciągu 2 tygodni. H. Czerniakówna Poznań ul. 27-go Grudnia 16. zdw 58 349

Obiady - Obiady
smaczne, tanie, 3 Maja 7, I. - Kawalerowie spróbujcie!! zdw 58 362

Administrator
rolny przyjmie administrację domu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 58 390

Kto
zabierze ciężarówka lub wozem spedytorskim jadalnie w stronę Ostrzeszowa, termin najpóźniej koniec maja lub poczetek czerwca. Oferty Kurjer Poznański dw 3 598

Wafle
pierwszorzędne tanio sprzedaje Piekarnia, Poznań, Grobla 1. rw 5 729

Lilje
do I. Komunji św. poleca Fabryka kwiatów. Wrocławska 4, telefon 58-65. Hurtownia. zdw 58 535

Gramofony - Płyty
Mechanizmy - Reparacje najtaniej F. Bałoj, Woźna 12. Pw 16 273-19.72

Jasnovidz
Mobeł metapsychografolog rozwiązuje wszelkie najtrudniejsze sprawy przeszłości przyszłości, gwarantując skuteczność porad. Podgórna 2 a III. zdw 58 594

23 OZENKI

Kawaler
lat 35, na stałej posadzie, niebiedny pragnie poznać się z panną inteligentną i przystojną posiadającą wyprawę i cośkolwiek majątku w celu

Posługaczka
szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 905/6

Pomocnik
ogrodnicy 5 lat praktyki egzamin w Izbie Rolniczej poszukuje posady okolice obojna. Oferty Oredownik Wielkopolski zdw 58 026

Poszukuje
posady zaraz kaucja Oferty Kurjer Poznański zdw 58 488

Krawcowa
działa poszukuje posady, dziennie 2.50. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 478

Biuralistka
skromnych wymagań szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 55 752

Starsza
dziewczyna z dobrem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 58 401

Pomocnik
obuwiczy dzielnicy w swym fachu szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 58 400

Technik dentystyczny
z dobrimi świadectwami poszukuje posady zaraz lub od 1 czerwca. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 58 463

Sierota
uczniwa lubiąca dzieci. umie cokolwiek szyć gotować poszukuje posady za małym wynagrodzeniem w porządnym domu zaraz lub później. Przelotko Piekary, poczta Jezioraki koło Poznania. zdw 58 462

Elew
starszy z ukończoną szkołą rolniczą rolnik z zawodu. z kilkumiesięczną praktyką w dużym majątku przyjmie posadę za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 465

Gospodyni - kucharka
lat 29. doświadczona w swym zawodzie poszukuje posady w majątku lub w mieście. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 58 467

Poszukuje
posady książkowej-ekspedjentki. dam fortepian. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 457

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 440

Panienska
znająca prace biurowe, stenografie maszyną, język angielski, francuski szuka posady także do rywekiej. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 370

Posługaczka
dobrem poleceniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 367

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem dobre świadectwa poszukuje posady od 15 Oferty Kurjer Poznański zdw 58 398

Gospodyni
znająca się dokładnie na wszelkich pracach w zakresie gospodarstwa szuka posady od 1-go czerwca. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 385

Kantorzystka
znająca wszelką pracę biurową, biegła w polskim niemieckim poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 394

Sierota
wiek średni inteligentna sumienna uczniwa w krytycznym położeniu przyjmie posadę do prac domowych zna także szycie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 412

Dziewczyna
wiejska zaufana nawskroś uczniwa. z dobrimi świadectwami poszukuje stalej posady do wszystkiego z gotowaniem do osób dorosłych Oferty Kurjer Poznański zdw 58 406

Służąca
kucharka z długoletnimi świadectwami szuka posady od 15. lub 1. 6 Oferty Kurjer Poznański zdw 58 372

Agrotechnik
2 1/2 lat praktyki fachowej w tem rok jako rzadca szuka odpowiedniej pracy zaraz. Oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 56 131

Mistrz
ceglarski, doświadczony długoletnia, świetna praktyka, obezna na doskonale we wszelkich pracach poszukuje posady zaraz. — W. Malinowski, Jełonek poczta Złotniki koło Poznania. zdw 56 591

Dziewczyna
wierna, czysta i pracowita z dobrem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 565

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem i bardzo dobrimi świadectwami. szuka posady od 15. 5. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 566

Dziewczyna
uczniwa, chętna, czysta z prowincji poszukuje posady skromnym wymaganiem. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 560

Posady
poszukuje inkasenta lub woźnego wzdolnego do obsługi stacji benzynowej. Może złożyć odpowiednią kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 562

Gospodyni
nawskroś uczniwa z dobrem gotowaniem szuka posady na chętniej do 1-2 osób. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 563

Kupiec
rutynowany księgowy szuka posady obejmującej kierownictwo filij etc. Większe zabezpieczenie do dyspozycji. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 129

Szofer
lub jako stangret kawaler, lat 27, szuka posady 30 zł miesięcznie. Może złożyć kaucję 200 zł Oferty Kurjer Poznański zdw 58 256

Magazynier
z dobremi świadectwami poszukuje posady. Na życzenie złoży kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 252

28 WOLNE MIEJSCA
Fryzjerka i fryzjer
Matejki 48/49 zdw 58 193

Poszukujemy
do natychmiastowego objęcia stanowiska zaufanego w Łodzi, bardzo
zdolnej i reprezentacyjnej pani
w wieku od 30—35 lat, władającej poprawnie językami polskim i niemieckim, która zna dokładnie sprzedaż kapeluszy męskich i umie samodzielnie dysponować. Zgłaszające się panie, prosimy o nadesłanie fotografii, odpisu świadectw i żądane wynagrodzenie do firmy
KAROL GEOPPERT
zw 14620 Sp Akc. ŁÓDŹ, Podleśna 3.

Szofera
na taksówkę poszukuje od zaraz niską kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 329

Fryzjerka
Wrocławska 30. zdw 58 489

F-a Photomalon
ul. 27 Grudnia 15. poszukuje kilku panów (młodszy) na praktykę. Zgłoszenia od 9 do 10 w miescu. zdw 58 460

Pomocnika
fryzjerskiego na wypomóżkę poszukuje Staszica 5. jw 3169

Służąca
gotowaniem potrzebna Matejki 45 m. 4. zdw 58 374

Dziewczyna
bardzo czysta, dobrem gotowaniem. Poznańska 58 a. II. lewo. narożnik Mickiewicza. zdw 58 397

Hallo!
5 wolnych miejsc dla pań inteligentnych powyżej lat 25. Świetna egzystencja! Pierwszeństwo mają pielegniarki i ekspedjentki Zgłoszenia z dokumentami w piątek od 9-13 Piekary 4 mieszkanie 1 parter, prawo zdw 58 388

Służąca
do wszelkich prac domowych potrzebna. Bukowska 53 m. 7. zdw 58 395

Fryzjer
potrzebny. Wielkie Garbary 5. zdw 58 495

Fryzjerka
na stałe potrzebna. Półwiejska 16. zdw 58 536

Ekspedjentka rzeźnicza
pierwszorzedna oraz uczennica potrzebna zaraz. Borowicz. Wodna 9. zdw 58 500

Fryzjerski
pomocnik na sobotę. Kantaka 6. zdw 58 492

Do księgarni
stała posada dla pani z wykształceniem kilku klas szkoły wydziałowej lub gimnazjalnych. Woźna 12. zdw 58 542

Służąca
potrzebna do wszystkiego z praniem zaraz. Włodarczak, M Focha 35. zdw 58 416

Woźnica
potrzebny do rozwożenia wody i piwa. Pierwszeństwo obeznani w tej branży. Kaucja 300 zł. niekoniecznie gotówka. Fredry 3. od 6-7 wiecz. zdw 58 418

Fryzjera
męskiego, damskiego, fryzjerka poszukuje Dąbrowskiego 33. zdw 58 426

Fryzjerski
pomocnik na sobotę. Górna Włda 61. zdw 58 427

Fryzjerka
na wypomóżkę zaraz potrzebna Marsz Focha 64. zdw 58 475

Fryzjerka
potrzebna. Wroniecka 6. zdw 58 473

Służąca
Zupańskiego 5 m. 8. zdw 58 537

Pomocnik
fryzjerski Piekary 22. zdw 58 549

Fryzjerka
potrzebna zaraz. Zamkowa 6. zdw 58 558

Fryzjerka
fryzjer wypomóżka Wodna 14. zdw 58 583

Fryzjerka
wypomóżka Kwiatowa 1. zdw 58 578

Fryzjerka
na wypomóżkę potrzebna Górna Wilda 96. zdw 58 407

Uczeń
fryzjerski potrzebny. Schrakta Poczta 20. zdw 58 408

Poszukuje
kelnera sumiennego, 300 pożyczki zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 58 479

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Wielka 17. zdw 58 490

Panienskę
do biura na bezpłatną praktykę przyjmie ewentl. uczennica możliwość pisania maszyną. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 463

Fryzjer
potrzebny. Górna Wilda 25. zdw 58 484

Fryzjerka
pomocnik. wypomóżka. Bukowska 11/13. zdw 58 500

Fryzjerka
działa zaraz potrzebna. Kłobuzny, Dąbrowskiego 41 a. zdw 58 591

Panna
do kiosku potrzebna gwarancji 300-500. Zgłoszenia Mostowa 4 m. 2. zdw 58 602

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Przecznic 7. zdw 58 601

Bufetowa
siła rutynowana samodzielna potrzebna zaraz. Świadectwa skład Restauraacja „Pod Orłem” Bydgoszcz. Pw 18 237-63.158

Kucharka
potrzebna od 15. Zgłoszenia Hotel Lecha Gniezno. nw 10 460

Sprzedawców
nadających się do sprzedaży węgla po wsiach. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 622

Biurową
zdolna wymagania skromne. przyjmie. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 585

Pewna egzystencja dla małżeństwa
Dobrze zaprowadzony jedyny skład komisowy miesięcie 50 tysięcy mieszkańców razem z biurem prawnym-buchalteryjnym korzystnie sprzedam ewentl. przyjmie kierownika kaucja. Zgłoszenia Kurjer Poznański dw 3 605

Siedmioletnie dzieci

wpisuje na nowy rok szkolny

„Szkoła Przygotowawcza przy Gimnazjum im. A. Mickiewicza“

Zgłoszenia przyjmuje dyrekcja codziennie między godz. 10 a 12 w nowym gmachu szkolnym (ul. Marszałka Focha 92).

Tamże wpisy do innych klas wstępnych i gimnazjalnych. Telefon 70-10.

dwp 3600

Dziewczyna
z prowincji uczniwa, czysta piła poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 404

Dziewczyna
do wszystkiego Malopolanka, dobrimi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 367

Posługi
na pół dnia poszukuje zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdw 58 293

Posługaczka
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 413

Młynarz
kawaler ostatnio na stanowisku kierownika poszukuje posady w ewentualnie kaucje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 326

Szofer - ogrodnik
długoletnia praktyka, dobrimi świadectwami, zna bartnictwo, szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 307

Młoda
inteligentna panienska dobrej rodziny, w przykram położeniu poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. (Zna haftowanie). Łaskawe zgłoszenia proszę kierować: J. Wróblewski, Kepno Rynek. zdw 58 301

Starsza
panna sierota, uczniwa skromna przyjmie posadę wyrzycielki lub gospośi u samotnej obozy, wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 298

Książkowy
trzyletnia praktyka język angielski, niemiecki poszukuje odpowiedniej posady. Swarzedzka Nowowiejska 2 F. M. zdw 58 204

Książkowy - bilansista
rutynowana siła, obeznana ze wszelkimi pracami biurowymi poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 290

Dziewczyna
szuka posady jako początkująca do składu z utrzymaniem najchętniej do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 347

200
zł da emer. przed. Polich Państwowej za stałą posadę. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 57 987

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 522

Sierota
uczniwa, czysta poszukuje zajęcia do wszelkich prac domowych od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 531

Stolarz
z własnymi narzędziami lub bez poszukuje stalej posady. Kuczma, Leszno, Osiecka 15. nw 10 457

Książkowa
maszynistka poszukuje posady. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 615

Dziewczyna
starsza przyjmie posadę lub posadę z gotowaniem i praniem w spokojnym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 619

Dyplomowany
inżynier leśnictwa z praktyką o skromnych wymaganiach poszukuje odpowiedniego stanowiska. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 593

Kucharka
młoda, bardzo dobrem gotowaniem, uczniwa i pracowita poszukuje posady zaraz lub od 1 czerwca. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 598

Dziewczyna
z prowincji, władająca polskim i niemieckim językiem, poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 490

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 503

Starsza
sierota szuka pokoju w zamian uprzątnięcia Oferty Kurjer Poznański zdw 58 531

Dziewczyna
uczniwa, świadectwami, szuka całodzienniej posady lub jakiegokolwiek pracy, szyciem, prasowaniem Oferty Kurjer Poznański zdw 58 582

Dziewczyna
z prowincji do wszystkiego poszukuje posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 58 553

Służąca
wiejska nawskroś uczniwa, poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego do mniejszej rodziny od 15. 5. lub 1. 6. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 559

Wychowawczyni
łagodna z dobrimi poleceniami potrzebna od 15 maja do dwóch chłopczyków (3 i 2 lata). Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 57 959

Borowy, leśnik
dobry myślny znający się na kulturze leśnej i książkowości kawaler po służbie wojskowej od 1. VI albo 1. VII poszukiwany Tylko świadectwa o bezwzględnej uczciwości będą uwzględnione. Pierwszeństwo mają leśnicy z dyplomem szoferskim i usługa. Nieodpowiednie zgłoszenia pozostaną bez odpowiedzi. Oferty przesyłać Kurjer Poznański dw 3 551

Nauczycielka
potrzebna od 1. 9. 32. do dwóch dziewczynek II, IV, kl. gimnazjalnej. Pobyt w uroczej miejscowości, komfort, wynagrodzenie skromne. Kopie świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zdw 57 491

Kto
przepisze na maszynie natychmiast dłuższą pracę francuską? Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 58 328

Służąca
samodzielna, gotowaniem, praniem na 6 osób potrzebna. Warunek kilkoletnie jedno świadectwo. Chwałkowski, św. Marcina 40. zdw 58 325

Samodzielny
pomocnik fotograficzny, 3 letnia praktyka, prowincje potrzebny. Zgłoszenia Chwałszewo 33. zdw 58 255

Chłopiec
do obsługi bilardów potrzebny. Plac Wolności 8. I. p. zdw 58 351

Fryzjerski
pomocnik potrzebny. Tama Garbarska 26/28. zdw 58 341

Posługaczka
potrzebna zaraz. Półwiejska 11. m. 24. podwórze. zdw 58 355

Poszukuje administratora
żonatego lub kawalera na stałą posadę na majątek 650 morgowy pszennej ziemi, który z powodu nieobecności właściciela ma takowym zarządzać. Majątek bez hipotecznego długu. Pożądana kaucja 15-20 tysięcy zł. Uprasza się o odpisy świadectw razem z ofertami A. Lamparski, Gdynia 4. dw 3 598

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Roxy“.
Piątek, 13. 5. — „Dziewczyna i hipopotam“.
Sobota, 14. 5. — „U mety“.
Niedziela, 15. 5. — „Dziewczyna i hipopotam“.
Poniedziałek, 16. 5. Po poł.: „Roxy“.
Wtorek, 17. 5. — „Dziewczyna i hipopotam“.

Teatr Nowy: Dziś — „Szczęście od jutra“, premjera, — z Miłą Kamińską.
Piątek, 13. 5. — „Szczęście od jutra“ z Miłą Kamińską.
Sobota, 14. 5. — „Szczęście od jutra“ z Miłą Kamińską.
Niedziela, 15. 5. — „Szczęście od jutra“ z Miłą Kamińską.

Teatr Narodowy:
Piątek — w Gostyniu.
Sroda, 13. 5. — w Jarocinie.
Czwartek, 19. 5.: Września.
Piątek, 20. 5.: w Gnieźnie.

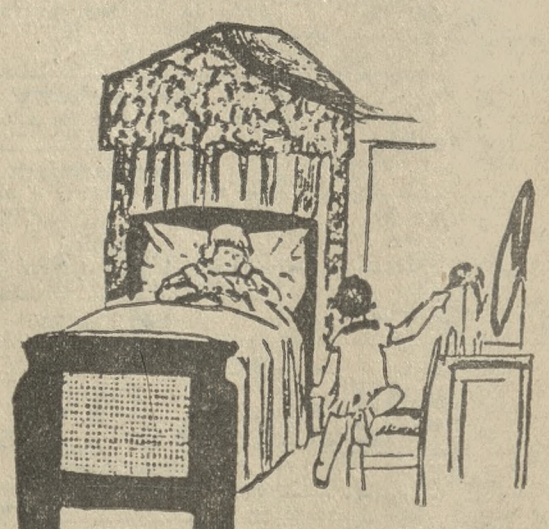
DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Plan W.“
Aurora: „Wyjety z pod prawa“ i „Bohater Texasu“
Colosseum: „Na dworze króla Artura“
Corso: „Dzieci cyrku“ i „Walka o step“.
Metropolis: „Błędne ognie“.
Muza: „Łowca posagu“.
Odeon: „X—27“.
Orzel: „Zwycięska Horda“ i „Niewdzięczna robota“
Renaissance: „Złota młodzież“ oraz „Genjusz to ja“.
Roxy: „Kon i Kelly w Paryżu“.
Sfinks: „Rywalki“ oraz „Mus łapie złodziei“.
Słońce: „Nasze niewinne narzeczone“.
Tęcza: „Jad pokusy“.
Wilsona: „Trędowata“.

Przedpłata na maj 1932 za oba wydania razem wliczając tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska“ i „Nowiny Sportowe“ w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnictwem do domu w Poznaniu zł 4.82, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych przez nas, przesyłając w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie tiama, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub ośrodkowania.

W wydaniach wielkoświatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia na stronie 6-ismowej 25 gr. na stronie 4-ismowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartaj 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potoczny 200 gr. od 1-ismowej milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania wieczornego „drobne“ do godz. 18.30, w magłych wyjątkach do godz. 22 u stróża: do większe dłużaj według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wykładnią ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.



— Babciu, powiedz mi, czy będzie cię bolało jeśli pociągnę za perukę?
(„Ric et Rac“, Paryż). S. F.